Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Michaëlis, Karin.
Titel | Title:	Birkedommeren : Roman.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : forlagt af Brødrene Salmonsen, 1901
Fysiske størrelse | Physical extent:	205 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

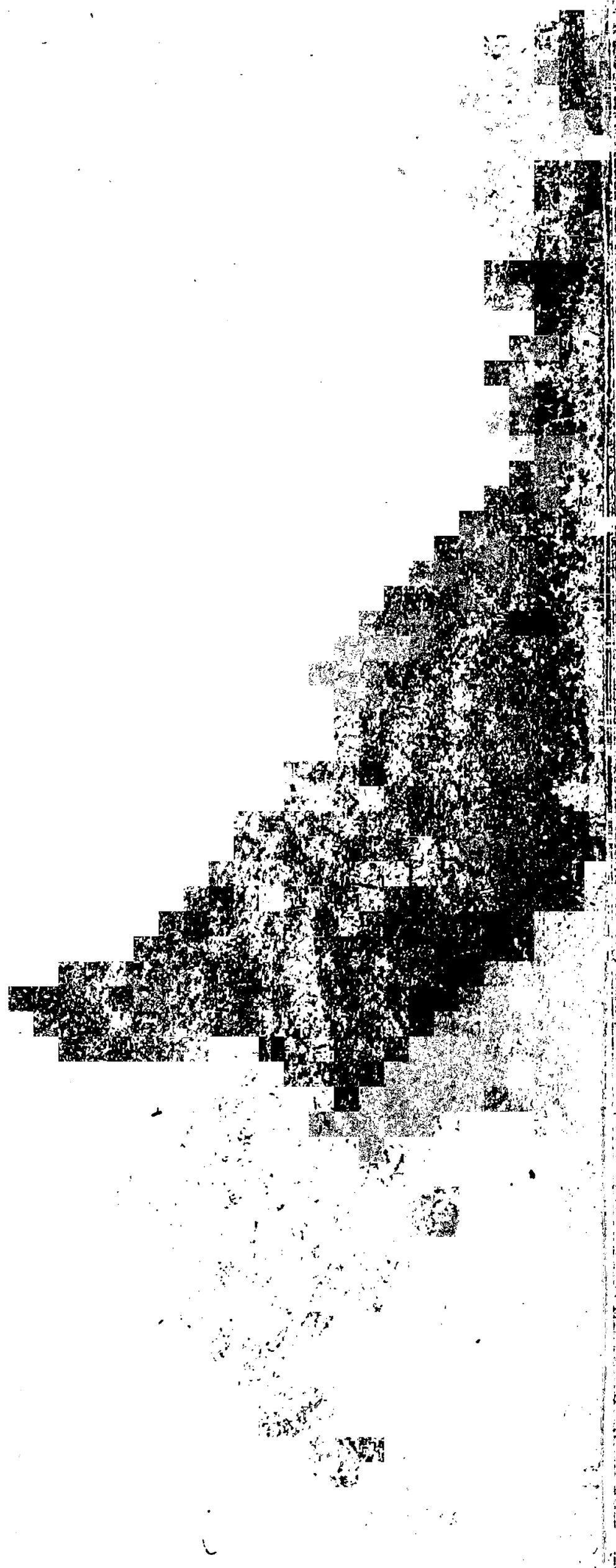

KARIN MICHAËLIS

BIRKEDOMMEREN

ROMAN

KØBENHAVN
FORLAGT AF BRØDRENE SALMONSEN (I. SALMONSEN)
TRYKT HOS J. H. SCHULTZ
1901

1902. vi. 42.

BIRKEDOMMEREN

KARIN MICHAËLIS

BIRKEDOMMEREN

ROMAN

KØBENHAVN

FORLAGT AF BRØDRENE SALMONSEN (I. SALMONSEN)

TRYKT HOS J. H. SCHULTZ

1901

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Til

mine Forældre.

Kajus Pleyelt Poss van Ruyter, kaldet „van Düwel," Herre til Brakkevold og Syvø, stod op, før Morgenduggen var faldet. Sletter og slagne Veje søgte han ikke, derimod Krinkelkroge, hvor noget kunde tænkes skjult, glemt eller upaaagtet. Han holdt af at liste langs Grøftebunde, i Skygge af Tjørnehegn og mellem høje Markskeldiger, og frydede sig ret, om han kom bag paa sine Folk.

Da fik de Hundesvøben at smage.

Man fortæller derom, at Snærten altid var klæbrig af Blod, saa hidsig blev den brugt, men ogsaa, at Hundene i deres evige Hunger slikkede den, naar han lagde den fra sig paa Ovnbænken.

Dag gik aldrig hen, uden at Teglbrændergaarden havde hans Besøg. Det hørte ham snart til Livets Nødvendighed at træde dybt og haardt i den plørede Lerjord, hvor Klumperne føg ham om Vamsen, og saa vide, at hver Fodsbredde Jord kvit og frit blev til store, glatte, røde Mur-

sten, som, lagt i Hob, gav tungt Sølv og nye Engdrag.

Fra Holland stammede hans store Sans for Handel, den var suget ind med Modermælken.

Saa bekvem var Driften ordnet, at ikke en unødig Hvid eller en overflødig Vedknot gik i Løbet.

De stejle, krumme Bakker langs Fjorddalen, som ellers laa hen til Gedehold og Gæs, lod han nytte til Kornavl. Hvor Heste ikke kunde gribe sig Fodfæste til med den tunge Plov slæbende efter, spændte han sine Hovbønder for — og det skete under Helligdagstvang for ikke at miste Dagligdagenes Arbejdskraft.

Den Smule Kød, som Bønderne aad, maatte de flænse af sotfaldne, selvdøde Kreaturer. Rakkeren gjorde slet Handel paa den Egn. Fisken, som fersk, tør eller saltet, var deres Hovednæring, stod stimetæt i Fjord og Strandkant. Ingen syg Mand blev regnet for saa ussel, at han ikke kunde passe Aalestang, Hvillingevaad eller Geddesnor.

To Gange om Aaret sendte van Düwel Folk til Fjordudløbet for at dæmme Saltvand ind. Der blev da holdt skrapt Eftersyn, om Stranden blev skrabet nøje, og Saltet afhændet med stor Fordel.

Herren til Syvø drev en mærkelig Dyreavl. Han tvang Godsbønderne til at lægge Køtere til, — brød sig forresten Fanden om Øvrigheds lov-

stærke Forbud mod mange Hunde. Opfordringen til at skære Knæhasen over paa Forpoterne kom ham derimod vel til pas — saa løb Bæsterne mindre nemt af Land.

Bønderne maatte selv sørge for i Tide at brække Hundenes Fortænder ud, saa de ikke skambed Faar og Beder og derved skaffede dem van Düwel paa Halsen. Naar Pelsen var godt langhaaret, fangedes Dyrene ind til Klipning, og af deres stride, tottede Uld maatte Kvinderne spinde og væve til baade Yder- og Inderbrug for sig og Mændene. Varmt var det.

Mugne Æbler og Rodfrugter stegt i Grueaske var det eneste, Bønderne havde Raad at fodre dem med, hvorfor de elendige Køtere vænnede sig til at æde skidne Aadsler og raadden Fisk for at opretholde Livet.

Elletrunterne i Skovsumpene blev filet op af genstridige Bønder — Straffens Haardhed kendte kun Fogden og Synderne. Ofte, naar Hullet maatte spaltes ned i Mandsdybde, og Rod for Rod drives ud af den stinkende Grund, blev Bønderne sat i Spand som Stude, med Aag over Nakken for at trække Knuderne op. Jo mere de trak, des dybere sank de selv i Mosegrunden, tidt kom de i til Livet, inden Elletrunten gav sig.

Men foran Teglbrændergaarden blev Ved-

knuderne lagt i stakhøje Dynger for at soltørres, inden de brugtes til at hede Stenhærdningsovnen med.

Van Düwel førte Regnskab over hver Sten og pirkede selv Askehobene efter, om nogle halvforkullede Træstykker var tilbage, at Bønderne ikke skulde stjæle dem bort. Ophedning, Glatning og Sætning blev udført af Kvinder, Børn og rygbrudte, gigtjagne Gamlinger; kun selve Formningen øvedes af duelige, mandsmodne Karle.

En Dag nær Solens Nedfald gik van Düwel for at maale Sædhøjden. Det slog hans Næse som Lugt af Ræv, Hundene blev urolige. Men saa var det kun en Pige, som over sin hedeblanke Krop havde bundet Skind af Ræv og af Maar. Hun havde Favnen fuld af de hvide, brusende Grøfteblomster, hvis Stængel Hyrderne skærer i Fløjter. Hun hilste ikke med signende Mødeord eller veg den smalle Grøftevold for ham — men stødte i Gangen saa iltert mod hans Arm, at det blev ham, som maatte springe til Side ned i Tidselpurren. I sund Vrede smeldte han efter hende med sin Pisk, men hun fanged Snærten mellem Tænderne og hvirvled sig rundt i en Raphed, saa Skæftet gled ham af Haand.

Leende gik hun ham helt under Øjne og svang Pisken bort i Ageren. Paa hans Bryst, under den aabne Vams, laa fire Kæder, kunstigt samlet af Guldmønter og udhamrede Plader og blokket sammen paa Midten til en. Dem greb

hun efter og vilde kælent vride dem til sig, men derved kom han over hende, spændte Hænderne om hendes Arme og Ben og slængte hende over Skulderen som en Raakalv. Af Galsind sparkede hun og bed ham i Øret.

Trods Byrden kroed han sig. Hendes Latter havde kildret hans Rygmarv, saa plump og sen han ellers var, og nu frydede han sig ved Tanken paa Herremands stærke Ret.

Saa muntert bar han Pigen ad Borgens Vindeltrappe, at hun skurede sin nøgne Fod mod Væggens Sten og skreg. Højt bar han sit Fund og sin Fangst helt op til Tindegangen, som Solen just fejed med røde Straaleslæb.

„Hvad hedder du?“

„Kaina,“ hun brøled Navnet ind i hans Øre, og han holdt hende krum og stram over Nakken, til hun loved at blive saa myg som de hvide Lam i Skrænten under Borgen.

Men nok maatte hun ogsaa lege som de hvide Kid og springe, som de sprang, til Sol gik helt af Land. Han gav hende at spise og meget at drikke, men saa længe nogen Svend var nær, dækkede han over hendes Ansigt med sine store Hænder — saa hedt Behag fandt han i hende.

Han førte hende saa til Kamret. Det var øde, det var stort, der var mørke Vægge. Van

Düwel kendte til Natteangst, derfor havde han ladet bygge en Seng med mandshøjt Gitter af Jern, og Gitterstavene var spidse som Spyd. For at komme til Sengen, traadte man tre Trin op og gennem brede Døre, der indvendig fra kunde boltes.

Desuden havde han Vagt af hylende Hunde.

I det Fængsel led hun ikke at krybe, derover kom de i heftig Strid. Hans Kræfter var størst, og han fik hende laaset med inde paa de brune Bjørneskind.

Morgenen efter var hun saa helt forvandlet, at hun helst og altid blev ham nær, men han begærede slet ikke det.

Han lod hende sætte paa en Hest foran Svenden, Tyge Baden, som fik haard Befaling til at jage i Syd med Sporeslag, til Solen stod midt over Issen, og da slippe hende af Sadel, hvad enten det blev i Mark eller Mose, og selv ride hjem.

Tro var Tyge, og det skete saadan, skønt Pigen lokkede for ham.

Maaneder efter, da Sne laa højt om Borgvolden, kom hun atter til Syvø.

Van Düwel hørte inde fra Brevkamret Trin i Vindelgangen og blev løjerlig derved; thi han kendte ikke, hvis det var, og ingen havde ellers den Uvane at vække ham, naar han sad med det

røde Kridt og Hjernen i Glød af at regne ret. Alle Loftets Bjælker stod malet og skaaret med Sol og Maane og Stjerners Baner, men ind i Himmeltegnene rakte hans Fingre frækt med Kridtet og skrev Skyldnernavn eller inddrevet Sølv.

Nu sprang han til Døren i den Tro at komme Ram paa en Galgensfugl. Men hun, som luskede langsomt op mod ham, havde kun Ydmygheds Bøn til Ærind; og da han saa, hvor tungt hun bar sit Legem, og mindedes de fløjne Maaneskifter, blev han besynderlig øm om Hjertet.

Thi ingen Tid før havde han avlet Liv.

Selv ledte han hende til Sæde paa det eneste Hynde midt under Klokken. Den hang og rustede, og aldrig havde han haft den behov for at kalde om Hjælp. Men faldt den af sin Krog, kunde den ramme et Menneske til Døde. Van Düwel saa med rolig Glæde, hvor tæt Spindelvævet bandt Knevlen til Malmhvælvingen. For vel var Klokken hevet op af Syvø Mose, men Kirken hørte den til og var langvejs fra spurgt og krævet, men han gav den ikke fra sig — og som Hævn havde ond Mund spaaet, at lød Klokken igen paa Syvø, betød det ussel Død for van Düwel.

Mildt hørte han paa Pigens Klage. Pengekisterne, to var der, stod aabne, og hendes Øjne flakkede fra en til den anden.

Hun berettede om Varulven, der trods Vinterdags Mørke havde fulgt hende gennem Moser og Kær, op i Bakker, ned i Aadale. Hvorsomhelst hun gik for at rode om de Urter, hvis Rødders Saft skulde give Barnet Syn, Kraft og levende Sjæl, der kom Varen til og skrabed med sine Kløer i Jorden. Med Tusind Kors og store Sværgelser holdt hun den borte, men den kom efter, altid efter. Hende vilde den sønderrive og fortære det ufødte Barns Hjerte. Men nu maatte hendes Legems Herre skærme dem mod Udyret, at hun i Fred kunde føde.

Van Düwel løftede hende saa varsomt ind til sig, som var hun Frue til Syvø, og bar hende ned i Stenstuen, hvor han lod sine Karle rede til hastigt Bad. Paa Syvø fandtes ingen Jomfruer til at forrette Kvindehjælp.

Først da Rummet blev graat af Damp, og Væde drev ham under Vamsen, gik han for at lukke sine Kister, men som nu Kvinden var ræd for at blive ensom og saa Varens blodspilede Gab i alle Kroge, vendte han snart og stod Vagt for hende den ganske Nat.

Ud paa Morgenen fødte hun Drengen og bad, at han maatte blive kaldet Runow og lære at lyde det Navn. Saa længe han havde Die nødig, blev hun paa Syvø, men rastløs var al hendes Færd.

Barnet slap hun ikke, men bar med overalt, fastbundet ved hendes Midje med et rødt Langklæde.

Var van Düwel borte, prøvede hun længe og forgæves at stemme Ryg mod Brevkammerdøren for at klemme den op. Han tog hende aldrig derind, thi han havde læst i hendes Øjne, at det ene Syn af Pengekisterne havde ramt hende med sygt Begær. Hun led ikke hans mange Hundes graadige Glam, og for at være hende noget til Maade, slog han dem i Lænke for Taarnets Fod og gav dem rigelig Æde.

I Foraarets Dage søgte hun ud i Abildgaarden, der var vel plejet og ømt hæget efter van Düwels Vilje. Og hun viste at have saa snar og sikker Forstand paa groende Vækster, at hun blev Urtemanden til megen Nytte. Men bedst som hun stod med Kniv og Podevoks, og en Fugl steg i Luften over hende, kunde hun bryde i Skrig og kaste sig til Jorden, men snart øvede hun Struben i at skingre Fuglen efter.

Van Düwel fornam godt, hun var led ved ham, og han saa de mygende Øjekast, hun stjal efter hans Huskarle, men han vidste, at ikke en turde svare og ikke en turde tage hende, om hun lokked aldrig saa kælent. Det blev ham en bitter Glæde at tirre og krænke hende, gennem Barnet havde han Lænke om hende.

En Dag havde han fanget Kulde og laa i Feber med Igler paa Bryst og over Lænd. Den Tid var Kvinden rar og snøg i sin Færd, det var helt godt at se paa hendes milde Hænder og Ansigtets fygende Smil. Hun lavede varme Drikke af Timian og Kamilleblomst med Saft af unge Nellikeskud og tyllede ham dermed. Heden tyngede ham og Kæderne, han rev dem af og kastede dem i Gulvet. Derved kom han til at slippe Brevkammernøglen, den faldt klirrende paa Fliserne. Lidt efter gik hun, Drengen var med, hængende i Klædet paa hendes Ryg. Hun blev længe henne. Saa randt det ham i Hu, at Brevkammernøglen var faldet — nu var den ikke at se. Han sprang op med Iglerne dinglende rundt om, borte var Nøglen. Da tog han sin spidse Jagtkniv, listede ad Trappen rundt i Taarnet til Brevkamret. Døren gabte. Derinde stod hun bøjet over Pengekisten, i et Hovedklæde øste hun Smykker og Mønter.

Van Düwel betænkte sig ikke, hun fik ingen Stund at klage. Bagfra vred han Kniven i hendes Ryg. Hun faldt frem, og Barnet hoppede ud af Klædet ned i Gulddyngen. Da lo han og flyttede ham varsomt til Side, mens han tre Gange talte sin Ejendom efter. En Armring, han havde skænket Morgenen efter Runows Fødsel, krængede

han af Liget. Dernæst kaldte han paa Tyge Baden og løsnede med ham Gulvets Fliser i Mandslængde og tre Fods Bredde. De gravede Leret ud, til hvor det stødte mod Egebjælker, hvilket blev fire Fods Dybde. Der blev Liget gemt, kun svøbt i sine Klæder, Leret stampedes til, og Fliserne blev passet ind i sine Fuger.

Fra den Dag fik Drengen Mælk af Geder, Blod af Okser og Brød smuldet i tyndt Øl, og det bekom ham vel.

Aaret efter bragte van Düwel ham en Legebroder. Herom vides, at van Düwel i Harme pudsed sin Hund paa en frugtsommelig Kvinde, som var i Lag med at stjæle Vedknuder foran Teglbrændergaarden. Men da han saa Hunden gabe om hendes Strube, følte han Anger og højtede den til. Det var for silde. Med Næverne maatte han bryde dens Kæber fra hende. Død var hun ikke, levende knap heller — Barnet slap hende af Moderliv, just som Øjnene blev brustne.

Der stod han midt i Askedyngen. Tiden led mod Aften. Vaade Taager stred rundtom. Hunden satte i klagende Hyl. Underlig til Mode stak han den ned, flaaede Skindet af, rullede Barnet deri og bar det hjem til Runow i Sengen.

Den Dreng blev kaldet Jacob.

De to Børn var altid sammen ved Dag.

Mellem dem herskede blot den Forskel, at Runow blev regnet som ægtefødt Søn af van Ruyter og skulde bære Arv og engang herske over Brakkevold og Syvø, mens Jacob kun af et naadigt Lune fik Lov at leve i hans Nærhed.

Om Natten blev Skellet dybt. Thi da maatte Jacob ned i Troskælderen og sove mellem mange bidske Mænd, der smelded ham om Ørene med Spot og Larm — men Runow blev laaset ind i Jernsengen hos Faderen.

Gerne havde han byttet, omend den sure Lugt og det tykke Mørke i Kælderen ikke var rart, thi han var bange for Faderen, bange for Maanelyset, der spandt og spandt som en levende stor Edderkop gennem Sengens Tremmer, bange for de magre Hunde, som savlede om Sengen og ledte med Tungerne efter hans Ansigt, bange for Spærlagnernes Fløjl, der i Maanelyset blev som vaadt Blod at se.

Frygtagtig var han.

Laa han der om Natten vaagen og saa Faderens tunge laadne Krop i Søvne vælte rundt under Bjørneskindet, betoges han af Gru og krøb over mod Gitret. I alle hans Drømme var Moderen med. Snak og Uforstand havde virret ham fuld af Syner, han ikke kunde blive kvit. Overalt, gennem Hundenes Lugt, gennem al anden

Lugt, troede han at fornemme den slemme Stank fra Gulvet i Brevkamret højt, højt over Sengen.

Han vidste, at der laa hans kære Moder, og hun kaldte sig Kaina.

Blot det, at Faderen tampede sine Hunde, taalte han ikke, men sank sammen og blev hvid i Læberne.

Preben Podewitz Lindenow og Fru Merthe Bølle levede i sund Elskov deres Ægteskabs første Aar.

To Tvillingepiger var deres Førstegrøde.

Men en Dag, da Fru Merthe red paa Vildsvinejagt med sin Husbond, snublede Hesten mod en Trærod, og i Faldet fik hun en Knæskade, der voldte, at hun blev syg og sengeliggende Aar og Dag.

Hr. Preben kom venligt hos hende hver af Dagene, men han havde Sol i Huden, og hun blev snart graa som Skyggen. Talen mellem dem slæbte sig tvært. Naar han forlod Fruerstuen, trak han Vejret dybt og sukkede. Den sorte Vunde, der sad i hendes Knæ og var flydende af Edder, kom ham græsselig for.

Og saa bar Rygtet Bud til Fru Merthe, at hendes meget elskede Husbond løb sammen med alskens Mælkedejer og havde Skøger rundt ude omkring. Men arme Fru Merthe lod kuns stænge

sin Dør for ham, og det, som før var Smilets Fure om hendes Mund, blev nu besk som et skaaret Ar.

Fruerstuen vendte ud til den indre, enge Rosenhave, der hang højt paa Ringmuren over kastet Jord. Saa lod hun uden for sit Kammer bygge et hængende Lysthus med Svale, Bislag og Trappe. Derud blev hun baaret i Godvejrsdage og laa i sine Puder mellem Meriansduft og Duft af blaa Lavendler og Vinroser. Der laa hun og lytted til Biernes Summen og Lindenes Sus — og Støjen, naar Hr. Preben tog Vindebroen under Hestehov.

Imedens sang hendes to Jomfruer og fortalte Sagn.

En Aften lysted det hende at bæres helt ned i det grønne Græssvær og blive ude efter Solfaldstide. Hr. Preben var ikke vendt til Gaarde endnu. Duggen randt paa Hud og Haar, Nattevinden tørrede den igen. Endnu var Hr. Preben ikke redet over Bro, endnu laa Fru Merthe og lytted. Da hendes Jomfruer vilde bære hende ind, sov hun Dødens milde Søvn.

Men Hr. Preben knælede for Liget og veg ikke af Kamret fra hende og græd som en Kvinde og sulted sig, til Bisættelsen var ovre.

Børnene Hilleborg og Brigitte var dengang

knap fyldt deres sjette Aar. Lidet havde deres Fader raádet over dem, mindre deres Moder. Hvad Under da, de strøg paa Kongevej og Alfarvej med Ukvemsord og viderværdig Tale — saa usselig smaa de var.

En skønne, frisk Morgen, som de to Aar efter laa og rodede i Sumpen, hvor Graven til det fordums Lünegaard havde været, fandt Hilleborg et Dødningehoved med lange Tænder og Háartjavs paa Hjerneskallen.

Hun tog det efter Haarene og snurred det rundt som et Karrehjul, til Armen værked, og det slap til Jorden. Brigitte greb det, og de slog Bold saa længe, til Skallen røg i Stumper, og løse Tænder og gulligt Smuld dryssed dem om Ørene.

Da hørte de højlydt Skændsmaal og drog sig dybere ind i Rørene for at lytte.

„Og intet vil jeg taale, I tyvter mig. Saasandt Gud Herren er ved god Helse, jeg render fra Gaarde paa Stand og Studs. Intet behøver ærlig Kvinde en Minut at lægge Sans til Jer skidden Tale. Slaa en Jomfru med Tyvs Mærke, fordi hun hæderlig og fromt bærer en gylden Brystdug, skænket af hendes salig Frue — hende Gud give en frydelig Oprejsning fra Graven. Om jeg skal kryve herfra paa mine barestens Knæ, jeg bliver

intet her nogen Time. Hvem, som under mig en Drik kold Vand, vil ej raade mig ilde at tøve hos saa forbandet Kreatur — — —."

„Intet mente jeg jo det, Jytte Malene, I haver for Gud urettelig tolket min Tale!"

„I raaber ledt paa Gud! I burde snarestens raabe paa Fanden hans Navn. Men det vil jeg bede i min sidste Bøn, at Gud ikke lader Jer slippe af Verden, før I sveder for den blakkede Synd, I haver løjet mig paa!"

„Jytte Malene, Jytte Malene — I vide saa vel, hvor god og tro, jeg ser Jer an. I stod hos salig Fru Merthe, hendes Sotteseng, og I saa, hvad bitter Sorg for min Synd jeg fornam. I hendes Navn, for mine uskyldige lille Børn, beder jeg, at I ej vil drage af Gaarde!"

„Salig Fru Merthe i hendes Grav er bedre forvaret, end om hun Jeres Styghed stadig maatte fornemme. Saa har Fanden Jeres Sind betaget, at I intet mere estimerer, men tyvter og løgneskænder en værgeløs Kvinde — — tvi, tvi for den Lede, syvende og selv!"

„Jytte Malene — hjerte, fine Jomfru, intet maa I nu kvittere mig og mine lille Børn — —!"

Hr. Prebens Stemme druknede, da Kvinden atter tog i Vej. Parret drejede væk fra Stien, men længe sad Børnene tavse og grublende.

Saa slog Hilleborg med Nakken: „Lad hende kuns fare i Død og Djævel over Vandet, den lede Mær. Man kan for Gud lugte hende, langt før man ser hende, saadan strinter hun sig med Fennikelvand for at tykkes dejlig. Vi kan vel binde Hoserne selv uden den Deje!“

Brigitte, som sjeldent mælede mange Ord i en Gang, svarede sagtmodigt: „Runow paa Syvø har aldrig haft Jomfru til at kæmme hans Haar!“

„Runow,“ gentog Hilleborg og saa pludselig arrigt til Brigitte, der slog Øjnene ned og blev rød. Hilleborg stødte til det brukne Kæbeben, og Søstrene trippede bort gennem det høje, grøngule Korn ned til Aaen.

Omkring ved deres tiende Aar fik Runow og Jacob en Hovmester, Simen Brockman, som, foruden at give dem Børnelærdom, skulde pode Latin og Regnekunst i dem, samt hvad ellers anstod Drenge af synderlig god Familie.

Skønt Simen var en rig Raadmands Søn fra Ribe og havde søgt fremmede Universiteter og hedte Magister, skulde han ikke have Løn men blot Æde, Drikkelse og et nøgent Kammer uden Ildsted.

Alt i fire Aar havde Simen leved ensom, lig en Ugle blandt Krager, uden at have Ven at betro sig til. Han var kommen til Ribe, netop da hans gamle Amme Sidsel Pollek, stod for Retten, anklaget for Besværgelser og anden Trolddom. I umindelig mange Tider havde Folk søgt hende med indvendig Skade, Hedesyge, Koldsyge, Benbrud og Lemmeværk, som hun ved Manen og gode Urtesupper havde kureret. Det førtes nu som Klagemaal, og en Mængde Beviser dyngedes i Hob.

For saa er det jo, at Sladderkællinger og løse Kumpaner gerne skubber til den heldende Vogn. Men ret sikre og edelige var Beviserne ikke. Det vægtigste maatte siges at være de to Dødningefingre, hun bar korsvis over sit blotte Bryst. For da Søren Tyv i sin Galge blev bestjaalet for to Fingre af højre Haand, mente Retten, at Sidsel havde taget dem til Forgørelses Brug.

Hun lod sig strække paa Stigen, til hendes Lemmer knagede af deres Ledemod, men bandte endda ved Guds klare Øje, at Fingrene havde hun vriet af sin døde Datter og lagt paa Brystet for at skærmes mod Kræfting, Pokker og anden slem Syge. Hun bønfaldt om at lade grave Datteren ud af Jorden, men det var lettere bedt end sket, for Kirkegaarden laa i et Vanføre af Nelder, Skarn og Huller, hvor Svin og Hunde rodede rundt.

Simen prøvede forgæves sin Fermhed i Latin og lovkyndig Tale, ligesom han svor at staa inde med Liv og Sjæl for hendes Uskyldighed.

Da det ikke hjalp, tog han sig den Rakkergerning paa, ene og alene at grave i Kirkegaardens Jord to Snese Alen til Øst og fire Snese Alen til Nord, hvor Sidsel troede sin Datter at ligge. Og han fandt hende ogsaa, kendelig paa en lang Hugtand og to manglende Fingre.

Men Tovsmænd og Edsmænd var som svøbt i nidobbelte Æselshuder, hvorigennem intet kunde trænge, og ej lod de sig beviše over. Saa blev Sidsel brændt, men fik som Gunst en Pose Krudt bundet under Ryggen, at Ilden snarlig og nemt fik Bugt med hende.

Under dette blev Simen skyet af sin Slægt og ilde rygtet af Ribe Borgere. Saa vidt gik det, at hans Navn blev raabt fra Prædikestolen og han af Præsten blev lyst i Djævlens Vold til sit Legems Fordærv.

Vel lo han først og tænkte som saa: Banden bider ej Øjne ud, naar ingen Næve følger efter; men snart kom han til at føle, at Præsteban er tungere end Sten at bære af By og mer rivende end Kagremme. Han blev tilsidst anklaget for Medviden i Sidsels Kunster og maatte ved Nattetid fly ad Byporten for at undgaa Bøddel og Galge.

I Viborg hørte han, at Kajus Ruyter til Syvø havde Tid og Plads for en Hovmester. Han søgte ham derom og føjede sig i de smaa Betingelser, der blev ham budt.

Simen drog Drengenes Hjerter hver ad sin Vej. Han lod dem mere høre end læse, og meget, han selv havde oplevet ude i Verden, gav han dem nu Smag paa. Dagene gik, foruden Læsning, med Spil og Fægtning, som Jacob var sær ivrig

med, trods det, at hans slatne, krøge Krop passede usselt dertil.

Han havde stor Lyst til at staffere sig med brogede Klude.

Paa Runows Hest hang han som en Kvast i en Toplue.

Om Aftenen, naar de vidste van Düwel vel gemt i Sengebunden, fulgte Drengene med Simen op i Vaabensalen. I de mørkegrønne Ruder var skælvende Maanelys. Store Flagermus fløj fra Kaminhullet og øvede deres blinde Flugt henunder Loftsbjælkerne. Ordene, der taltes, bralrede frem og tilbage fra Væg til Væg uden at ville tie.

Simen satte sig paa en frønnet Kiste med Børnene tæt ved Siden og talte for dem. Jacob nemmede lettest, Runow gemte længst.

I Vinterkuldens Tid gik Drengene selv i Borggaarden efter Brændsel, men da van Düwel ikke brugte vellugtende Enebær og Valnød men kun brændte Tørv og Knuder fra Teglbrændergaarden, hjalp de sig, som bedst de kunde, ved at komme tørret Salvie og Lavendelbundter iblandt. Og Runow, der holdt mere af sødtduftende Baal end af fed og krydret Mad, laa da foran Ildstedet og lod Simens kloge Tale lulle sig i Drømme.

Det hændte, at Drengene faldt i Søvn, men

saa bredte Simen dem med Skind, inden han gik til sit Kammer.

Til Afveksling i Dagenes Løb fandtes ikke Raad. Det, som skete Mandag, skete gerne igen Mandag, Aarets Dag derefter. Om hvem, der døde, og hvem, som holdt Fjendskab, om Landsens Splid og fremmed Kiv, kom ringe Kundskab til Syvø, og den, der kom, blev godt forvaret af van Düwel, som ikke var slap i Tungen.

Runow vokste sig smal over Lænd og smidig som en Væsel. Han taalte hverken Vin eller Øl eller Synet af Blod, og hans Stemme var mild og mørk i Klangen.

Dog ofte var hans Sind vemodig tungt som efter Rus, og det klarede først, naar han legede paa sin lille Luth og sang Viser, der rimede af sig selv. Men vidste han sig ene, sang han: „Brigitte Lindenow, Brigitte Lindenow“, og kun det, men det blev til Hundred søde smaa Viser.

Ud fra Lünegaard i et Læbælte af Egeskov og Lyngbakker strakte sig Storemose, videre end Synet naar. Dyb og fast laa den, saa vel skyttet af Skovene, at intet Fugtighedsaar kunde øde dens rige Tørveskær. Hver Dag blev fragtet Snesevis af Tørvelæs sydefter, og ingen kunde fare ad Kongevejen uden at møde Lünegaardsstudene med deres brune Toplæs, men ingen saa derfor Tørvetuerne tyndes eller Skæret mindskes.

Her var Guld i Tøndevis, mer end den fedeste Lerjord orked at give. Om Preben Lindenow sad og slemmed og demmed med Vin og med Tavl og lod fem være lige Tal, Bedriften gik endda jevnt og godt, som Solens Gang om Kloden. Hvad af Daarskab blev ødet, af Held blev bødet.

Hovfolk og Pligtkarle tog sig selv Forlov til at bide og brænde, men gav til Gengæld deres villige Arme og Ryg. De sang til Arbejdet.

Der fortaltes, at Preben Lindenow maalte sit Sølv i alenhøje Drikkestob og hældte det i ulaasede

Kister, som stod i alle aabne Kamre, og at hans Smaapiger tog Huer fulde deraf til at slaa Smut med i Borggraven.

Og Skovene — Lünegaardsskovene — ejed Tusinder af murtykke Ege, der spurgtes og købtes fra det ganske Land. Lünegaardsstolper og Lünegaardsbjælker med rødbrændt Mærke i Bunden kom til at bære Borge og Slotte trindtom.

Heller ikke Skovene tømtes. Bestandig var der Olden nok til Lünegaards mægtige Svinehjorder.

Van Düwel fattede pinefuld Elskov til Storemose og Egeskovene derom. Han grundede Dag, han grundede Nat, gerne havde han byttet Sønnen Runow hen for at faa dem i Eje — og Runow var ellers hans kæreste Lod.

Stundom stod han og slog sin Pisk mod det blanke Mosevand, fordi det spottende spejled hans misundelige Ansigt, men han kunde ikke holde sig derfra.

En Morgen traf han de smaa Lindenower paa en Mælkekærre overtrukken med rødt Hyndevaar, der hang ned over Hjulegerne. Runow og Jacob var spændt for. Hilleborg smelded med Svøben over dem, Brigitte laa bagover og gloede ind i Solen.

I samme Stund vidste van Düwel Raad.

Han skulde jo blot vente, til Runow blev

mandsmoden. For det var til at skelne gennem Mur og Mørke, at Tvillingerne havde Sind for ham.

Vel maatte det snarest blive Hilleborg, som saa ofte sent paa Kvæld turede til Gaarde paa vild Hest, skræmmende Brovagt og Godtfolks Søvn med sin larmende Latter.

Altid hang hendes store glinsende Øjne efter Runow, men om Læberne stod baade Trods og Galsind og Kælenskab. Ret maatte de lystre, Brødrene, Simen og van Düwel selv, naar hun bød op til Uglejagt eller Kapridt. Og værre blev hun med Tiden.

Som herskende Frue voved hun at lade tænde i Højenloft og hver Taarnvraa med Lys af Voks i trinde Stabler, med Fakler og tykke Baal, og krymped van Düwel sig aldrig saa bittert over denne ødsle Galenskab, han gav dog ikke Tankerne Ord eller Mine.

Selv da hun lod Folkene rulle et støvet Fad Rummenie ud i Gaarden, slog Spundset af med sin Jagtkniv, drak for af den hule Haand og bød Karlene tage til sig — selv da tav han.

Ved Strengheds Tugt Mand vel faar Bugt med Kvindesind og Lune.

Hilleborg gik ikke med Hue, som efter god Sæd. Hun bar sit lange maarbløde Haar løst over Ryggen — men der var Uger imellem, at

Elfenbenskammen, der laa i en Krog af Jagttasken, tog det i Vare. Runow holdt af at lade sine Fingre glide gennem hendes Haar for at fjerne Vejstøv og Fnug, imens aandede han i hastige Drag den mosfriske Duft, der var deri. Men kom han til at røre hendes Arm eller Kind, der havde sølvfine Dunspidser som Bøgeknopperne, trak det i hans egen Hud og han følte Hede langs Ryggen.

De to Gange hun pludselig vendte sig og bed sine Tænder om hans Læber, blev han maalløs af Væmmelse — da hun slog med Nakken og rendte sin Vej i Vrede, løb han efter og kaldte hende tilbage. Han var lystig og vel til Mode, naar hun kom, og de vidste meget at tale om, men var hun borte, tænkte han mindre paa hende end paa Maden, han spiste.

Kun sjelden kom Brigitte til Syvø og gav sig da mest af med Jacob og Simen, for Runow var hun noget sky. Stille og værdig kunde hun sidde paa Bænken og høre paa van Düwels sene Tale, men hendes Øje og Øren vaagede kun efter Runow.

Pesten kom farende over Land. Af Rygter blev den lokket, af Angst blev den hidset. Bønner blev sunget og sagt paa Dansk og Latin, men Svinene faldt om i Gaderne, Stank af Aadsler omspændte Brøndene og trængte ind i alle Huse. Smitten naaede de travle Mennesker.

De, der saa mod Solen i fræk Trods og gik med ubedækket Hoved og fejrede Aarets Fester som før, blev slagne af Soten, saavel som de, der skræmt hyllede sig til og krøb i Ly bag Mørket.

De smaa Mus i Laderne peb ynkeligt, thi der gik Edder i deres Bug, men Rotterne i Murtømret og i Fjordenes Bolværk teede sig som besatte og sprang ind i de aabne Kirker og ramte fromme Mennesker med deres Bid.

Over Kirkernes Gulv laa Rotternes bulne Kadavre, under Kirkernes Gulv laa Menneskers bristede blaa Legemer. Thi der var ikke Tugt og blev ikke Tid til at lægge hver og alle i kristeligt sømmede Kister.

Men Menigheden skingrede af Rædsel, og Præsterne talte for døde og levende, til de selv slap Sakramentet af Haand og blev lamme om Næsen.

Fra Heksebaalene steg gusten Røg om Dommernes svedige Pander. Paa egen ond Bekendelse blev Kvinderne dømt, men kun deres Legemer blev til Aske, Sjælene, som var i Pagt med Djævelnavn og Djævelgavn, fløj stadig om og bredte hæslig Syge blandt Mennesker.

Det klare Vand blev plumret af døde Fiske. Over Mergelgrav og Mosegrund drev Taager, der lugted af Svovl. Ingen Regn faldt fra Himlen i alle Somrens Maaneder, trods arme Hjerters Tryglen, og Kornet visnede paa Marken.

Børn og Gamle væltede sig jamrende ud fra Husene i den hede, tunge Luft. Blæsten sov, de svedne Træer rørte sig ikke. Men den dumpe Stønnen fra Mennesker, hvis Legemer raadnede, medens de endnu var i Live, den Stønnen lød over hele Landet. Stanken jog Sangfuglene af Himlen.

Kun Rotterne krøb langs Jorden mellem dem, hvis Hjerter endnu ikke var hørt op at slaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ogsaa til Syvø naaede Pesten. Men van Düwel var stærk. Han lod grave en Kule med

læsket Kalk, deri var Rum for mange. Blev Kulen fuld, ejed han Kalk til flere. Da han saa døde Frøer i sine Brønde, lod han sænke Salt deri, at ingen skulde drikke sig til Fordærv. Kun af den Kilde, som randt i Borggaardens brede Cisterne, maatte Vand nu tages.

Med klog Haardhed plaffed han ned hver Hund paa Godsets Jord. Han regnede ud, at Køterne, som snager i alt, vel kunde snage Pesten omkring.

Man da han nu havde tøjlet den efter Tarv og Evne, tænkte han kun paa Runow, og i Hast blev han for Alvor fortrolig med at sende ham væk. Ikke Runow alene, Simen med. Simen var besindig, om ikke andet. Af fremmed Sæd lærte vel Runow at blive mindre ømskindet og angst for Blod.

Ingen havde Tanke for Jacob, dog var det ham, som i Hjertets Utryghed og Enfold hver Aften bad en Bøn til Treenighedens fjerne Gud og en af samme Længde til Hr. Satan selv for at redde Runow fra Sot og Smitte. Nu trygled han om Lov at komme med. Tjeners Lod var ham til Maade, kun de ikke glemte ham alene tilbage.

„Du kan vel lugte vor Vej — vi gaar ret i Syd paa vore Heste. Har du rappe Ben, henter

du os sagtens ind, ellers maa du som lydig Søn blive paa Syvø!“

Det var sagt i Spøg, men bagefter harmed det Runow, at han ikke voved at handle Faderens Villie paa tvers og tvinge Jacob med. Men snart trøsted han sig. Det var ikke værst, om Jacob blev Lünegaard nær. Selv fik han ikke taget Farvel med Brigitte — van Düwel skyndte paa.

Saa red de to i Syd efter Rigets Grænse. I ingen Kro vilde de overnatte, Pesten kunde være overalt. Da Solen sank, bandt de Hestene ved en Eg og lagde sig i Vejkantens tørre Græs.

Men da Morgen kom, sov Jacob hos dem med aabne, rødsprængte Øjne. Det hev i hans Bryst, hans Fødder var blodslidte. Først vaagned Runow og saa det, og derefter, at Jacob begyndte at græde i Søvne. Paa hans Fingre sad en smal Guldring og i Ringen en grøn Sten. Det var Hilleborgs Afskedsgave til Runow, og han tøved ikke med at give den fra sig. Brigittes Hilsen gemte han for sig selv.

De rejste videre sammen gennem Holsten i smaa, trælse Dagture. Deres Agt var at gaa til Universitetet og der søge den Kundskab, der stod Hjertet mest nær. Runow vilde helst lære Lovens Grund at kende.

Det var ikke hans Hensigt at tage Embede,

men naar Syvø engang kom ham i Eje, blev der mange Folk at hjælpe til redeligt Skel. Led nogen Uret, bedrøvede det ham tungt, og han ønsked at raade Bod derpaa, men den blotte Lugt af svinet Mand skræmte ham straks tilbage i Afsky.

I Utrecht boede Runows nære Slægtning, Groener Pleyelt, og Universitetet der var højlig berømt. I den By slog de sig ned.

Jacob valgte Lægekunsten, og Simen blev hos dem og vaagede, som han formaaede, over deres Færd.

Og Tiden fik Lov at fare.

Det var blevet en stille, skøn Søndag seks Aar senere. I Grachterne laa dovne Skibe. Stodderne stymped med Vællingpot og Stav. Højt over Hustagene mødtes Stadens Klokker i festlig Kimen. Inde i Kirkerne lugtede kvalmt som i Hønsesti af rige Fruers zobelbræmmede Kaaber.

Der bades om Held paa Sø og Held i Stad og Krankhed for ondsindede Fjender.

Paa Torvet om Domkirken spanked en galende Hane og ingen uden den.

Men i grubedybe, kølige Kældere sad de bugede, rødskæggede Borgere, hvis Forfædre aad Rotter under Alba. De holdt nu Helg med Terning og Guds den Almægtiges rene Drue. Skiftedes Ukvemsord og Øgenavn og gaves Aarsag til Haandmænge og Dødslag, saa var det kun Lediggangs daarlige Følge.

Gemt mellem Huse og Gaarde, i Ly mod hver frysende Vind, laa Groener Pleyelts Have, og i

Haven gik Cornelia, hans unge, eneste Datter. Hendes gule Haars Tyngde tvang Hovedet tilbage, hun tav ikke med at nynne og klukke efter de solglade Fugle. I Gangenes brune Bark stod mylrende Spor efter hendes hastige Fødder.

Cornelia blev en Sommermorgen baaret ud til Groener, som just den halve Nat havde vaaget over en syg Tulipan. Det var den Morgen, hun blev født og hendes Moder døde, og siden levede hun alle sine Sommerdage ude i Haven. Men om Vinteren, naar Løgene blev forvaret i dybe Stenkummer, gik hun oppe hos dem og passede Tal og Orden, at ingen skulde røre hendes Faders Skatte. I tidligt Foraar, naar Skovmuld og Gødejord blev lagt i Haven, og frisk Bark fra Garvergaarden kom i Vognlæs til alle Gange, borede Cornelia Huller til Løgene, hun vidste nøje, hvor hvert skulde staa, stak selv de gule Elfenbenspinde ned og pudsede deres smaa Sølvplader, hvori var graveret Løgets Familienavn.

Nu stod Blomsterne i glødende Flor. Tykke stod de, som skaarne i Læder, med svulmende Aarer og tudserunken Hud. Gennemsigtige stod de, som Insektvinger med lyse Porer, eller fliget bløde som Strudsens Fjedre, glassurblanke som Delftersten, spættede som Trækfugleæg — — — i alle de Farver, som avles ud af Jord.

Cornelia pillede Smaalarver og sorte Biller af dem. Hun stod med udspilede Næsebor og aandede deres ømme Duft. Sommerfuglene flagrede om i drukken Forelskelse — satte sig siden til gyngende Hvil i Cornelias skinnende Haar.

Midt i Havegangen laa en lille Gyldenstykkes Kabuds, som hun tabte, da hun løb efter sin tamme Hermelin. Hun lod den ligge, hvor den faldt, og mente troligt, at Runow vilde staa fra Bænken for at bringe den.

Men Runow blev paa Bænken, mut og tavs. Blomsterne tirrede hans Næse og hans Øjne som skingrende Trompetskrald.

Han saa op mod Himlen, der var hverken Sky eller Blæst, kun dirrende Luft, klar og skælvende som Silke. Som Silkeklædet, han forgangen slyngede om Barbaras Hals. Barbara — — —

Heniche — — —

Og Cornelia — — —

Han drejede paa Hilleborgs Ring. Der fattedes den lille grønne Sten. Kan hænde, havde Barbara løsnet den med graadig Hu, eller den var sprunget af. Som han drejede paa Ringen, skred alle Tanker tungt efter Brigitte, der havde tiet haardt i seks Somre. Nok havde han Krummer af Viden gennem de Breve, van Düwel skrev; der stod, at Søstrene flakked Landet rundt

hos deres højfornemme Lindenowske Slægt for at høste lidt Kundskab, hvortil de højlig trængte, men sjeldent skrev van Düwel og Søstrene slet ikke.

Cornelia gik op imod ham: „I mit Kammer fandt jeg den Sten. Vel maa du have tabt den i Nat af din Ring!“

Hun knugede sine Arme om hans Hals: „Du, Runow, alle de Blomster, jeg rører, er saa brændende hede, hvoraf kommer mon det?“

Da tav alle Klokker, og de vidste, at Middagstimen var inde. Men allerede stod Groener i Haven og saa det Syn, at Runow og Cornelia havde hinanden om Hals. Han kom hen, og der var dyb Sorg i hans Ansigt: „Runow, fik du tidsnok i Hu, at der binder Blodets nære Slægtsbaand Jer imellem. Om mit Barn er Skade sket, staar det ikke til dig eller nogen at bøde den god igen!“

Runóv saa ned, men Pigen raabte i Faderens Ansigt: „Trods Slægtsbaand, trods Kirkelov, bærer jeg Elskov til Runow, og han til mig!“

Men Groener tog Cornelia ved Haanden og førte hende ud af Haven.

Da Aftensang var ringet, og Staden sov, kørte Groeners raslende Karm af By, og han selv sad hjemme i Salen og løb sine Fingre gennem Cornelias afklippede Haar.

Runow laa indover Bordet med Hænderne for sine Øren. Hele Eftermiddagen havde Cornelia skreget og klaget — nu var der stille. Simen sad hos ham og talte ham mildt til Ro — at det var Skæbnen og ingen ond Villie. Men Runow rystede paa Hovedet. Simen kendte intet af det, som var i ham af Løgn og glubende Sanser, og ingen Stund havde han heller glemt det Slægtsbaand, som burde skille.

Og nu — og nu!

Da Vognen atter skumplede til By, banked han paa Groeners Dør.

„Tro mig, blind og døv gav jeg mit Legem i Kærtegn og min Sjæl i Løgn. Mente jeg nogen god paa Liv og Ære, saa var det Cornelia.“

Groener brød ham af, og hans Øjne stod i Taarer.

„Tak, Søn, for dine Ord og deres Sandhed. Jeg vil tro dig hæderlig. Men som Tusind armtykke Vokskærter ej kan trænge Nattemørket af Himlen, saa kan ej Eftersnak slette Handling. Du vidste, saa nær Slægt kan ikke staa for Alter sammen. Og nu — blev hun her, maatte hun blues for de Blomster, hun før leged med som Søstre. Stilhed bliver efter hende og Tomhed — men Tiden, som giver Liv, kan naadigt give hastig Død. Mer Haab ved jeg ikke af.

Porten har lukket sig bag Cornelia, og hun er at regne for død, men ingen Fremmed skal kende Vanæren. Og agte dig saa paa, Runow, om du i Tide sættes til at dømme Ret og Uret, du vil aldrig glemme, hvad du selv har voldet uden ond Tanke.“

Runow vilde ærligt sige, at kun én Kvinde, Brigitte, ene og alene ejed hans Elskov. Men Fejghed bandt hans Tunge.

Kort efter drog Runow og Simen til Heidelberg, hvor Runows Studium skulde føres til Ende, og Jacob blev i Utrecht for at fuldkomme sin Lærdom i Lægekunstens Videnskab.

Da Runow atter kom til Syvø, var Brigitte og Hilleborg længst vendt hjem fra Familiegæsteri. Van Düwel laa aldrig paa lad Side, og i de gangne Aar havde han plejet fint Venskab med Preben og hans Døtre. Ja, Armringen han i sin Tid vred af Runows døde Moder, havde han skænket Hilleborg, og Brigitte fik et Perlespyd til Haaret. Men han vidste uheldig liden Besked, om hvem han skulde slege sig mest ind hos. For, om Runow tog Hilleborg, var al Gave til hende og sød Talemaade jo dum Ødselhed, men om han valgte Søsteren, maatte man just holde sig til Gode hos den anden.

Han fornam, før Runow aned det, at begge Søstrene havde Hu vendt samme Vej, og han loved sig at vente, til Runow havde friet. Vel var det bedre at vide Godset helt end delt, men to for èn Mund lod sig ikke fange — og blev Verden styret ret, kunde han længe overleve Sønnen, der var baade veg og tynd.

Hilleborg kresed om Runow, hvor han var, og bød sig til med Mund og Øjne, men Brigitte og Jacob var mest sammen.

Jacob friede, og Brigitte lo ham ind i Ansigtet: „Min Hu red anden Hors, det burde du vidst — men prøv Lykken hos Hilleborg, hun har Hjertekamre, som Koen har Maver, og fler til. Forgangen var hun halvgaaen nær ved at rende af Land med Narren hos Volmer Blide, endda hun kunde bære ham paa sin ene Arm. Nu synes det, som lysted hun at rende med Runow — om ikke han bliver for tung!“

Da saa hun, der var Vrede og Vrænge i Jacobs Ansigt, og fortrød: „Bær intet Nag, Jacob, for Ven og for Broder regner jeg dig god, men Runow, ved du, Runow alene skal være Spejl for mine Øjne — om han da er af samme Sind!“

Inden Aaret var omme, var Brigittes Bryllup med Runow berammet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Piberne blæste, Borggaarden stod tæt med skinnende Spær, Brudesengen var redt med blomstervævede Silkebolstre, og Gæsterne, fremmede og velkendte, sad langs Brudebord og Gildesbord.

Hilleborg stod fra sit Hynde, gik over til Brudens alterviede Husbond med løftet Bæger og sagde: „Runow, Svoger min, vi to har vel

Glæde af at drikke paa de Aar, der komme, og de, som gik!“

Han tømte Bægret, til Säfirerne i Bunden stirred paa ham som Ormeøjne, og hans Blik var snart blankt af Vinens øre Virkning, thi han taalte aldrig Vin.

Mange Junkere sprang over Dugen og talte uden Mening og Forstand, og Jomfruer, svøbt i Sølvmor og Silke, sænkede deres Hoveder ned paa Fadene, saa Haaret svømmede; de var drukne.

Musiken kaldte til Vaagenhed. Uden Tugt og høvisk Sæd greb hver Mand en Jomfru og tvang hende i fodsnar Dans med Bæger i Haand.

Igen gik Hilleborg til Runow og bød ham op til Søsterdans, der ender med Slægtskabskys. Brigitte var omringet af Fakkelbærerne og stod i saa rødt Lys, at hun intet kunde skimte udover deres Kres. Og da Hilleborg tog det høje Bæger, lod det fylde til Randen og kredensede, drak Runow til Bund. Men saa var ogsaa hans Tale som en Væv i Vilderede. Safirerne sprang af Bægret og blev Hilleborgs levende Øjne.

„Runow, Svoger min og nu Broder — engang bekom du en lille Ring fra mig. Aldrig sagde du Tak for den!“

Han stammede og glemte at tale. Det var,

som hørte han Groeners Datter sige: „Den Sten, Runow, fandt jeg i mit Kammer!“

Hilleborg trak ham med ned i Rosenhaven. Sankt Hans Ormene skinned i dugvaadt Græs. Runow troede, det var Stjerner, og vilde sanke dem for atter at fæste dem paa Himlen — men i hans Hænder sluktes de.

„Runow, mindes du de Dage, du kæmmed mit uvorne Haar og kyssed Duften deri?“

„Som Mos var det — — som Mos!“

„Sæt dig her, Svoger!“

Han satte sig paa Stenbænken, Hilleborg bøjed sig over ham, slog sit Haar ned og hylled hans Ansigt deri.

„Skønner du Duften endnu?“

Hun fanged hans Mund med sine Læber — Ord blev ikke talt.

Men Tid gik, og saalænge var de sammen, at Brigitte saa sig rundt i Salen, raadvild.

De kom indad samme Dør. Hilleborg traadte let og nemt over til Brigitte, kyssed hende i Øret og hviskede det, som var sket.

Brudens Skrig lamslog de drukne Gæster. Tyst blev der langs Væggene. Spillemændene tav, og Dansen stod. Men Runow kom langsomt over Salen, hvor Hilleborg stod, tog om hendes Haandled, vred hende i Knæ og slængte hende

paa det Gulv, der var beskæmmet af mange Fødder. Derfra gik han hen foran Brigitte, som endnu holdt Haanden under venstre Bryst. Han vilde møde hendes Blik, men kunde ikke tvinge sine Øjne saa højt.

Stille var der i Salen, dødsstille, medens Runow Fod for Fod gik bort.

Saadan skiltes han fra Brigitte.

En var ikke med til denne Bryllupsfest, skønt buden og bedt.

Van Düwel havde den gule Galde i Blodet og holdt Sengevarmen. Der laa han i grov Sved og mægtig Feberrasen og bandte Satan op i Himlen og Englene ned i Helvedes Ildgryde. Jo skrappere Vreden var, desmere uklog blev Talen, det var, som Feberen brændte al Forstand af hans Pande.

Tværsover Sengen, som en slem Tunghed paa hans Bug, stod Kisten med Skøder og Dokumenter. Paa den Kiste havde han prentet Brev efter Brev til hans kongelige Majestæt, og blev disse Breve, trods syv Segl og strengeste Ordre, ikke afsendt, saa laa de da i en Hob i Forkamret.

En og fler end en af Syvø Pligtkarle listed op og lured ved Døren, naar det var mørkt, og bad enfoldigt knælende om velbaarne og velbyrdige Hr. Satan ikke vilde tage Sjælen af van Düwels Liv i en snarlig Hast. Derom kunde

den Syge jo intet ane, og han lod Folkene kalde om sit Leje — i stor Bue om Pengekisterne — at de kunde folde deres Hænder og bede om Helse for hans Krop. Den gule Galde sad ham i Blodet, og hverken kloge Iver eller Doctor Jacob vidste Raad. Aarsagen var nemlig ej af Legemsart saasom Fald og Forspisning, men udelukkende haard Arrigskab i Hjertet.

Dengang Runow fik Jaord hos Brigitte, regnede van Düwel ud, det var klogest at gemme hans Bejlen, til han stod med Kirkens Tilladelse til at ægte Hilleborg — hvorefter han straks søgte Præsten.

Men den magelige, vomfede Præst, der kun aad Blommen af Æg og selv laa i Ægteseng med Lindenows forrige Deje, Jytte Malene, havde saa forvorpen Dristighed at nægte Herren til Syvø at tage til Ægte, hvem hans Vilje begærede — fordi det var Søster til hans Søns Trolovede.

Da van Düwel nu ikke var videre i Vane med at lade sig sige imod, trykkede han Præstens Haand saa mindeligt til Farvel, at Kødet om to Fingerled ganske blev knust. Endvidere hævned han sig paa den sølle Præst ved at tvinge Bønder og Huskarle med Kvinder og Børn fra at søge Guds hellige Hus baade Søndage og Altergangsdage. De, som lumskelig begav sig til Messe, fik Træ

at ride og gjorde ham ikke oftere mod Vilje i den Sag.

Ad blide Veje søgte han nu at naa sin Hensigt, og skrev i fromme, spage Ord, som han pilled ud af gamle Postiller, til selve Biskoppen. Men denne, til hvem Klage alt var indgaaet fra Præsten, svarede i strenge Formaninger, at en Mand med saa forargelige Handlinger paa Ryg og Samvittighed ikke — som i elendige katolske Dage — kunde købe sig Synderet.

Tilbage blev kun at anraabe Kongen, men fra den Kant var ej godt at vente. Saa ofte Herren til Syvø med Penge, Mænd eller Grøde havde haft Grund at hjælpe Land og Konge, havde han skabt sig syg og svaret, at døende Mand kun havde Tanke for at beskikke sin Sjæl.

Altsaa spildte han mange Breve, til Randen fulde af fagre Løfter, for at bede om Kongens Tilladelse. Runow holdt det for en pur Grille, kommen af gamle Aar, og morede sig derover med Brigitte og Hilleborg, men sørgede samtidig for, at Brevene ikke kom til Maal og Mand. Det syntes saa, som van Düwel blev mere syg, og den Nat, Runow holdt Bryllup, laa han i Sved og Skræk.

Dagen før var en hel Brænding Sten slaaet fejl. I ærlig Vrede mod Ovnildningsmændene, som vel ved Sladder og dovne Fagter havde forsømt

Arbejdet, lod han dem piske, til Blodet randt som Pogegraad.

Da de herefter blev kastet i Fugtkælderen til videre Strafs Afventen, raabte den ene med saa lydelige Ord, at det jog van Düwel langs Rygmarven:

„Før Blodet tørkner paa Tues Ryg,
van Düwel skal brænde i Satans Bryg!“

Skønt ingen burde agte paa, hvad saa jammerlig Karl, tilmed sur i Sind, finder paa at sige, blev den Syge dog plaget med saadan Skælven, at han mod Sædvane lod brænde Lys den hele Nat. Med bitter Møje slæbte han Pengekisterne nærmere og helt op i Sengen, og da var der knap Plads til ham selv.

Nu kom Jacob til og fortalte, mens Vinen stod i hans Aande, hvad han selv havde set, og hvad Hilleborg hovered sig af at bekende.

Den røde Farve sprang van Düwel i Kinderne, og glade Ord tjente Jacob for sin Tidende, thi nu blev det Bryllup ikke af. Fra Runow havde Jacob det Bud, at ingen skulde vente ham mer til Syvø, nu gik han en Vej frem, der ikke bøjede tilbage, selv vilde han nu søge Livets Aar, hvor Skæbnen drev ham.

Fræk og kaad kom Hilleborg stampende i Trappen og magede det saa, at van Düwel

spurgte, om hun nu vilde være Frue paa Syvø, saasnart Lov var hentet.

Samme Nat sendtes Brev til Hove, at saasom intet gyldigt Ægteskab havde været Døgn eller Time mellem Runows Moder, Vejstrygersken, og Kajus Pleyelt Poss van Ruyter, og han aldeles ikke havde Vished for, at hendes Ord var sande, og saasom han aldrig havde tænkt at tage Runow til Arving, maatte han vel siges at være uden bindende Slægtskab med ham. Om nu Kongen blot vilde ytre sit gunstige Samtykke til van Ruyters Ægteskab med Preben Lindenows Tvillingdatter, Hilleborg, lovede han som Tak at yde tre Tiendedele af Indkomst og Formue i syv Aar, tillige Tagtegl og Mursten til tre kongelige Ladebygninger, fragtet frit, hvorhen det maatte ønskes. Endvidere gaves Kronen Ret til at fælde saamange Mastetræer, som Dage i et Skudaar, i Syvø Skove.

Med kongeligt Segl kom Svaret, at efterdi Runow med Kirkebogens Bevis og for lovligt Ting var lyst i Kuld og Køn, kunde Slægtskab ikke ophæves og Bryllup ikke tilstedes.

Men paa højfornemme Lindenowers Bøn blev Brigittes Ægteskab erklæret uden Gyldighed, og da kunde Hilleborg tage til Husbond, hvem hendes Samvittighed tilskyndede.

I de mellemliggende Uger havde hun opholdt sig paa Syvø. Skønt Preben altid var i drukken Tilstand, taalte han ikke Synet af Hilleborg, thi Brigitte var hans Hjertes kæreste Datter.

Brylluppet stod paa Syvø i Hast og i Stilhed.

Haard Nød og stumpet Tand, som Kvinde ung og gammel Mand, saalidt tilsammen enes kan — siger Ordsproget, og det lyver ej ofte.

Hilleborg var kun vant til at lyde selvgiven Lov, men van Düwel gav sig ikke straks hen mod hende i Ivrighed og høj Tale, han tav og ventede. Var hendes Sind den knejsende Mastegran, saa var hans vel knortet Eg, og den staar bedst mod Storm.

Hans Gerrighed var taget til med Aarene. Aldrig kunde han drive af Sind de hvide, søde Sølvdalere, som Runow havde kostet, han holdt Øje med hvert Agerskaar og hver Tørvestak hos Preben, og var saa knap med Føden paa Syvø, at alle maatte snage bag hans Ryg for ikke at tæres af den bare Sult.

Kun Hilleborg aad frejdigt væk som den skrappeste Plejlsvinger. Enten der var Saltmadsfad, Vildbrad eller Øllegrød med sure Sild, brugte

hun Ske og Fingre saa snøgt, at hendes Husbond for Lede ej orked at tage en Bid ned, men var sjæleglad, naar han siden i Marken fandt en runken Urterod til at fylde i sin Vom.

Imens hobede Preben Rus paa Rus og var kun ædru om Søndagen, og da søgte han Guds Hus og Jytte Malene, der regerede ham med stor Fromhed.

Ni Maaneder efter Hilleborgs Bryllup kom der Bud til Syvø, at Hr. Preben var sovet hen.

Van Düwel tvættede straks sit Ansigt i rent Vand, kæmmede Haaret tre Gange igennem med sine Fingre, trak i Højtidsklæder og red til Lünegaard for ufortøvet at vise sin Vilje med Godsets Deling. Men til Brigitte naaede han slet ikke frem, og om Prebens Seng stod Præsten, Jytte Malene og villige Edsmænd, som berettede, at Hilleborg var sat uden for Arv.

Alt skriftligt, vidnefast og seglgyldigt Bevis havde de i Hænde.

Det klukkede i van Düwels Bryst, og han glemte at tage Hesten med, da han vendte hjem. Hilleborg lod topmaalt fornøjet, kun skikkede hun en Karl over for af høre, om ikke hun kunde faa nogle Bistader, da Syvø Bierne gav liden Honning og ret maadelig Mjød.

Hr. Preben blev lagt under den samme blaa

Sten i Kirken, hvor Fru Merthe hvilede. Og paa Stenen blev prentet:

„Under denne Steen
hviler sine Been
med sin Hustru kjere
som er nedgraven here
Preben Lindenow til Lünegaard
Gud give, han vel opstaar.“

Derpaa rejste Brigitte ud af Riget, først med stort Besvær, da hun var ene Kvinde og faa begreb hendes Maal, men siden med megen Opmuntring ved at se fremmede Steder og Sæder. Simen, der var uden Brød og Tag, skulde imens, paa hendes inderlige Bøn, forblive paa Lünegaard.

Men da et Aar var gaaet og hun længtes efter Landets Maal, lod hun Simen kalde, og de rejste længe sammen. Og Simen, som i Ny og Næ spurgte Nyt om Runow, lempede hver Tidende for Brigittes Øre uden at vække hendes Vrede.

Saadan blev det nævnet for hende, at Runow som Birkedommer drog over Fladstrand til det lave Land Læsø.

Van Düwel havde ingen Hvile, ikke Dag og ikke Nat.

Engang slog han Skeen af Hilleborgs Haand, da hun langede for groft til Fadet, en anden Gang skød han en Kat og lod den saltet og til-

beredt sætte for hende, men Hilleborg maatte have faaet Nys derom, thi hun hug Fadet i Gulv og spyttede derefter.

Ikke en Skilling vilde han betale, om han var den skyldig, og prøvede nogen at give knubbede Ord, blev han rød i Øjnene og skabte sig rent ubændig.

Blandt Folkene var en gammel udslidt Mand, Søren Pop, som ikke duede til mere end til at puttes i Jord. Han passede Svinene om Vinteren med Mask. Hidtil havde han oppe i Køkkenet faaet til Livsens Behov, som var ringe, men siden van Düwel baade ved Sol og Maane spøgte om og holdt sine Øjne i alle Potter og Kar, kunde ingen skikke Mad til ham, og han blev syg i Maven af Sult.

I sin Armhed nødtes han til at æde Mask af Svinenes Trug, men det bekom ham ilde. Der gik Bylder i hans Mave og han fik Vildelse i Hovedet.

Han tænkte sig, om det kunde gøre godt for noget at oplede Fru Hilleborg og klage sin Nød for hende, men næppe var han naaet op i Salen, før han blev snavs og faldt om.

Der laa han i al sin Usselhed, da van Düwel kom ind.

„Raad mig for Sot og red mig for Sult —

raad mig for Sot og red mig for Sult," jamrede han og gnavede i sine Fingerender.

Men van Düwel kom lige fra at se Hilleborg dynge Kanel i Nadverøllet, som om Kanel var en gemen Urt, der groede i hver Vejgrøft; og han var i sit galeste Sind. Først slog han Søren, saa han blødte og trimlede, og stødte ham ud af Kamret, hvor han faldt uden at kunne staa op igen, og der blev han ved at slaa og skælde Stodderen for Tyvemikkel, men i det samme stod Hilleborg i Døren.

Van Düwel blev nu ligesaa bange som rasende, rendte efter Bøsse og skød Søren gennem Hjertet. Hilleborg var noget hvid af det, hun uforvarende kom til at se.

Van Düwel lod sine Karle smide Søren Pop i Møgkulen, dermed skulde den Sag være afgjort og glemt.

Noget efter begærede han Dom over fire Hovbønder, der havde bestukket en Mælkedeje til at komme Forgift i hans Mad. De blev indfangede og tilstod at have givet hende Buddiken med hvidt Pulver, som var Rottekrudt, og raadet hende til at komme tre Knivsodde fulde i Melgrøden, men ikke mere, for at Døden ikke skulde komme for hastig, men at han kunde ligge og pines en Dag eller fire.

For Herredagen blev de dømt til Straf paa Livet, Mælkedejen, som havde røbet sin onde Hensigt, slap mere naadigt.

Hilleborg befandt sig ikke vel under denne Hændelse, heller ikke kom det op ved Pinsel eller Forhør, hvorfra Bønderne havde det hvide Pulver.

En Nat vaagnede Hilleborg ved, at en Haand viklede sig fast i hendes Haar, og da hun sprang op, reves meget Haar løs.

Van Düwel svor nok, at det var sket i Søvne, men hun fattede hans Hensigt, at ville knuse hendes Hoved mod Sengestokkens Jern, og hun sov nu med aabne Øjne og tog sig kun rigtig Søvn om Dagen.

Ofte laa de to Ægtefæller og stirrede paa hinanden til den lyse Morgen, rede til Kamp for Livet, rædde for hinanden.

I Borgestuen stod Hilleborg midt iblandt Huskarle, Pligtfolk og Bønder. Hun lod dem alle sværge ved de syv Dødssynder og den hellige Guds Hjerteblod, at de vilde tie kvær, hver èn, hvis noget blev røbet.

Og hun tilbød sin bedste Hest til den, som vilde undlive van Düwel. Men de rystede i Knæene, og ingen havde Mod.

Da lovede hun Hundrede Daler i Sølv, en god Mølle og syv Engdrag; men ingen turde lægge Haand paa ham.

Saa bød hun det højeste, en adelig Frue kan byde. Hun lovede sig selv hen i Ægteskab til den, der fik Bugt med van Düwel.

Ni Karle rakte nu Armene op, og Fru Hilleborg blev rød og hed. De ni enedes om i Fællesskab at gøre, hvorom hun bad, og siden trække Lod om deres Løn.

Men Haandslag maatte hun give hver af de ni, at hun vilde staa paa sit Ord.

Men Hilleborg var ikke nøjet endda. Det lystede hende at se van Düwel i Dødens Angst inden Dødens Time.

Hun luskede Brevkammernøglen fra ham, pressede den i blødt Voks og lod Smeden gøre en ny derefter. Siden gik hun op i Kamret, bandt en olievædet Silkesnor om Klokkekneblen og lod bore Vej for Traaden langs Taarnvæg og Gulv helt ind i Kamret, hvor Jernsengen stod.

Den sidste Aften, det var van Düwel forundt at leve, trak hun i Snoren, just som han søgte Lejet.

I græsselig Uro klamred han sig til hende, men hun blev ved at rykke i Snoren, og til al hans skræmte Lytten lod hun, som hun intet hørte. Uden Vished vilde han ikke blive i Mørket hos den han frygted mest af alle, og han gik op i Brevkamret.

Intet Menneske var derinde. Klokken ringed over hans Hoved, den brustne Klang slog ham om Ørene.

Da veg han, men Benene magtede ikke at bære ham, som et usseligt Dyr maatte han kravle fra Trin til Trin og krybe ind i Kamret til Hilleborg.

Alle Døre stod aabne efter ham, Klokkeslagene fulgte. Han slæbte sig op paa Lejet, tog

Armene om Hilleborg for at gemme sit Hoved mod hendes stærke Legeme.

Vildere lød Klokkeslagene, mere hidsigt. Han borede Fingrene i sine Øren, til Blodet sprang, han hørte det kime endda.

Til Armene var matte, blev Hilleborg ved at drage i Snoren. Uden Sans og Samling laa van Düwel i tvinende Graad.

Med Dagens Lys vendte Modet tilbage, men Brevkamrets Dør blev ikke lukket. Og de, som saa van Düwel snige afsted efter Teglbrændergaarden, kendte ham ikke igen. Det havde Nattens Rædsel voldet.

En Time efter laa han ihjelskudt foran Teglbrændergaarden. Hans Legem var gennemhullet som en Maalskive af mange Kugler. Men ingen havde hørt Skuddene, og ingen af Folkenes Bøsser var skydedygtig.

Fru Hilleborg sad oppe i Salen og pudsede sine Bøsser.

Det forundrede ikke, at Enke efter saa aldrende Mand ingen Sorg bar til Skue. Og da Bevis ej heller blev skaffet, kom ingen i Fortræd for Drabet. Thi Folkene stod tæt og enigt om deres Gerning — og vidste tilmed, at Himlen saa i Naade til dem. Derfor havde Brevkamrets

Klokke kimet Natten før og varslet hans Død, uden at Menneskehaand rørte sig dertil.

Men mange undredes og tviede, da Fru Hilleborg til Syvø traadte for Alteret med Bonden Tune og avlede Børn, der fik hans Navn.

Ensom sad Runow i sin store Embedsbolig Klitgaard, hvis Tærskel ingen ukaldet tog under Fod.

Ned for Vindu og Dør hang det favnetykke Tangtag, spærrende for Dag og Luft som et Kistelaag.

Gennem Stilheden fornam han Ormenes Boren i Bænk og Stolper og hørte Møllene Traad for Traad sønderskære Væggenes mørke Dragtæpper. Retted han sin Ryg, strøg Issen tæt under Loftet og regned det med døde Fluer fra mugne Spindelhjul mellem de lave Bjælkesparrer. Men mest gik Runow med ludende Ryg.

Kom Vinden fygende langs Jorden og vælted sig mod Huset, knaged alt Træværk og klirred hver løsstaaende Ting.

Mangen Nat drev han modløs og aarvaagen nede i Strandkanten, tankeløst følgende Øens Bugter — naar Dagen brød frem, mødte han Spor, der havde samme Ærind som han. Klart

stod de tegnet i det hvide Sand, hans egne Fødder hørte de til — han havde vandret Øen rundt.

Saa gik han op i Klitten men glemte at tage Sti mod Hjemmet og blev siddende i Timevis, medens Solen steg over Havet og Fiskene sprang i gyldne Hvirvler. Han stirred, som kunde han granske de Runer, Bølgeskummet ristede i Vandfladen, og deraf raade sin Skæbne.

Havfuglene kom hjem fra Fangst. Under glade Skrig klamrede de Byttet til sig og slog ned paa de flade Grunde. Havet havde spyet op og siden forladt.

Som Eng af Blomster ved Foraarstide, skjultes Sandet under spraglede Æg. Ungerne skrabte efter Føde, Mødrene slap Fisk og Orm iblandt dem. Men hidsig Kamp stod snart mellem gamle og unge Fugle. Æg blev knust, Yngel hugget til Døde. Naar Striden var endt, blev de Sejrende paa Kamppladsen, de Overvundne drog bort over Havet for at hente Rov og søge ny Rugeplads.

En Morgen laa Vaderne skinnende nøgne. Intet Æg, ingen Unge var at se. Men Øens Kvinder, hvis Aasyn var mer end halvskjult under sorte Pandeskærme, laa i Kres nedenfor Klitten med en Hoben Æg imellem sig.

Runow var der just, da Fuglene vendte hjem og modtoges af Vagterne, der klagende, med lave

Vingeslag pilede her og hid i Strandkanten. Alle opløfted de et hvæsende Skrig, der kaldte Genlyd over Hav og Ø, og styrted sig mod Klitrækken, som vilde de rive Æg og Yngel fra de skogrende Kvinder. Men Kvinderne skræmte dem væk med Stenkast.

I to Somre bygged ingen Fugl Rede paa Vaderne.

Naar Runow op under Middag kom til Klitgaard, var han søvnmødig og sløv og kunde slæbe Dagen til Ende med Søvn og liden Syssel.

Øen tyktes ham gold som Ligstenene over Kirkens Gulv og gram som Høstens graa Taager.

Midt i det fritstrømmende Hav, under stedse flygtende Skyer, laa Øen, tung som en uløselig Forbandelse. Forgæves spændte Bølgerne deres smidige Arme om den for at drage den bort i Dybet, forgæves tog Vindene Tilløb fra Verdens fire Hjørner for at løfte og ruske den løs.

Rodlænket og urørlig laa den stride Sletteø.

Runow manglede baade Tarv og Tanker til at søndertræde Tiden med. Hvislende som en Galdeorm sneg den sig om ham, han kunde ikke blive dens Øjne kvit.

Mere kymrede han sig — skønt ikke stort — om Lyngen, som i store Rustflager aad sig frem

over Landet, end om Øfolket, over hvis Kævl han var sat til at vaage.

Sproget, de talte, var fattigt paa Ord som Maageskrig paa Toner, og for deres Hjertensmening stængte de med Stumheds syv Gange syv Laase.

I Klitgaards søndre Længe havde Foged og Skriver deres Kamre. Runow magede det af Ladhed saadan, at de afgjorde ret mange Tvistemner uden hans Indblanding; Men blev han kaldet til Retssalen, dømte han retfærdig haardt og aldrig mildt.

Folket nejede Ryg for ham, men noget i deres Hilsen smagte som kold Haan. Runow vidste, han var grundig hadet.

Det var hændet oftere, at han paa sin Nattevandring ved Stranden kom efter, at Øboerne selv slukte de Strandlygter, som Loven og Kapitlet bød dem holde ved Magt og Live fra Aften til Morgen.

Til det tav han ikke, trods al Ulyst til at tage sin Embedspligt over Skulderen.

Saa han ved Dag en Bonde prikke sin Stud haardt under Bugen, veg han ikke for at give ham Dom og Bøde tvertimod al Skik.

Saadant glemte Læsøbonden ikke.

Hver Mand i stinkende Faareskindskofte følte sig som egenlig Herre over Hav og Ø, troligt

stod de sammen for at værne denne Herreret. Ellers bar Mand og Mand Nag til hinanden for gammel Strid og ny Uret, og intet Sted i Riget herskede Ufred og Selvtægt som paa Læsø.

Men om to Bønder bed Næsen af hinanden inde i Hytterne, kaldte de ikke Dommer til.

Regeringens Love, der fra Viborg Domkapitel naaede Øen, var strenge. Men da nu Love tvindes af Ord og Ord bæres hen af Vinden, brød de Læsømænd sig fejl om Lovene.

Lidet hjalp det, at Kapitlet satte Undersøgelser igang for at faa Lovbryderne dømt fra Livet. Det Folk havde, som Ræven, mer end en Udgang, og kun saare sjeldent fangede man dem i fersk Daad.

Hvor skjulte Grunde gjorde Sejladsen farlig, blev udlagt Vardetønder, men enten kom Varderne i Drift, eller Lænken bandt dem paa galt Sted, saa Skipperen i god Tro styrede ret paa Grunden og mistede Ladning om ikke Liv.

Da Strandlygterne tilmed sluktes, maatte Strandinger ske i Hobetal.

I Stormvejr stimled Øfolket uden Støj og Tale sammen paa de farlige Kystpunkter og afventede den Stund, der blev Vrag at hente ind og Lig at plyndre.

Foged og Tolder fik sin Andel efter deres Børneflok og lukkede Øjnene tæt i.

Da Sandflugten tog til, blev det forbudt at omhugge unge Træer og skære døde Pletter i Skovene. Men Saltpanderne tærede groft, og hvad Dag ej turde se, smiled Natten til.

Folket skar, hvor og saamangt de ønskede. Ovenikøbet bygged de fler Saltpander end lovligt. Øen var rig nok paa Tang, men for at narre Kapitelherrerne tækkede de Saltpanderne over med Hyttetag og undgik saadan Opdagelse.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Som en mager Ko med ombunden Mule i høj Eng havde den arme, brøstfaldne Kirke ligget midt i Øens rigeste Sogn.

Hvis Menigheden skænked efter Tarv, var Taget pløkket med Plader af Sølv og ikke med pjaltede Tørv. Men Murene skalled, og Fugten drev, Ormene aad Stadeværket, og Prædikestolen var en raadden Bjælkehob — Præsten maatte nøjes med at tale fra det bare Gulv, hvor Regnpytterne strinted ham om Kjolen.

Mest talte han ene for Degnen og hans døve Kvinde.

Travlhed raadede blandt Folket. Og naar paa Aarsens høje Festdage de stuvede til Kirke, var det uden hellig Trang. De slog hinanden

paa Mund og kævledes højlydt, saa Præsten maatte tie. Over deres Hoveder skræppede Kragerne med. Skulde Offer bringes, trængtes Menigheden for at slippe først væk, og Præsten blev ene med sine tomme Hænder.

I Klokkegalgen hang en Klokke saa drabelig stor, at den kunde raabe Øen over paa langs og tvers og endda naa ud til Sildefiskerne bag om Nordre Rønner. Ingen lod sig lokke af dens Kalden, skønt Degnen hang i Rebet af al Kraft.

Som et Kindslag fra Guds vrede Haand kom den haarde Storm. Kvæget stangede Jorden, strakte alle fire Ben i Vejret og vrælede. Folk kastede sig, hvor de stod, at ikke Stormen skulde vride deres Lemmer af Led eller blæse deres Øjne ud gennem Ørene.

Luften brølte, og Klokken runged, men ingen Haand drog i Rebet, thi Degnen laa plat paa sin Mave og græd.

Træerne sugedes ud af Jorden med stridige Rødder og fløj væk gennem Luften, Tagene letted af Hytterne som Æskelaag.

Bidende som Isnaale føg det fine Sand gennem Revne og Sprække, nedover Arneilden og Menneskers Legemer. Tre Døgn varede det.

Ingen tog Mad i sin Mund eller Blund paa Øjnene. Saa stilned Vejret af.

Køerne laa langt fra Tøjr med sprængte Yvere, Faarene rendte som gale Hunde med røde Gab. Kirkens Mure var en splintret Brokkedynge, Klokkegalgen red over en Klit, Klokken selv stod boret i Sandet.

Sognet var en fygende Sandflade, lave Tuer viste, hvor Huse stod før og Gaarde — Tiden jævnede dem helt.

Den Armod, som fulgte, vidstes nu at være retfærdig Straf. Bønligt bad Øfolket Kapitlets høje Herrer om Hjælp til at bøde og opbygge Hals Kirke, hvor den før stod. Det Svar fik de, at en mægtig Finger havde peget — for deres Vanartigheds Skyld skulde de nu gælde Savn.

Kirkens Ruin skulde i al Fremtid ligge hen urørt af Menneskehænder. Folket maatte nøjes med Bürum Kapel, der var lavt og snevert.

Og ingen boede om den faldne Kirke.

Kun de Aadselsfugle, som ikke enedes med Skovens sky Ugler, kom ved Nat slæbende med deres Bytte og flænged det mod Kirkens Sten.

Men rundt om Klokken føg Sandet mod det levende Malm, og det lød som Insekters blide Summen og hørte aldrig op. Og saadan føg det, at en lille Hvirvel skrued og skrued under Klokken

og sugede Sand og spyed det ud — hastigt og lydløst som Myrer, der slæber til Bo.

Da Klokken faldt, brast Knevlen af sin Øsken og løb langt ind i Jorden, derover var det, Hvirvlen danned sig. Under Klokken blev saa en Grube, stor nok til et Menneskes Legeme. Marehalmen spændte sine Rødder over den skraa Aabning og hindred den i atter at rinde fuld af Sand.

De røde Ræve, som listed sig til at grave Gruben større, blev røget ud. Deres Skarnslugt skulde ikke spotte Vorherres Vilje.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Om Vinteren sad Runow som en frysende Kælling og gloed sig Øjnene ømme i det springende Lyngbaal. Om Røgen laa kvælende tæt, lod han før Struben svides af Tørst, end han gik at læske sig paa kold Luft.

Saa leged han med et Par smaa Terninger, han selv havde skaaret af Rav. De fløj let i Haanden og minded ham om Tiden, da han og Brigitte ved Kongevejens Grøftevold slog Terning om alt, hvad kun Barnets Hjerte tør begære.

Udenfor Klitgaard mødtes Himmel og Hav i graat, gabende Øde, nu som Taage, nu som Mur.

Men en Vestenstorm kunde brage over Øen og kalde ham af Dvale, saa han traadte i Jorden

som fri Mand, glemte Skam og Nag og Anger og tog Vej lige efter Viljen. Da blev han et med Loven. Da toges Forhør uden Lunkenhed, og lidet gavnede det, om Bonden svor ved oprakte Fingre og Helgens hellige Ed. Hvert Ord blev spiddet i Skriverens Bog, Sagen klædtes nøgen, Kærve for Kærve blev ligelig delt, og Retten fik sin Gænge.

Ud paa tredje Vinter, just som Isen var brudt løs, kom Bud fra Syvø, men ikke ment af det Gode. Hilleborg skænked Runow som Efterladenskab og eneste Sønnelod efter Faderen hin jernspærrede Seng, fra hvis Bund han saa ofte saa Angstens Marer vokse ud af Natten.

At hun nu, knap inden sit ny Ægteskabs Begyndelse, lod den Seng føre til Runow, kunde ene skyldes, at hun vilde smæde ham.

Men det gik ham ikke nær.

Efter lang Endevenden blev Sengen bakset gennem Yderdøren og tre Kamre til Runows Soverum, der næst Retssalen, var det bredeste Kammer paa Klitgaard.

Som pjaltne, falmede Faner hang de røde Spærlagen om Sengestolperne, og da Runow ikke havde nogen i Brød, der med nænsom Haand kunde bøde Lagenskaden ud, gik han selv og bøjed Tøjet i Folder, saa Hul efter Hul blev dækket.

Paa Trods af sin Modvilje besluttede han at sove i den Seng. Men naar i Stormnætter Jerngitret om ham klirred som Ankerkættinger, saa han ikke kunde sove, tyktes det ham, at han igen saa Faderens lodne Bryst stige og synke, og fornam atter den ramme Lugt af Hunde og deres vaade Skind.

Med dyb Skamfuldhed maatte han mindes, at Faderen ikke laa ene i Sengebunden, men Hilleborg ved hans Side.

Brok og Bit, Flæng af Sandt og Las af Løgn kom til Runow om den lille Pige, der ensom og vild flakkede Øen over uden at tage Hjem ved nogen Arne. Flest Folk troede, at en Dødssejler havde ført hende paa Land, siden hverken Vrag eller Gods drev efter. Skibets Kølfure var længst groet sammen, da Øfolket fandt hende sovende paa Kysten i Tangrevene. Kun for Guds alvidende Øjes Skyld slukte de ikke det slumrende Liv, men Strandfogden bar hende til sin Hytte med karrig Glæde ved at fylde fremmed Fugl i smal Rede.

Hun spyed ad den Mad, der var sund at søbe, og skreg saa ilde og basked saa vildsomt fra Mur til Mur som Falk i Fangekube, at de snart slap hende i fri Blæst efter egen Kurs. Straks rendte hun til Havet, og hendes Hyl blev ved den ganske Dag. Mod Aften lod hun sig villigt tage i Hus og sank noget af den vragede

Mad. Det kunde ses om Læberne, at det smagte hende som Bulmeurt.

Folket drog Silkesvøbene af hendes Legeme for at syne dets Nøgenhed, om der var Heksetegn; der var intet.

Hun lod sig ikke formaa til at krybe under samme lune Skind, hvor Mennesker og moderløse Lam gemte sig for Natten, men rullede Legemet i Klump paa den flade Dørsten og sov dèr. Inden Lyset helt havde tændt Farve over Hav og Himmel, rokkede hun Stænget fra Døren og smuttede væk. Hendes Dage gik med at spejde efter det døde Skib.

Heller ikke søgte hun ved næste Kvæld, naar Dug og Mørkerædsel gled over hende, til samme Hytte, men til den, som var nærmest. Ingen stængede for hende, at ikke hendes onde Øjne skulde ramme Børn eller Fæ. Men jo mere Tiden skred, des mere villige blev Øfolkene til at lade hende skøtte Dagen og søge Vejen selv.

Ikke en Ven havde hun, og aldrig mælede hun Ord, selv efter den Tid, da Øens knappe Sprog faldt kendt i hendes Øre. Men naar Saltpanderne arbejdede og Karlene sang deres uendelige Sange ud i Natten, mens Gløderne aad sig gennem den fugtige Tang og Luften skælvede af Baalhede, da kom hun til, lyttede og stirrede. Karlene var

ikke bange for hende, og hun ikke för dem. Og naar Solen stod paa Himmelbuens Midte, plukkede hun og plukkede af de saftsorte Bær, der lig blanke Biller laa i Tusindtal mellem Lyngris og Gyvel. Det var hendes Tak for Tillid, og Karlene var glade derfor, thi Bærrene lædskede mere end Mjød eller sur Humledrik.

I Sommernætterne taalte hun sletintet Tag over Panden, men trippede helt frem i Vandet, saalangt Bunden bar trygt, satte sig dèr paa en høj Sten, som ragede op, stampede efter de vimse Fisk og fløjtede for Sælhundene. Langt fra snuste de hende op og daskede i brede Krese rundtom Stenen, lokket af Tonerne, men helt nær kom de ikke straks. Saa tav hun med et, angst for at drage Aande. Hun sad som vokset til Stenen. Og Dyrene fattede Mod. I stedse smallere Ringe kresede de og klavrede tilsidst op om Stenen, saa hun kunde stryge Hænderne mod deres sølvhvide Skind. Men kom da nogen natteduelig Fisker til Syne, gled hun ned i Vandet med Fiskene.

Øfolket havde plukket Klæderne af hendes Krop og ombundet hende med andre, der saarede Huden som Brændenelder, saa hun idelig maatte skutte sig. Dog kom de Tider, da Dragten faldt til og hun glemte dens Tyngde.

Runow var for dybt i Vane med, at Kvinder og Børn drog sig af Vej, hvor han kom frem, til at ænse det smalvoksne Pigebarn deroppe i Klitten, som forsvandt, saa saare han kom Pileskuds Længde nær.

Derimod undrede det ham, at han ofte fornam som Duft af Roser, da netop ingen Rose kunde slaa Rod paa Øen. I Bugter kunde han vejre sig frem efter Duften, deraf skønnede han, det ikke var sygt Bedrag af Sanserne Men afveg han blot to Skridt, ramtes han atter af Havets Lugt eller Tørvenes ramme Surhed. I vindstille Dage mødte han Duften nede i Klitternes Dalbund.

Men engang saa han i Strandkanten, hvor hans Fod havde sænket det vaade Sand, smaa friske Mærker af korttrippende Fødder. Hvem traadte vel her med nøgne Ben? Øfolket hyllede sig saa i Uld og Hud, at Sveden sprak frem, blot de rørte Lemmerne til Gang, og de plejed at

svøbe deres Yngel lige tæt under Fodsaal som over Isse.

Hist og her krøb Sporene helt ind i hans. Han kunde se, hvor varsomt de var traadt for ikke at bryde hans Fodlinje. Og med et var han vis paa, at det var hende, som stod i Tingbogen uden Navn, uden Land, uden Alder.

Uventet ofte sprang hun ind i hans Tanker.

En Aften vandrede han nede ved Havet. I hans Tanke krøb de giftige Minder, hver stak med sin Brod.

Nu sad Cornelia i sin trange Celle. Mon hun længtes til Kamret, hvor Nætter før var jublet til Ende — eller var Længslen dødet? Kunde Kirkens Vesperklokke vugge Sindet til Hvile, saa hvert Suk blev til ydmyg Bod og Bøn — eller bar Luften Raab fra hendes skælvende, røde Læber?

Kom hun nu over Havet baaret af den myge Vind og Nattens dulmende Mørke — kom med al sin ømme Elskov, snoed de lyse Fletninger om hans Hals og lo, saa Fuglene glemte, det var Nat og sang med — — — Cornelia!

Ak! det vilde forslaa som Plaster paa ussel Rift, medens alle Porer sveder Blod.

Thi Brigitte — — — og kun Brigitte — — og i Verden ene hun — — — —

Uendelig Tristhed greb ham. Hans Hoved tyngedes mod Jorden, han knugede Panden mod Havets Sand, og hans Taarer flød.

Den lille Pige var ganske nær, og han vidste det ikke. Hvergang han standsede og tog Vejret i et Suk, holdt hun Haanden for sin Mund, at han ikke skulde høre, hvor bedrøvet ogsaa hun maatte sukke.

Fra den Nat, han gik Stenen forbi, hvor hun sad, og saa paa hende, uden at se, mens Maanen lyste lige i hans Ansigt, havde hun tænkt paa ham. Og havde Nat og Nat lydløst fulgt ham fra Pynt til Pynt. Ham, Øens mægtigste Mand!

Men aldrig dristede hun sig nær ved Dag. Blot engang, da hun fandt ham sovende i Klitten, listede hun til og rørte med en Finger ved hans Pande.

Bange stod hun nu. Hendes Øre var skarpt som Rovfuglens, men hvad var det for Lyd! Stille laa han, stille, som de kolde Mennesker, Havet rullede paa Land efter Storm. Aldrig før hørte hun Mand græde; nu voldte det hende Pine, saa hun bed Tænderne i Læben.

For at trøste sig begyndte hun at nynne den Vise, hendes Moder og de andre Kvinder sang nede ved Floden, naar de vadskede deres Tøj. Hun vuggede Overkroppen hid og did, som de

plejede at gøre, og da Visen var til Ende, sluttede hun med den lange Klage, der lød langs Bredden, naar spæde Barnelig kom drivende for Strømmen mellem store Blomster. Saa bøjede Kvinderne deres Hoveder, til Haaret rørte Vandet, de stænkede deres Øjne med Vand og plukkede af Breddens Blomster med lange Stængler og sendte dem efter Ligene. Hun vilde ikke tænke paa noget af det, ellers kom det om igen, da Manden tog hendes Moder og de andre Kvinder dængede hende med Sten.

Runow rejste sig. Han fornam to vandkolde Hænder famle over Ansigtet. Han holdt et tyndt, sitrende Legeme fanget i sine Arme. — Ud fra Haaret udgik jo den døvende Rosenduft, som havde draget hans Vej saa ofte.

Han vilde tale til hende, men hun holdt sin lille Haand for hans Mund, hun satte sig i Sandet ved hans Side, sad og vuggede med Hovedet, sad og græd og smiled og faldt i Søvn.

Folket murrede, da Landdommeren forglemte sin høje Stillings Værdighed saa helt, at han tog den lumske Tøs i Hus, som var hun nær og navngod Frænde. Endvidere købte han den Herrens Tjener, Magister Egede Glob, til gudsbespottelig Daabshandling, thi han lod Barnet kalde efter den evigt forbandede, saa hun fik Navnet Kaina.

Men han kaldte hende saaledes efter sin Moder.

Runow holdt det for raadeligst at lade hende oplære i alle Guds gode Bud og efter Biblens Forskrifter. Dertil krævede han Egede Globs Hjælp.

Men alt det, Præsten med rullende Øjne og svingende Arme og Raab som af uvan Tyr søgte at pode i hende, lyttede hun til, som var det blot Vindenes Brøl og Havets Brus, uden at fatte det ringeste.

Blev han ved at gentage det samme i stedse stigende Arrigskab, smækkede hun Kæberne sammen og lod Tænderne skure, som aad hun Sand.

Naar han besværgende lagde Haand paa hendes Hoved, gøs hun ned i Knæene, thi hans Fingre lugtede som raadden Fisk, men af den Gysen tog Magisteren Bevis for, at den Onde krøb i hendes Krop og havde gydt sit blakkede Blod i hendes Aarer.

Om Lærdomstimerne havde foregaaet andet Sted end just paa Klitgaard og i Kammer, hvor Landdommeren selv sad til Sæde, skulde Glob sikkert have rappet Djævlen af hendes Kød ad anden Vis og Vej. Men Runow gav sig god Tid at bie, og den Tort maatte Præsten taale, at Tøsen flimrede af Smil, bare Husets Herre sendte hende et Øjekast.

De talte dog ikke sammen, naar Oplærelsen stod paa, men veltalende kan stum Mund og Flintøjne være, og Glob saa klart, at de alligevel snakkede, men i et Sprog, der, som Støvstimerne, uden Lyd irrede op og ned i Rummet.

Omsider bad Egede Glob om Fritagelse for Sjælepligt overfor den uforstandige Pige. Hun hørte det og lod Øjnene smutte muntert under halvsænkede Laag. Runow gav efter og blev derpaa selv Sjælesørger. Han uddrog Krønniker af Biblen og søgte med brogede Ord at lirke dem ind i Kaina.

Blid og stille hørte hun til, men naar Runow

tav, lukked hun Øjnene, og paa hendes Læber fødtes som i Drømme en anden Krønnike, Biblens ulig, kun ikke i Pragt. Det var, som vristede hun Ordene frem med Møje; draabevis var deres Fald og aldrig flydende som Kildevæld. Midt i Beretningen kunde hun tie og lytte med Haanden hævet, som for at gribe det, hun hørte, men atter om en Stund begyndte Ordene igen at pible.

Runow maatte ordne Tiden for hende og sætte Skel mellem Dag og Nat, saa Dagen blev Arbejde og Natten Hvile. I det knebne Kammer ved Siden af hans Soverum, satte han en smalbygget Seng til Pigen. Men længe bekvemmede hun sig ikke til at klemmes ned i den. Runow maatte da vise hende ved Aften at drage Klæderne af, og han krøb selv ind paa sit jernstængede Leje.

Saa faldt Mørket helt ned. Sengens Spærlagen blev sorte. Hun kunde ikke se Runow men nok høre ham, og han lod, som han sov.

Kaina satte sig paa Sengetrinet med Ansigtet i sine Hænder.

Da stod Runow op og aabnede Loftslemmen. Over den var Tagets favnevide Lyshul.

Nu saa hun Stjernerne og hørte Nattevinden drage over Himlen.

Runow trak en Skammel hen under Lemmen,

satte sig med hende og fortalte om de høje Stjerner, der vandred ad skæbnetegnede Baner fra Evighed til Evighed. Men naar en Stjerne fik en anden kær og aldrig kunde naa til den, blev den sorgfuld og styrtede sig fra Himmelhvælvingen ned i Havet, hvor den sluktes og døde.

Ikke Brigitte men Cornelia havde i Uskyld lært ham, hvad han nu lærte Barnet i den stille Nat.

Men Kaina sad med opvendt Pande og drømte ind i Nattehimlen.

Nej — — — Stjernerne var Sjæle. Sjæle, som aldrig bad om den evige Fred. De dør, og Guden plukker Vingerne af dem, at de ikke skal flyve om i Himlens hellige Rum. Højt over Skyerne, hvor den hvide Kulde bor og Hungerguden, nagles de fast. Der sidder de skælvende af Angst, frysende. Da angrer de og længes efter Floden, der synger i al Evighed. Endelig ynkes Buddha og giver dem Sjælens Vinger igen, men de har glemt at flyve, og de synker trætte ned i det blaa Vand, hvor Menneskene sejler i lange Baade. Men naar de rører Vandet, bliver de til Sølvskæl, og Skællene fæster sig paa snare Fisk, som bærer dem over Verdens syv Have og hundrede Vande, til den syngende Flod, der er graa som Bjergets Taager i al Evighed.

Runow saa ind i de drivende Skyer. Maanens Stevn gled frem. Det var Midnattens Time. Han følte Kainas Hoved hvile mod sin Skulder — hun sov. Nænsomt løftede han Barnet ind.

Siden sov hun villigt i den trange Sengebund, men Arme og Ben fanged blaa Mærker af Egefjælene, naar hun i Søvne rulled sig rundt.

Runow lærte hende at skrive, og halve Dage skrev hun med en Pind i det jævne Sand. Runow var vis, og han havde sagt, at Brevskab kunde naa til Verdens Midte, og hun skrev nu til sin Moders Sjæl og alle de smaa Søstre, der boede under det høje Bjerg.

Runow lærte hende at tælle paa sine Fingre Dagene i en Maaned, Dagene i et Aar. Selv fandt hun paa at tælle Stjernerne og skrev i Sandet, hvormange der faldt af Himlen og blev til Sølvskæl.

Troligt arbejdede hun med Tavle og Griffel. Tungen krøb frem i Mundvigen, og Haarets sorte Ringe rullede sig paa Tavlen. Men i Bogstavkroge og Talkroge fandt hun Plads for bitte smaa Blomster, Fisk eller Stjerner, og Runow havde svært ved at hitte Rede i det Mylr, som Bogstaverne hoppede rundt i.

Stundom førte Embeds Ærind Runow ind i Hals Skov midt paa Øen for at føre Tilsyn med Hugst og Plantning, men den Vandring var ham til ingen Glæde.

I Skovene om Lünegaard og Syvø stod Træerne som Piller i en Kirke. Fra Kronernes bredt svungne Buer siedes Lyset som gennem et Silkesold i spinkle Straaler til Underbunden, hvor Bregne vandt Rod med Bukkar. Kvægets Fodbjælder klingrede med flertonet Ekko. Tungtbugede Svin travede i langsomme Horder, og for Rævens Halebusk opjoges skinnende Sommerfugle. Naar Luften disede mod Skumring eller Regn, trak syngende Myg i Stimer gennem Tykningen. Og hver Kvist bar sin Rede.

Men i Hals Skov var mørkt og koldt. Grenenettet var knyttet saa stramt og tæt i sejge Traade, at ingen Lyssnog kunde klemme sig gennem Maskerne. Svampene ynglede over Jorden mellem skimlede Pytter og døde Grene. Naar

Fældingsmændene ved Lygteskær — thi intet Vedbaal holdt Flamme i Fugtluften — drev Økse mod Rod eller hidsede Sav paa Bark, hørtes en sørgelig Tuden, som af Dyr i Nød. Æggen paa Økserne blev sløv for hvert tredie Hug, og Savtænderne bed kun som Kniv i Vand. Men det skete ogsaa, at Stammer paa fem Alens Vidde sank som Olding for Kindslag, bare Øksen skar tre Tommer dybt. Deraf saas, at Jordens Næring var opbrugt, at de syv Hundrede unge Skud, der hvert Aar kom med Skib fra Sæby og blev plantet i Lyspletterne, straks visnede uden at binde Rod.

Kaina var sky for Skovmørket og vægred sig ved at gaa derind med Runow. Gentagne Gange tog han Løfte derom, Kaina var borte, naar han skulde gaa, og kom han hjem, smuttede hun indsmigrende om ham, saa han ikke nænned at være vred. Men en Dag gik Kaina godvilligt med.

Saalænge Lyset endnu flød om deres Vej i den nære Udkant, laa hendes Haand i hans roligt som en slumrende Fugl. Mild til Mode bøjede Runow sig over hende med muntre Ord, men saa da, at hun gik som i Søvne med dunkle, opspærrede Øjne. Han lod som intet, tog blot fastere om Haanden. Videre gik de frem. Mørket lukkede sig om dem.

Med et rev hun sig løs og tumlede bort, inden han kunde sanse at holde hende tilbage.

Rundt om lød langlige Økseskrig — var det dem, som havde skræmt hende?

„Kaina“, raabte han, „Kaina.“ Navnet bares af Ekko tilbage men uden Svars Følge. Han famlede om efter hende hid og did. Nu og da var det, som hørte han noget bryde mod Grene og Kviste og Lyd som af listende Dyr.

Fra Træ til Træ raabte han Navnet ud og undredes over den hæse Skræppen, det gav mod Stammerne.

Bange Barn, dumme Barn! Med Bind for Øjnene kendte hun Himmelhjørnerne. Her kunde hun ej fare vild paa sin Vej efter Klitgaard. Men om hun fo'r vild, da var Skoven ingen halv Mil paa bredeste Led. Det var halvt Leg vel og halvt Banghed.

Hun fandt nok ud af Brynet til det gule Sollys og hoppede ad Klitten til. Om lidt laa hun dèr kostelig glad over sit Puds.

Han tvang sig til at tro det, men gik dog saa langsomt frem, lyttende efter hver levende Lyd, der puslede, naar Økserne tav.

Saa flakked Lygterne med rødgul Os. Stemmerne fra Fældingsstedet skurede igennem, og han skelnede Sav fra Økse. Arbejdet standsede en

Stund, Karlene drejed sig mod ham og mumled god Helse og god Dag, men ingen skænked ham Smil til Velkomst. Og atter drev de Økse mod Kile i de mærkede Træer. Lygterne bar de om Halsen, saa Lyset faldt over Ansigtet og strejfede Jorden, der var rød som et Raadsaar.

„Saa I Kaina nys, hun slap mig ud af Haand her?“ spurgte han og kunde ej dy sig for at spørge. Da ingen svarede, sagde han videre: „Om hun kommer, lemp da Vej for hende til Klitgaard, men straks i samme Stund!“

Der var Tavshed til Svar. Men da han fjernede sig, hørte han Latteren glamme, og det stak ham i Huden, thi han vidste, de haaned ham for Kainas Skyld.

Han irred om paa Lykke og Fromme. Da ramtes hans Øre af et Skrig saa skingert, at han i Rædsel skreg med. Og nu styrted han frem, hugged sit Legem mod Stammerne, som vilde han rende dem omkuld, kaldende, kaldende.

Og ingen svarede. Han søgte at døve Skrækken. Var det kun et Skrig, som Tanken i Opskræmthed havde fablet frem. Eller Savens Hvin mod en stridig Knude, eller en saaret Fugl!

Men Uroen steg, saa han hørte Hjertet klapre.

Hver Tue af Øens Jord skulde kræves til Regnskab, om Haar blev krummet paa Kainas

Hoved. Hver Mand skulde slippe sin Dont, slaa Ring om Skoven og lede. Tørvehullerne skulde loddes til Bunds. Men Havet — — — Havet var uden for Magt og Vilje.

Han satte sig paa en Bul, dødsensmat. Tankerne hviled med foldede Vinger. Det blev til Blund. Da han rejste sig, husked han først det Ærind, som førte ham til Skoven, og for at have Gerning gik han straks rundt igen til Fældingsmændene og bød dem slippe Arbejdet og gaa til Plantning i syv kommende Dage. Trængte Saltpanderne til Ved, kunde de tage Hvil eller nytte Tiden med at skrabe Tang. Plantningen maatte ej sættes ud.

Nu vidste de ret vel, at naar Øens Dommer selv bar Ærind frem, var det, fordi Sagen havde Il, thi Kapitelherrerne var gramme af Sind. De skuttede Ryg til Tegn paa Ja og Amen, men hang i med deres Dont.

„Saa I Kaina?“

Der var liden Ynk i Mine eller Ryg, da de drævede nej.

„Hørte I noget skrige?“

„Vaad Sav bliver let rusten i Mælet — og Øksebladet skriger vel mer, end det synger, andet Skrig fornam ikke vi!“

Runow kom i Harme over det Svar.

„Hvi tøver I med at lyde min Vilje og Kapitelherrernes Brevskab?“

En muggede: „Kan ikke Kvinderne rode i Jord med Plantning i vort Sted?“

„I hørte min Vilje — pak Jer nu straks til Arbejd hist ude!“

De mumlede halvt mutte, halvt rædde, med slappe Mundvige, men tørrede Øksebladet paa Ærmet, hængte Saven over Skulder, bandt Lygten til Rette og trampede bort. Jorden skvulpede under deres Tyngde. Kæmpeskygger traadte ud af Stammerne og fulgte.

Runow gik til Havet, hvor Kaina plejed at lege. Hun var ikke der.

Da han kom til Klitgaard, sad Germund Vaadbøders Kvinde, Idel, paa Portstenen og ventede. Hun kom i Gud Faders og alle ydmyge Øboers Navn men ellers især fra Hendrik Strandfoged. Han turde ej mere give Ly for de Pjalter af Sølv og Silke, hvori Kaina blev fundet. I fire Vintre laa de paa Bjælken mellem to viede Kors af Træ, og Hendrik løste ikke Bylten.. Han gav den ikke fra sig, thi ingen vilde eje den i Hus. Den var fuld af Lugt, stærk som Mjød og kildrende for Næsen, men med Tiden drev Fisk og Røg den Lugt paa Vej. Hendrik skulde have tiet

til sin Dødedag, om ej hans Tvillinglam, de maanedsgamle, fede, nu laa med Benene i Vejret.

I Samraad med tro Mænd var han kommen dertil, at Bylten over Bjælken havde Kraft af den Onde. Tilmed var det øvre Trækors Natten tilforn, just som en Hane satte i Gal, ramlet ned i Grueasken, og da Hendrik kravlede af Søvn for at redde det hellige Tegn, brændte han sig helt slemt paa Gløderne. Her var da saa Bylten. Hendrik havde budt et Jernbaand til Idels brøstfaldne Dør for at gaa ham i Sted til den naadige Herre over Ø og Folk.

Men da hun var ræd for al videre Præk om den Ting, tog hun straks Farvel og rokkede af Gaarde.

Runow aabnede Knyttet for de krympede Klude, der snart for mange Somre siden havde klæbet om Kainas Legeme, da hun laa i Tangbunken. Han glattede Silken ud. Det var saa skørt og blødt og Farverne milde som i svindende Regnbuers Skær. Han hittede Rede paa et lille Livstykke med Armhuller, Resten lignede mer efter lange Svøb, Slør og Baand, det hele saa rigeligt gnistrende af Sølvtraade.

Nu var det nok for smaat til Kaina, den lille Jomfru, som græd for et Birkebad og redte Haar med Fingrenes Kam.

I Tanker bredte han Kludene over hendes Seng. Der under Hovedgærdet laa det smalle Sølvrør med Olie perset af Bjergenes røde Roser, det Rør, tæt ristet med Runer i Kainas Sprog, omvundet med naalefin Fletning og atter skærmet i Hylster af Ibentræ. Til Kaina var det baaret gennem Havet, som en Hilsen fra Hjemmet. Og karrigt gemte hun de kostelige Draaber, der hver for sig var stærk som Rus. Kun ved Maaneny, naar hun, vendt mod Øst, bad sin Barnebøn, salved hun Isse og Fodsaal. Over hele Huset sporedes den Duft, kun var Kaina ikke der.

Runow trængte til Hvile, en Dags Hunger gnavede ham, men han turde ikke bie. Fjern Torden rørte Husets Grundvold, Bænkene knaged. Han aabned sin Dør og gik. Lavt hang Skyerne. En Vind blæste fra Øst under dem og èn fra Vest, tør og brændende. Som Kornmod lyste de skælvende Sommerfugle i Tordenflagerne. Urhøns pilede efter Rede. Biller skrattede mod Lyngrisen i Iver for at krybe i Skjul.

Tungt aandede Havet, flænget af hidsige Lyn. Stilhed veg for døvende Støj, og atter blev Stilhed. Regnen begyndte at falde.

Runow naaede Skovmuren. Lynene flaksed ned, saa Jorden skimtedes rød som glødende Kulemmer. Kvalmende Hede fik ham til at gispe.

Han maatte vide det Barn mod sit Hjerte.

Og dybt nede, fra Bunden af Sindets Uro, rejste sig den Vished, at nu var Kaina nær. Han blev, hvor han stod, ræd for at træde paa hende, blev for at lytte.

Men om ham larmede Vejret, som blev alle Havbundens Rullesten af sprængende Hvirvelstorm baaret til Skyerne og med Højdens Kraft atter slynget hulter til bulter ned over Skoven, fulgt af gabende Braadsøer.

Et Lyn hvidnede alt om ham. I Lyskresen saa han Kaina to Skridt fremme med Armene strakt imod ham. Der var Blod paa hendes Ansigt. Men et nyt Lyn bristede af Skyerne og slog ham til Jorden og Kaina. Han følte Blodet fra hendes Ansigts Saar risle over Panden, og Rædsel tog ham. Gennem alle Ledemod skar Smerten, intet Lem kunde han røre, men det varme Blod piblede over hans Pande og klæbede hans Øjne til.

Det var dybt inde i Natten, før Runow fik Kraft til at staa op og tage Kaina i sine Arme og flygte ud af Skoven med hende.

Men hun var stum som en død Fugl. Han vidste kun, hun levede, deraf, at Hjertet skælvede mod hans.

Mere tryg blev han, da hun laa i sin smalle

Seng og Saaret var dækket af friske Olieklude, og Aandedrættet steg og sank som i mild Søvn. Men han vilde vaage, til det blev Dag, og til hun fik berettet, hvad der var hændet i Skoven.

Dog faldt han i Søvn foran hendes Leje og vaagnede først i den klare Dag. Kaina sad paa Gulvet ifærd med at ombinde sit Legeme med de brogede Silkeklude. Hun strakte dem, for korte var de, og hun rystede forbavset paa Hovedet. Ud i Rummet kaldte hun, bønligt, klagende, i det Sprog, hvoraf Runow ej forstod Tøddel. Saa famlede hun over Arme og Ben, som søgte hun noget, der var borte. Runow hentede i Ovnkrogen alle de Kæder af Rav og Muslinger, hun havde trukket og plejede at vikle om Ankel og Arm. Men hun lod dem glide gennem Fingrene ned paa Gulvet, græd bitterlig og slog alt Haaret for sit Ansigt.

Det varede Dage og Uger, inden hun kom til klar Tanke. Siden vidste hun kun, at hun havde sluppet Runows Haand i Angst og var styrtet over en Gren med levende Tænder. Den bed hende i Panden, og alle Træerne vilde bide. Hun hørte hans Raab, men havde selv mistet Mælet.

Det var eneste Gang, Kaina kom ind i Skoven paa Læsø Land.

En Nat vaagnede hun. Runows dumpe Skridt havde søndret hendes Drøm, og nu hørte hun ham gaa, op og ned, op og ned.

Fire Døgn til Ende havde hun forgæves ventet hans Blik, det var fløjet over og forbi uden at standse. Hun stoppede Fingrene i Ørene, men det dunkede blot stærkere inde i Hovedet. Længe blev han ved at gaa og kastede sig omsider paa Lejet, uden Hvile.

Kaina kæmpede for at tie. To Gange satte hun sig overende, tredie Gang sprang hun ud paa Gulvet, foldede Hænderne over Kors for at knuge Hjertets Slag og listede over Tærsklen til Runow. Ad Jerntrinene naaede hun Senggitret, skød det bort og smuttede ned som Fugl i Rede.

Runow kunde knap hente Vejr, saa haardt tog hun om hans Hals, og han kom til at le. Men just da følte Kaina, at hun var nøgen, og

krøb, hed af Blu, helt ud mod Væggen. Der laa hun og hulkede med alle ti Fingre inde i Munden. Runow troede hende skræmt af onde Drømme og nænned ikke at genne hende ud men søgte at tale hende i Ro.

Da hun ikke tied med at græde, tænkte han, noget maatte fejle hende, og spurgte, om hun led ilde.

Og som han spurgte, var der en rasende Pine under hendes venstre Bryst. Hun klemte Haanden derom uden at svare, og Runow, som mærked Bevægelsen, tog efter det ømme Sted, men følte da, at hendes Bryst var rundt og varmt som paa en ung Jomfru.

Han drog Haanden til sig og vidste pludselig intet Ord at sige.

For at bryde den Skams Pavse, gav han sig Stund at vikle hendes lange Haar om sin Haand. Det flød over Puden og ned paa Hyndets glatte Læder, saa langt var det vokset, og Rosenduften var deri.

Han bredte det for sine Øjnes Træthed og over Ansigtet og vendte sin Kind til Hvile derpaa. Tankeløst blev han ved at liste Lok efter Lok over til sig og ænsede ikke, at hendes Hoved gav efter, strammet tilbage ved de listende Ryk. Til-

sidst laa hendes Nakke helt foran hans Mund, men da sov han — tungt hvilende paa Kainas Haar.

Hun voved saa lidt at røre sig som at drage Tæppe over sit frysende Legeme eller krybe ham nærmere. Hendes Hoved laa hans saa tæt, at hun følte hvert Aandedrag som liflig Hede i Nakken.

Haaret strammede, og Haarrødderne stak som spidse Torne. Men gerne maatte han med sine Hænder rive hvert Haar af Hovedhuden, hun skulde ikke kny derved.

Og nu sov han.

„Brigitte — — — Brigitte“ — — — hun glemte ikke det Ord. Var det en Stjerne, var det en Blomst? Men da han atter nævnede det i klagende Tone, blev Kaina skinsyg paa Ordet. Hun vidste, at Runow var kommen over Havet, men hun vidste intet om Floden og Bjerget, han kom fra.

Om Morgenen, da Runow løftede Hoved fra Pude for at maale Dagens Højde, blev han saare forbavset, thi dèr laa jo Kaina, nøgen, som nys slængt op af Havet. Og han havde sovet paa hendes Haar — — — og drømt sødt om Brigitte. Han vilde drage Tæppet over hende og frøs sine Hænder, saa kold var hendes Skulder, men han rørte hende ikke med Øjnene, for ej at krænke

det unge Legeme. Og da Kaina straks efter vaagnede, laa Runow og saa op i Loftet.

Nej, aldrig havde han smagt Søvn saa sund og Drøm saa sød som nu med Hovedet paa hendes Haar. I en Rosenhave havde han traadt sin Nat.

Han sagde det, uden at vende Øjnene mod hende, stod op og klædte sig i Hast, saa Kaina i Fred kunde rejse sig fra Lejet.

Gitret var koldt at føle, men fra Sengens Midte, hvor Runow havde været, steg endnu en Varme, der ligesom tog efter hende med mange vævre Fingre.

Hun vidste ej Sted for Skam at være. En Ildorm krøb indvortes langs hendes Ryg. Naar hun gik, rørte Knæ ved Knæ, og hun følte sit Legems varme Liv som et nyt Væsen, der sluttede om hende og slugte hende og aldrig lod hende ene.

Men Runow havde sagt: „Aldrig Søvn saa sund.“

Kaina vejede Haaret i sin Haand og gik til Germunds godlidne Kvinde, Idel. Gamle Idel tog Faaresaksen, sang en Bodssalme og klippede alt Haaret af Kainas Hoved. Som knækkede Ranker drev det til Jorden, for hver Lok, der faldt, fornam hun et Stik i Ryggens Marv. Det var, som

Haaret vaandede sig. Over den stubbede Isse dryssede Idel Grueaske, at ingen Kuldesot skulde slaa sig til.

Og Kaina vendte sig fra Hytten med det døde, kolde Haar. Før sprælled det vildt nok. Nu laa det jævnt fra Haandled til Haandled, som Garn der skal vindes. Klamt var det.

Af Bylten under Sengegærdet valgte hun en Silkeklud, rød som Tagets Valmublomster, kom atter til Idel og lærte i tre Dages Længde at skære og sømme af Silkens runkne Vaar en lille Pude. Med Rørets sidste Oliedraaber salvede hun sit Haar, gemte det inde i Puden og sømmede den til.

Hvor Lejet skraanede højst, blev Puden lagt. Men hun følte det, som havde hun revet sit eget røde Hjerte af Brystet og givet Runow det til Gode.

Og Nat efter Nat hviled hans Hoved derpaa, og han aflod ej at mindes Barnets stubbede Hoved og Øjnene, der aldrig mere saa op, men var som tyngede mod Jord af sorgblandet Blu.

Foraarsdage kom, saa rige paa Lys fra den høje Himmel til Havets hvide Bund, men Lyset blændede Kaina. Det var, som Solen selv stod mellem ham og hende, de Ord, han talte, lød fjernt som Raab fra Bjerg over Kløft til Bjerg igen.

Runow nævned hende Barn og vidste, hun var Jomfru. Vekselvis som varm og kold Vind var hans Adfærd. Kom hun uforvarende og ydmygt ind i Stuen, hvor han sad over Lovens tunge Bøger, jog han hende med Tavshed eller trevne Ord, eller gik selv brat. Men strejfede hun rundt fra Klitgaard og tog sin Søvn, hvor Natten traf hende, gik han om med Sindet i idel Uro.

En Dag skikkede han Ilbud til Fladstrand efter sømmelig vide Klæder til Kaina og Skørter, der langede Jorden, saa han kunde fries fra at se hendes Legem tage rundere Form. Til Haaret, der atter skød heftigt, som Purl af stynet Stamme, var Kam og fast Kyse. Kaina bandt sig lydigt Klæderne om og følte sig armodig som Fange inden de mange Baand og Hængsler.

Dertil kom det, at Runow en Dag lod spærre Egedøren mellem Kainas Rum og hans med dobbelt Skod, saa han herefter maatte gaa ud om Længen og ind ad Gavldøren, naar han fra de andre Værelser vilde til Sovekamret. Men da det var gjort, fandt han ingen Grund at give, uden den, at Kaina nu kunde sove roligt uden at kaldes vaagen af ham.

Selv havde han tvunget Slaa for og sat Laas i Bøjlen — dog stod han ofte fra Lejet betaget

af glubsk Længsel efter at prøve, om Døren var aaben. Men den rokked sig ikke under hans Tag.

Sparkes af Karm skulde den.

Han vidste end ikke, hvad han vilde, om den Dør var aaben.

Under et Brev fra Simen stod prentet Hilsen med Brigittes Haand. Hilsen og intet uden det. Som tomt Bæger for tørstig Mands Læbe var det.

Brigitte sad paa Lünegaard med Friere for Haand og Fod. Ad Borgebroen slap de nemt i Gaarde, fik gæstmild Velkomst og blev siden vraget saa roligt, at det var Ynk at se. Hun sad ved Syrammen og førte sin Naal med det rødeste Uldgarn ind og ud i Lærredet, enten Frierne græd eller lo. Og paa Lærredet kom til at staa Storke med langt Næb, Gaas, Kirke og Himmel med Skyer, saa rødeste røde. I Smil til god Komme og Smil til god Fare viste hun sine hvide Tænder, men lukkede for dem, hvergang hun nævned Ordet nej til en ny Bejler.

Men Simen var hos hende i Salen. Han tegnede Kort over Landene for hende, med Prik til hver By og Streg til hver Flod, de havde søgt

eller mødt, og med Simen drøfted hun al Slags Mening.

Af Lærredet vokste ogsaa modne Druer og graa Tiggermunke — Mester i at sy var hun ej, og Simen lo hende ofte ud, men klogt vidste hun at forklare, hvor og naar de havde set den Ting og den.

Dagbog havde han fra Rejsens tidligste Færd raadet hende at føre, thi vil man gerne længe mindes, er det klogt. I den bronzesømmede Rejsekiste laa endnu Almanaken fuld af rene Blade, men i den stod bare et Ord skrevet ved første Dag og et ved sidste.

„Runow“ stod der og kun det.

Som hun nu sad paa Lünegaard i sin strunke Pragt, vidende Hilleborg i Bondeskørt og Særk af rivende Vaar, undergiven Mands Hug og tyk Tale, kom der i hendes Sind en Følelse af Rigdoms Magt og Gavmildheds Glæde.

Om hun vilde, stod det ene hende til at gøre Runow over al Maade fuld af Fryd. Og hun indsaa, at Hjertets Vrede var ved at rinde ud som Sand af Timeglas.

Med Tvang at bære Nag var mere Daarligdom end at fange Vind med Fiskenet.

Hun spillede saa to smaa Toner paa den

Streng, som hed Runow, Simen svared med Tusind, og hun føjed Hilsen under Brevet.

Et andet Aar bad Simen om Frihed til at fare til Runow for at forske ud, om Livet gav ham bedre Kaar, og se hvordan han styred Sind og Ø.

Men da han kom tilbage, talte han uden Stands, om hvad han havde set og hørt, kun Pigen Kaina nævned han ikke og vidste selv ikke hvorfor.

Han maatte tegne Øens Form og de spidse Klitter, der stod som tornet Tind til Værn mod Havets Vrede. Han maatte tegne Klitgaard og de grønne Elme.

En Vinter gik mildt og atter en.

Godt i Øst for Klitgaard laa to graa Hytter, vandbulnede Tangstakke lignede de. I den ene levede Arnlys fra Island med Gefen, men Gefen var mere træg end hun, og hendes Blod var som de hede Springkilder paa hendes Hjemstavns Ø. Hed og hidsig var hun, og ækel ved hans drogede Dovenskab. For at slippe for bestandig at blande Aande med ham, huggede hun et Hul i Hyttens Loft og et i Hyttens Væg, og saa hun ikke efter den fri Himmel, laa hun ved Væghullet og keg efter Tarbens Hytte lidt derfra.

De fem Unger spyttede ad Faderens Gnav og hoppede som Kid om Arnlys, deres meget muntre Moder. Hun dængede dem med Kærtegn og kyssede dem i Øret og rullede sig i Sandet med dem og kogte alle de Fugleæg, de fandt. Hun løftede dem og legede for dem.

Der var kun fjorten Fodslag til den anden Hytte, hvor Tarben boede med sin blide Maja. Maja havde ingen Børn, og saa ofte hun hørte

Arnlys' Unger le, voldte det hende Græmmelse, at hun var vissen, hvor friske Skud burde skyde.

Deres Øjne mødtes i mange Dage, og det blev til, at Arnlys og Tarben kun gad leve med hinanden. Men Arnlys' Mand og Tarbens Kvinde havde ogsaa Øjne, som derfor maatte gøres blinde.

Alle fem Unger led Tarben vel som den, der gjorde Arnlys god og glad — og de hjalp, de store, at raade hende til ond Gerning. Hun drog det hen, Død kunde tage de overflødigt Levende, hun vilde helst klappe Tarben med Hænder, som ikke klæbede af Blod. Men da blev Maja frugtsommelig, og hendes Jubel vakte vild Vrede i Arnlys' Sind.

Om Tarben nu ikke lød, vilde hun fly Landet og gaa til Island og aldrig se ham siden. Han føjede sin Vilje, og de enedes derom, at de i samme Time, naar Solen stod midt paa Himlen, skulde gøre den Gerning, saa de siden kunde sove i Fred hos hinanden.

Arnlys lokkede Gefen i en Sæk som for at prøve, om den var rum nok til at krybe i mod Vinterkuld. Med Latter slog hun den sammen over hans tvære Hoved, snubbed Skælkniven og stak ham, til han tiede.

Tarben hørte Skrigene, men kviede sig endda

for at dræbe den blide Maja, som just sov Middagen hen. Men han vidste, hvad Arnlys' Løfter var værd, og saa slængte han sig med sit Legems knusende Vægt over hende.

Hun gabte højt for at tage efter Vejret, men han rørte sig ikke, da rallede det i hendes Strube, og han følte, hvor Døden krøb gennem hende fra Hoved til Hæl. Men nu var det to, han havde dræbt, og Arnlys kun èn, og han blev bange.

Han lytted efter Arnlys' Stemme, stille var der rundtom, Hytten tav, og Himlen tav, han hørte end ikke Havets Sus. Endnu stod Majas Mund i aabent Gisp efter Luft, men Vold var ikke at se. Noget mere rolig traadte han frem i Døren, ventende Arnlys, men vovede ikke at tage de fjorten Skridt til hendes Hytte.

Saa ofte han havde spurgt: „Siden, hvad gør vi da med de døde Kroppe?“ havde hun svaret: „Gerningen først, saa ordner alt sig efter!“ Fra Tærsklen turde han ikke træde frem, og ikke tilbage til Majas gabende Kæber.

Som han stod der i Stilheden, kom Kaina snigende gennem Lyngen. En Sommerfugl fløj foran. Ned mellem Hytterne tog den Vej. Torben kendte Kaina og havde mangen Stund set hende nær Baalet, naar der var Sang om Saltpanderne syd for Klitgaard paa Rønnen. Nu kom hun

belejligt, og han bad hende springe til Arnlys' Hytte, men ikke træde ind og ikke se gennem Murhullet, men kalde Arnlys over til Tarben.

Hun pegte med en Finger til Arnlys og med en anden til Tarben: vel forstaaet.

Ovre ved Hytten kaldte hun saa: „Arnlys til Tarben — Arnlys til Tarben," men da ingen hjap hende med Svar, traadte hun hen, sprang op paa to udvredne Tørv og gloede ind i Hytten. Men før Arnlys fik raabt hende til, løb hun angst og skrigende over Lyngen, lige til Runow.

Arnlys havde i det Nu smurt sine fem Unger om Læberne med varmt Blod fra Gefens Vunder som Tavsheds ubrydelige Segl. Og da ingen Ømhed for ham var i deres Hjerter, havde de tiet til Synet uden at blegne.

Runow var ikke sindet til selv at se, hvad Sandhed der laa i Kainas Ord, han sendte Fogedsvend og Retstjener og som Trediemand Fangevogteren, Vige Læm, der just rugede over tomt Bur.

Tarben og Arnlys blev grebet sammen midt i deres Elskovs Glæde, endnu før Ligene var skaffet til Side.

— — — — — — — — — — — — — — — —

For Enden af den Sti, som ledte sydefter fra Klitgaard, laa Fangekamret. En Dommer før Runows Tid havde for sine Børns Nattesøvn kviet

sig ved at have de Lænkers Raslen paa sin Mur. Saa kostede han af egen Pung det Kammer bygget, godt med Jern og sejg Eg. Mand kunde staa oprejst derinde. Tre Ringe var i Muren, hver med sin velgjorte Lænke. Om flere Voldsmænd eller Tyve vented Dom, blev de smidt i det mørke Kammer paa Klitgaard Loft.

Gluggerne var stribet med Jern, rødt af Rust. Den, som vilde, kunde spy sin Tunges Væde og sin Galdes giftige Ord i Øjnene paa Fangen. Intet Sted var han skærmet.

Der var Glug i Nord og Glug i Syd — saavel i Vest og Øst. Gik Blæsten strid, krummed Fangen sig i Lænkerne og lod den fare over, men i Vinterdage blev Haandjern og Fodbøjler saa skoldende hede.

Den Vogter, nu senest Vige Læm, som med Liv stod inde for Fangernes Liv, havde Bo tyve Skridt henne, men led sin Bænk og Gruens Varme saa vel, at han intet voldte Fangerne af Mén, uden da at smedde dem tæt, som dansed og snoed sig lovlig vildt i Lænkerne.

Her kom Arnlys og Tarben til at sidde. Og de, som keg gennem Gluggen ved Dag, saa dem altid med Øjne mod Øjne og ømme Læber. Arnlys sang for Tarben, og hendes fem Unger hylede udenfor og kaldte paa deres søde Moder.

Men Tarben var hende mere dyrebar end de fem. For Helved var hun ikke bange, nu, hun var vis paa at faa Tarben til Følge gennem Døden og Dommen ned i den store Pine. Men de, som skammed sig til at lure ved Nat, saa det, som værre var. Og Vige Læm vidste derom, men kortede ikke Lænkernes Længde.

Saa klar var Sagen, at al Opsættelse var unødig, end ikke Spørgen og Bøn til Kapitlet om naadig Eftergivelse skulde ske.

Læsødommeren alene havde at underskrive Dommen, der lød paa, Hænder først og siden Hoved at miste. Om det kunde fuldbyrdes i den sorte Nat uden hans Viden, uden hans Nærvær, han skulde prentet sit Navn saa let som Knips i Luften, men var Dommen seglet, maatte Dommeren selv følge Kærren til Retterstedet, selv høre Dommen læst for Synderen og selv se Øksens Slag.

Gammel var Rakkeren og rysted paa Haand.

Runow kunde ej helt nemt bekvemme sig til at sende to Legemer, der stod i Brand af kraftig Elskov, ned i Skyggernes graa Rige.

Han tog om Pennen, slap igen og stirred paa Dommens Bogstavrækker, til de dansed og svømmed for hans Øjne. Frem af Pergamentets sorte Linier saa han Blodet sive, og fra Stuens Kroge hørte han de Skrig, der skulde standse, før de

randt gennem Struben. Han tog om Pennen og slap igen. Fingrene blev saa matte og Haanden tyk som en vandfuld Svamp.

Der var ogsaa det, at Arnlys' Unger kom ved Dag som ved Nat og krævede bønligt deres kære Moders Liv. Han kunde knap fange Søvn, thi under Muren hørte han deres Fortvivlelse, og hvordan de store trøstede de smaa. Men Ret var Ret, selv mindre Brøde tog større Sone end her.

Runow flyttede Papiret over i Stuen. Der sad Kaina i Sardugs Kjole og skrev paa Tavlen.

Han satte sig hos hende.

„Kaina — læg din Haand om min, men fast, uden Rysten, og gør det ret nu!"

Hun saa op uden at begribe, men gjorde som han bad. Da prented han Navnet.

Han læste Dommen for hende og forklarede, hvad hun ikke kendte af Rettens Sprog. Men Kaina blev ved at se paa sin Haand og skjulte den omsider under Brystdugen.

Aften før de to skulde rettes, lod Runow spørge, om de havde særligt Ønske — og haabed derved, Arnlys vilde give sine fem Unger i hans Varetægt, og troede, Arnlys vilde bede om at have dem hos sig den sidste Nat.

Men Tarben bad om, at baade han og Arnlys maatte sove uden Jern den sidste Nat, og

Arnlys bad, at Tarben først maatte rettes og hans Hoved gives i hendes Hænder inden de blev hugget bort.

Skønt det var dobbelt Bøn, tilstod Runow det, og han lod Vige Læm bringe Vin til dem, at Søvnen kunde blive tung om ikke tryg.

I samme Øjeblik Lænkerne faldt, fløj de mod hinanden i stor Ømhed, og deres Nat blev saa god, at de tømte Vinen og ikke hørte, hvor Ungerne peb udenfor.

Men da Morgenen kom, tyktes det Tarben, at Solen var hvid og hele Himlen rød som rindende Blod, og hans Læber blev kolde mod Arnlys'; hans Fingre mægtede ikke at gribe om hendes, som lamme hang Armene langs hans Krop, og Hovedet sank dybt ned mod Brystet. Med Magt skulde han slæbes til Kærren, men Arnlys bar ham derud i sine stærke Arme. Siden tryglede han i sanseløs Angst om, at Arnlys først maatte rettes — saa han kunde vinde Sekunders Sum til sit Liv.

Da blev ogsaa hun modløs, thi hun havde troet, Døden var som Nattens hvirvlende Rus. Men hun vilde ikke blive svag som han. Hun vendte sine Øjne fra ham — nu hørte hun de fem Unger klage og hyle. Hun stoppede Fingrene i

sine Øren, til Rakkeren rev hendes Arme frem og huggede dem fra Kroppen.

Runow var kommen hjem, helt uvel ved Mindet om Arnlys og Tarben og fuld af Ynk over Ungerne, som nu skulde fare om uden Bo.

Fra Fogedkamrene lød støjende Sang, paa Syndernes Helvedesfart drak man der en ærlig Rus.

Ind imellem hørte han Brøndvinden pibe og pibe, som om en blev ved at drage Vand, men gamle Ture gik paa Loftet og vendte Æbler, og Køgefolkene sov til Middag. Han gik om for at se, hvem det var. Derude ved Brønden stod Kaina og drejede den tunge Vinde, saa hun var mørk i Kinderne af Besvær. Saa saare Spanden var over Karmen, væltede hun den over sin højre Haand.

Da blev Runow vred. Han skrævede gennem Vinduet og slog Spanden fra hende, saa den fløj af Krog og gik til Bunds. Ved Haandleddet drog han Kaina med ind, og nu skulde hun svare, hvad ondt der var i retfærdig Dom, og hvad Grund hun havde til at skabe sig ilde som en barselsyg Kvinde.

Men Kaina kunde intet sige. De kolde, vaade Hænder var flettet i hinanden, og Kjolen drev af Vand. Saa lod Runow hende staa og gik selv bort.

Trodsig og selvgod var hun altsaa og vilde

intet forstaa, eller manglede Forstand. Nar for alt Folket skulde hun dog ikke bringe ham til at være — saa hellere ensom igen. Ja, hellere det.

Runow gik til Germund og Idel i Hytten og tingede med dem om at tage Kaina i Hus, nu hun var ung Jomfru og knap uden Anstød kunde bo under Tag med ham. Villige svarede de ja og enedes derom, at en Maaned var bedst at vente, saa det ikke kom hende helt hovedkulds.

Den Ting var altsaa i Orden, men straks angrede Runow sin Fremfærd. Med Lempe fik han fare og ej med ustyrlig Vrede. Hun var myg som den blødeste Luftning. Det var ikke hende, som vilde friste ham over al Magt og Evne. Hendes Blod var ikke gjort af Ild. Og i hele Verden havde hun kun ham og uden ham ingen at holde sig til.

Men nu var det aftalt med Germund og bedst, at Kaina hørte det straks.

Døren til hendes Kammer var lukket. Ja, han vidste det. Men aldrig faldt Mørket paa, før han som Tigger stod for Døren og spurgte, om hun endnu bar Vrede. Og aldrig skød hun Slaaen fra, før Runow tog hende i sine Arme og slap hende ikke igen.

Ture, den gamle knotne Kumpan,som saa længe Vinteren varede, listede til og fra med Vedknuder og Ildbælg til alle Brugskamre paa Klitgaard, han saa nok sit.

Thi vel var Tøsen væk fra Gaarden, men i Sneen for Gavldøren stod hendes Fodmærker, og han kendte dem i det nystrintede Sand i Birkedommerens Kammer.

Men spurgte nogen, Foged eller Folk, om hvad han saa, havde han totommers Spiger gennem Kæverne. Stilfærdigt jævnede han Sengen i Lave og snuste til den røde Pude, der stank som sød Desmer.

Men det Pludder og Kæverend, de to holdt i den Stund, Vorherre selv har maalt ud til snorkende Søvn, løb ej hans Øre forbi. Thi Ture laa paa Loftet over Kamret, og naar Lemmen gabte godt efter Himmel, slugte han baade Ord og Kærtegns Lyd. Nemt var det at tælle sig til, at Tøsen kom fra den Ende af Verden, hvor

Skuderne gaar med Masten nedad, saadan snakkede hun om Stjerneprikkerne, som var de krybende Dyr med Vinger og anden ugudelig Menneskeform.

Engang kom han for Skade at række Hovedet frem over Lemmens Rand, og der stod Tøsen midt paa Gulvet i Maaneskin og tvinede, som hendes Næse var smurt med Løg — men Birkedommeren laa paa de bareste Knæ og bad til hende, som Præsten for Alteret paa højhellige Dage. Heldigvis rappede Ture Hovedet til sig, før nogen saa ad hans Kant, og siden dryppede han godt med Valle foran Sengen, at den Trolddom, der visselig hang efter Tøsen, ej helt skulde faa Ram paa hans naadige Herre.

Kun til Arnlys' Unger gav han slip paa lidt af Visdommen.

I Germund Vaadbøders Hytte sad Kaina og vented alle Dagens Timer til Døde, om ej snart det blev Aften og Nat. Solen trængte lettere gennem tilspændte Øjenlaag end gennem Tagets Lyshul, som Germund havde tættet med Bughinde for at skærme mod Vindslag og Væde. Al Røgen stod i Rummet.

Men Kaina holdt sig fra at glane efter Solen, der nu kun var hendes Fjende. Hendes Øjne søgte Gulvet, hvor Germunds Fødder krøb

som saarede Dyr, i Grueasken, og hvor hans skællede Vaad flød om.

I Fred knyttede han og skjalv af Kulde, thi gammel var han og blind som Hønen paa hans højre Aksel. Men Idel traadte Tenen og spandt. Traaden brast tiere end hendes Tale. Naar hun snakkede, klaprede de løse Hugtænder som Skytter i en Væv. Nu og da sparkede hun til Tørveemmerne, der glødede op og sprøjtede Aske højt op om Madpotten.

Under Bjælkerne svajede udspilede Fisk for hver Luftning som Lærred paa Blegsnore.

Naar Germunds famlende Næver ikke kunde rede Garnets Knuder, gav han det til Kaina, som løste dem uden videre Ord. Og Idel lod hende holde Skaalen, medens Germund slubrede Øllet ind, og lod hende plukke Ben og Gæller af Fisken, inden den kom bag Germunds glatte Gummer.

Seks Timer efter Dagmidte krøb de Gamle under Skindet. Kaina puttede Krydderposer ned til Idel som Værn mod Værk, rullede Katten mod Germunds Fodblade, at han kunde holde Varme, og satte Hønen ved Hovedgærdet. Saa rømmede hun Asken sammen om Gløderne og sad med lukkede Øjne, ventende paa den Mørkets Time, Runow bankede paa Bjælken og kaldte hende til sig.

Tankerne slæbte sig bag hendes Pande — de Nætter, Runow ikke hentede hende, var saa lange, at hun troede, det aldrig blev Dag.

Hos Runow var hun en kælende Killing med bløde Poter og rivende Klør, saa tærende vild, som knap Sans kunde tøjle, dertil lydig og øm. Borte fra ham kendte hun kun Angst. Men hendes Angst var vaagnende Skinsyge.

Saa ofte havde Runow i Drømme sagt Brigittes Navn, at Kaina tilsidst spurgte ham, og han svor, det var kun en Blomst i Lünegaardsskovene, langt fra Læsø Land. Hun tav lidt og spurgte igen om det Navn. Hendes Forsken blev en Plage, altid maatte han staa rede til at værge sig mod de Spørgsmaal, som hun grundede frem fra Nat til Nat.

Snart holdt hun sig ikke i Germunds Hytte om Dagene. Utryg gjorde hun Runows Væsen. Overalt kunde han vente at se hende. Bagfra kom hun snigende, forfra kom hun listende, altid ydmyg, altid bedrøvet. Hans Veje spejded hun nøje ud — han rørte sig kun i den Ring, hendes Aarvaagenhed slog om ham.

Naar hun lukkede sine Øjne, saa hun alt, hvad Tanken begærede, alt hvad hun forhen havde set og levet med sin Moder. Hvad saa

Runow, naar han lukkede Øjnene, hvad fortalte hans Drømme, hvad tænkte han, de Timer, hun var i Hytten hos Germund?

Men hun kunde ikke se ind i ham. Mellem hans Sjæl og hendes var et Svælg, som ikke Sansernes Elskov rakte over.

I de Aar tjente Jacob Brød og Ry nede i Bremen. Hos Bageren Johan Nimmergut i Trimmengasse boede han, i et Loftsrum, hvor sortladent Melstøv føg omkring mellem Kakerlaker og Faarekyllinger. Svendene stampede op og ned i den klæge Dejg, hostende og bandende, Madammen smeldte i Køkkenet nedenunder, Rotterne sloges ved Tagpiberne.

Blev der endelig Stunds Ro, tikkede Dødningeuret i Bænken.

Men saadan var det hele Jacob tilpas. Verden var kun Usseldom, han selv var kun ussel.

Med Bomuld og Trevler tættede han omhyggeligt alle Vægsprækker for at være i Fred for kigsyge Øjne.

Under den runde Gavlglug stod en Kiste med rødt Læder og drabelig Laas. Egenlig havde den Hjem paa Syvø. Paa den sad han i ledige Soltimer og saa over Muren til Brødrene i Klosterhaven.

Brune Kutter slaskede om deres magre, forsigtige Ben, om den fedtede Bønnebog knugede deres magre, urolige Hænder. I Legemselende, i Sjælevaande gik de der med plaprende Munde og slappe Næser — — — deres arme Øjne listede efter hver Sky og hvert vindbaaret Blad. Andre pløjede op om Havens Urter og krøgede Nakke for at luge det solavlede Ukrudt væk. De sled Havens Stier blanke med deres slæbende Fødder.

For Enden af Haven var Bagmuren af det Hus, Klostret trods høje Pengebud ikke havde mægtet at købe. Derinde boede tre fede Fruentimre, som holdt Postyr ved Dag og ved Nat. Men naar Brødrene kom henefter den Mur, blev Skridtene mer tøvende, Hænderne klemte fastere om Bønnens Bog.

Havde Jacob stirret sig træt og led, aabned han for Kistens tykke Vom og væltede ud, hvad han havde samlet af Kæder, Vaaben og flammede Baand. Men først satte han Slaa for Døren, Skod for Gluggen og tændte et Spiddelys. Saa klædte han sig ud, Vams over Vams, Kæder paa Kryds og Skærf paa Tvers og Ringe paa alle fem Fingre. I den Pynt kroede han sig som den store Paafugl. Ingen Jomfru elsked sin hvide Hud, som han elsked den Pragt, der tjener til at skjule Legemets Skabning. Hans Sanser glødede,

blot han rørte Haanden over Fløjlets Bund og mødte Lysblinket i Kaardeheftets Ædelsten.

Men med Skams Pine mindedes han de første Aar i Utrecht, da han stafferede sin Krop med hver rudret Silkeklud, han kunde skrabe til sig — og af den Aarsag blev bidt af alles Spot og mest af Runows.

Siden forstod han, at kun rankt Legem taaler Skrud, og klædte sig blot til sine Øjnes Glæde, naar han var ene. Men dèr i Johan Nimmerguts Kammer dansede han franske Ture med indbildte Damer, slæbte sine Knæ i Støvet for dem, og gød dem over med duftende Hyldest — — — — saa børstede han de dyre Klæder fri for Støv, pillede Fnug og Halmstraa væk og slog atter den sorte, slidte Kappe om sig.

Han kendte sin Skygge, og den var krum.

Johan Nimmergut gav ham Brød, saa meget han gad æde, og Svenden stak til ham af Husets Bryg og Mælk, thi Doktoren skar deres Bylder og gjorde Huset Ære ved at bo der. Hælften af Indkomst og Formue gav han til Byens kranke Oldinger og Hospitalerne for de usselig Horeunger.

Det gjorde Jacob.

Og han spinked og gnied, som var han kødægte Søn af van Düwel. Hvad Guld og Mønt der løb ham i Lommen, delte han i tvende ærlige

Hobe, én til at købe Folks Gunst og Godsnak med og én til at gemme i Kisten.

Venlige Lader og søde Ord var ham Livsens Nødvendighed, selv var han ødsel dermed.

Men hvortil han spared, vidste han ikke. Det kom ham for, at der laa Styrke som af Legemets sunde Blod i det røde Guld, og at det engang kunde fordoble hans Aarers Kraft.

Han kunde sidde Nat til Ende ved døende Mand og hakke himmelske Bønner med ham. Han kunde vise Velbehag, hvor Luften af syge Mennesker var aandekvælende Dunst. Utaalmod kendte han ikke. Med den, som græd, randt hans Øjne, med den, som lo, viste han Tænder.

Ingen Kvinde voldte ham Kvide. Thi Runow levede i hans Sjæl og ingen uden Runow. Han undte ham alt og misundte ham alt. Var Runow glad, kendte han ingen Ro, thi han hadede Glædens Aarsag, fordi den ikke var ham selv.

Gamle Simen havde ham kær og skrev ret hyppigt om det, som var, og om de gode Haab for det, som skulde komme. Deraf vidste Jacob, hvorledes Brigitte havde ruget over Vreden, og hvorledes Runow gik som Dyr i Bur paa det sandspærrede Læsøland. Men de sendte ham ikke Bud, de havde ikke Brug for hans Nærvær.

Mangen god Gaasepen kradsed han itu paa

Brevskab til Simen. Snart saa han syv Alen ned til Simen, fordi han leved paa Naadebrød hos Brigitte, snart lovprised han ham for hvert godt Ord og hver Bid Nyt fra Lünegaard og Læsø, snart slog han om sig med Brovt og Brask, snart var han øm som Barnet og atter ublu, saa Simen maatte to sine Hænder, naar de havde rørt saa skidden Brevskab.

Men da Simen havde været hos Runow paa Læsø og dèr kun hørt venlig Tale om Jacob, skrev han det straks. Jacob blev helt vaad om Fingrene.

Var der Mulighed for, at Runow vilde tage ham under Tag, da vilde han saa sandt ikke tøve men bryde op fra Bremen. Han tænkte meget forud for Handling, og der gik Maaneder, inden han sendte Brev til Runow.

Snøgt og snildt var det pirket sammen af gode Barneminder. Intet skrev han om Brigitte, bad kun, om Runow vilde forunde ham som ærlig Broder at træde samme Lyng og tære samme Luft. Svaret kom snart.

„For Guds hellige Skyld, kom dyrebare Broder. Kom og del mine Dage. Jeg har glemt, hvad der var forud for nu. Nu er intet. Intet kan komme. Sløv er jeg, sløv.“

Paa Foden af Brevet stod: „Strandet Sø-

mand sloges op paa en øde Ø. Han afrettede en Abe, thi han trængte til Selskab. Han klædte den som Menneske, den lærte ikke at tale. Jeg gjorde saadan, men Aben lærte ikke at tale, og jeg lever ensom paa en øde Ø!"

Jacob lod spænde fem ny Jernbaand om Syvøkisten, brugte fem Dage om at inddrive, hvad Borgerne var ham i Skyld for, og gik nordpaa. Fra Fladstrand lejed han egen Baad, at hverken Dag eller Time maatte spildes. Ombord salved han sit Haar med lugtende Olie og spændte sig i stiveste Stads — som en Brud, der gaar Brudgom i Møde.

Knap under Læsø Land saa han over Rælingen i det spejlende Vand sin krøge Skygge; vred i Hu rev han Klæderne af, smed dem overbord og krøb atter i Kappen. Styrefolkene troede, han var helt fra Sinde at slaa guldbroderede Rygskrud i det skidne Vand.

Længe før Klitgaard mødte han Runow. Brødrene kyssede hinanden til Velkomst.

Og de talte sammen og turde ikke tie, for noget var der, som ingen vilde nævne, og blev der stille, maatte det siges.

Runow viste ham i Nord efter Skoven, i Syd efter Saltpanderne — Røg stod tyk derfra —, viste for Huset de syv trinde Elme, som groede

i gold Jord, viste mod Vest den Strimmel grøn Græs med tre blakkede Køer, og Diget, som hegnede Klitgaard, snart lavt, snart i butte Skel.

Jacob spurgte, om Øens Kvinder havde Tække, Runow sagde, de var blege som Klithalm og fregnede som Flynder.

— — — — — — — — — — —

Kaina sad i Hytten og længtes uden Hvile. Saa gik hun en Aften paa egen Lyst til Klitgaard og sneg sig ind ad Gavldøren. Runow hørte det og kom til. I pludselig Iver skød han hende ind i Brevkamret bagved.

Derindefra hørte hun ham tale til en Fremmed med milde Ord og hørte dem nævne hinanden som Broder.

Der blev stille. Længe stod hun ene, glemt. Midt i Natten voved hun at aabne Døren. Dobbelt var det Aandedrag, hun hørte. Foruden Runows et fra hendes egen smalle Seng. Da styrtede hun hen til Gitteret og rev Runow ud af Søvne.

Han strøg sig over Panden. Kaina var glemt, ja, thi hans kære Broder var kommen og sov nu i hendes Seng. Men Kaina maatte blive hos Germund, til han kaldte.

Runow var træt og sov ind i sine Ord.

Om den Broder kom megen Snak. Idel

havde Munden fuld. Han skar Øjne ud paa blinde Folk og satte Fedtkugler ind, saa det lignede grangiveligt Øjne. Han strøg lamme Kællinger under Knæhaserne, saa de hopped som Harer i Plovjord — ja, da Gunild Kæfer fik en Helvedes brændende Byld, blæste han paa den gennem et Synaalsøje, og karsk var Gunild i samme Stund. Fint talte han som en Mus. Og inde i den krumme Ryg gemte han alle sine hemmelige Kunster.

Men Kaina hadede den Broder, og da han kom hen i Hytten og gav sig i Snak, sad hun sur og mut uden at svare et Muk. Led var hun ved ham, kuns led.

Simen havde varet Runow ad, at Brigitte engang vilde komme — siden søgte han i al Østenvind, om hun var med.

Endnu kom der Tider, da Kaina var ham over al Maade kær, men selv i hendes Arme havde han ikke Fred, han maatte lytte efter Brigitte. Og hans Forlængsel var saa stor, at han ikke mægted at tie den ind i Hjertet.

Til Kaina talte han saa om Brigitte.

Nætter til Ende talte han om Brigitte, og Kaina bad ham ikke tie. Hun undredes kun over den Mathed og Frysen, der var i hendes Legem. Ordene, han talte, mumled hun efter.

Idel havde følt over hendes Bryster og sagt, hun skulde føde, men Runow viste ingen Glæde ved det Budskab, og glemte det snart.

Saa forstod Kaina endelig, at hun var tilovers, og hun gemte sig ind i Hytten hos Germund og Idel.

Ofte spurgte hun, om det var slemt at dø, og om Døden kom ved Dag eller Nat.

Eller hun spurgte, om Sjælen kunde dø. „For min Sjæl er saa syg, saa syg!“

Men Runows Navn maatte ikke nævnes, hun afværged det med sine Hænder.

Stille om det Navn, helt stille. Hun var bange, at hendes bedrøvede Tanker kunde tvinde sig om hans og gøre ham Fortræd. Hun græd ikke nu mer.

Den, som hed Brigitte, havde altid boet i hans Hjerte. Nu vidste hun jo det.

Men kom Runow stundom til Hytten og kaldte hende ud, maatte hun følge, hvor pinende ondt det gjorde. Siden sad hun og gned sine Læber — han havde tænkt paa Brigitte, hans Kærtegn skulde viskes ud.

Og den lille Skabning levede i hendes Liv.

— — — — — — — — — — —

Kaina flyede fra Germunds Hytte. I Sandgruben under Klokken ved Hals Kirke-Ruin holdt hun til den sidste Tid, inden Barnet skulde fødes.

Her naaede ikke Lyd og ikke Lys fra Verden. Hendes Legem hvilede i vaagen Søvn, ingen Sorg følte hun og ingen Glæde. Hele Dagen sad hun

og kradsede med Neglene paa Malmet, og det sang for hende.

Stundom lysted det hende at lede saalangt, til hun fandt den store Flod og den evige Fred, men hun var for træt. Søgte hun ved Nat op fra Gruben for at se til Stjernerne, begyndte hendes Øjne at græde. De vilde Aadselsfugle skreg om hende og slog hende i Ansigtet med deres haarde Vinger. Da følte hun sin egen syge Sjæl og krøb atter ned under Klokken.

Hver Skumringstime listede to varsomme Hænder en Madskaal ned til hende. Det var ikke Idels visne, klaprende Hænder, og ikke Runows, dem skulde hun snart kende paa deres Lugt — men to Hænder, som ikke søgte hendes, som uden Lyd drog sig tilbage, for næste Skumring igen at komme. Engang hændte det, de rørte hendes Ansigt, og hun fornam sød Lugt som af saarede Pilegrene. Hun følte Lede ved Maden, men lod hun den staa, støjede Barnet i hendes Liv, og det var, som de smaa Hænder knugede sig om hendes Hjerte.

Fra Idel kom vel Maden, ingen uden Idel vidste, hun var i Sandgruben. Idel havde selv raadet Kaina til at flygte. For dertil var det kommet, at Germunds Hytte var som aaben Mark, hvor Øfolket traadte ind og ud uden Ærind

blot for at dreje Kaina rundt og syne hendes Legems Tilstand og smæde hende med deres Latter.

Derfor var hun flyet — for at faa Fred.

Da Brigitte havde fanget Beslutning, tøved hun ikke. Tid vil rinde, Død vil raade, tænkte hun, og plukkede de hvide Haar væk, som var groet frem, siden hun sidst saa Runow. Hver lille Smerte, det gav, var sød at nemme. Da Haaret igen havde sin blanke Farve, var det, som Aar var vundet tilbage.

Hun røved alle Havens Vinroser og dænged dem i sit Bad og kaldte sig Taabe, at hun havde tiet saalænge. Men da hun laa i Badet, raabte hun paa sine Jomfruer og lod dem plukke Jasminer og Liljer — for nu strøg hun Tid og Længsel og Nag af Legem og af Tanke.

Og hun spurgte: „Kan nogen læse i min Hud, at saamange Aar krøb over den som Uger fra Trinitatis til Advent?“

Kun to Køresvende var med hende gennem Jylland.

Skumplet blev hun over Bakkernes haarde Kamme og Vejenes Sten, skumplet blev hun nord

oppe, hvor Fælgerne aged i Sand og Landet var som en Kirkegaard af Tuer. Men hun laa i sin Karm, sang for sig selv og lo, til Taarer stod hende i Øjnene, og talte, og svared og førte Samtale, som var Runow hos hende. Megen Tid sov hun og lo i Søvne. Kom de til en Bæk, maatte hun ud og drikke af sin hule Haand. Inde i Vognen saa hun sit Ansigt i Spejl hver Time.

Siden sygnede hun hen den stride Tur til Læsø Land, men da hun stod der, var hun karsk som tilforn og slap hver Mand og vilde vinde Vejen selv. Hvorlangt hun skulde gaa, derpaa kom intet an.

Blodet orked vel at rinde, Hjertet at slaa, Tanken at længes og Foden at træde til den Stund, hun var hos Runow.

Fremmed var Landet for hendes Øjne. Intet Markskel skar det i Rudefelter, ingen Poppelsti svang Bugter fra Nord til Syd, intet Hegn genned gold Jord fra god Jord. Sandet løb som Myrer under hendes Fod, dog var det tungt at træde. Lyngens filtrede Sener fanged om Anklen, saa hun snubled, og snæred hende til Stedet ved Kaabens slæbende Skindbræm.

Hun saa sig stærk og mild paa den tomme Slette. Hedt blev det under den flammespændte

Skumringshimmel, hvor Dag just brødes med Nat, hvor Straaler sprang og Skygger krøb, hedt, saa hun løste sin Hætte og lod Haaret falde.

Midjespanget slog ringlende mod hendes Knæ, naar hun gik. Hun havde ikke for Vane at bære Smykker, men til Mødet med Runow var hun pyntet i Fru Merthe Bølles Brudeguld. Hun higede mod ham; det var udenfor hendes Sind, at nogen Hindring kunde komme.

Her paa den blæstjagne Ø skulde Dag flyve efter Dag — men Nætterne være vinterlange, hver en.

Kvinder, var der, vidste hun, som i syg Trang kyssed deres Læber ru mod mange Mænds glubende Munde — men saadant forstod hun ej. Kun Runow, kun En, kun ham.

Hun standsed, hvor hun stod, og skreg sin Forventningsjubel ud i Skumringen, som en stærk Fugl, der føler Luftens Vælde under sine Vinger.

Om Havet slog sammen om dem, om Himlen sank og spildte sine brændende Stjerner over dem — aldrig skulde hun ængstes i Runows Vold. Til hans Lyst blev hendes Legem skabt — hun lo og tænkte paa sin Flid ved Syrammen.

Snart gik hun ikke ensom mer. Landets Folk dukked frem om hende. Som Dødninger af Grave groed de ud af Jorden, de grimme

graa Folk. Med skrævende Skridt og hængende Hoved trak de gennem Lyngen. Ikke talte de sammen med forstandige Ord, men bræged og brummed og gabed, Mænd, Kvinder og Børn. Ikke èn løfted Panden for at signes af Solens sidste Skær eller vendte sig for at maale Nattemørket, der kom jagende fra Øst.

Trygt skred Brigitte sin uvisse Vej — sulten var hun. Tungt laa Mørket over Øen, Havet kogled for hendes Øre, store Træer suste. Den skarpe Maanesegl mejed gennem Skyer, hvide som Kæruld.

Hun kom forbi lave Hytter, hvor fed Os røg ud mellem Bul og Brædder. Hun tumled mod en stynet, stumpet Pil og stod ret under Skovmuren. Strax var der klamt for Foden og ram Lugt.

Hun vendte og kom en Hytte nær. Klinken var blank som et Spænde, der groed hvide Løgblomster i Tagtørven. Tydeligt hørtes tvedelt Aandedrag fra gamle Struber. Det var Germunds Hytte.

Sent paa Nat naaed hun Klitgaard, talte Ruderne, Lemhullerne og de trinde Elme.

Hun dunked Døren op, den bandt ikke, og gik gennem alle Kamre, til hun fandt Runow.

Brigitte var gaaet efter sin Længsel, til hun naaed sit Maal.

Alle Runows bodfærdige Ord kunde være sparet, hun kæred sig ikke derom. Blodet sang i hendes Aarer, hun hørte kun det.

Midt inde i Dagen vaagned de. Deres Hænder havde sovet i hinanden. Gamle Ture stod og gloede paa dem henne fra en Krog. Solen var strax over Klitgaard — og hele Kamret flød med godt Tøj.

Men Brigitte bad om stegt Flæsk, hun raabte det henne fra Sengen, at hun var færdig ved at dø af Sult. Saa listed Ture af.

Hele Dagen blev Runow ved at stryge sine Øjne og se paa Brigitte. Hun var der. Hendes kildrende Latter sprang om ham, enten saa Talen rørte Sorg eller Glæde.

Jacob var tungnem til at fatte hendes Fryd. Han mente, at Vielsen var gjort ugyldig, og nu maatte vel først den Sag ændres.

Ja det kunde blive rar Umag, først var der hendes tre Farbrødre Lindenow; den ene mer knotten og knarn end den anden, de skulde vel vindes, thi de var hendes Værger. Saa Kongen, som havde Nød med at passe Riget, og saa Kirken og alle Præsterne.

„Dum er du, Jacob, dum, og kuns lidet klog — se nu her!“ Hun trak Ugyldighedsbrevet frem, slog Ild med et lidet Fyrtøj og holdt Brevet til.

„Din højre Haand, min Husbond!“ Runow strakte den frem, uvis om hvad der skulde ske. Rask knyttede hun det brændende Papir sammen og lagde det i hans hule Haand.

Hun tog om hans Haandled og holdt fast. Seglene smelted ned i Haandfladen, Brevet brændte til Aske. Runow var ved at skrige, men tvang sig. Strax efter gik han ud og holdt Haanden i koldt Vand — Brigitte saa ham der.

Dog enedes de om at følge Jacobs Raad, som var klogt og sundt. Naar Vinden atter sprang, skulde Brigitte gaa til Lünegaard og Frænderne og Kongen og faa alt ordnet til ny Vielse. For blev hun hos Runow uden det, kunde det komme ham og end meget mere hans fremtidige Børn til Skade.

Helst tog han Afsked fra Embed og Ø for strax at følge hende — derom vilde hun intet høre.

Syv Aar sad han helt ensom, syv Aar vilde hun dele Øens Stilhed hos ham, siden kunde de leve Livet ud paa Lünegaard.

Inden Foraar mente hun neppe at vende tilbage, hendes Ærinder var sene, desuden skulde Simen have al Slags Besked om Gaardens Drift og Grøde for kommende Aar.

Paa Klitgaard brændte saamange Lys, som Bordene havde Spid og Væggene Øskener til.

Vinden var sprungen, til Morgen skulde Brigitte fra Øen.

Hun var helt ilter nu for at komme væk. Hun viste leende, hvor let hun kunde bøje sin Tunge efter tyve Tonefalds Maal. Hver af de sure Frænder skulde tages paa sin Maade, med kælne Ord, med kolde Ord, med Snøghed, med Gaver. Det skulde nok gaa vel og godt det hele.

Imens sad hun og legede med Runows Hænder og kaldte dem dovne. Mer hvide var de ogsaa og mer bløde end hendes. Men Brigitte røgted selv de fyrretyve Kuber paa Lünegaard og sved selv Bierne ud hvert Efteraar. Det voldte Stik og Solbrand og Brunhed

Jacob skældte hun spøgende for en bryllupsmajet Desmerkat, for hans vellugtende, flerfarvede Klædnings Skyld.

Han sad med vrede Øjne. Han havde ærligt

varet Runow ad om Kaina og Tiden, da hun efter rimelig Regning skulde føde, men var bleven stoppet. Saalænge Brigitte var under Tag, maatte kun et Navn nævnes, og det var hendes. — —

Paa Klitgaard fødte Kaina sit Barn og i Runows Kammer.

Da den første Smerte knuged hendes Legem, laa hun under Klokken. Hun skreg, og da voxed Lyden og slog mod Malmvæggene, voxed og faldt som kløvende Hug mod hendes Pande, dreves som glødende Kiler ind i hendes Øren. Det var, som Væggene skrued og skred sammen om hende. Hvert Aandedrag blev et nyt Skrig.

Da hun saa tav, var ogsaa Barnet lammet af Angsten i hendes Blod, det rørte sig ikke og kræved ikke mer at komme af hendes Liv.

Endelig naaed hun ud, klam i Huden, dødelig mat, bange for det levende Væsen, der hersked over hendes Legem og selv var Legem, om end usynligt endnu. Den rene Luft gav Styrke. Lidt efter krøb hun paa Hænder og Knæ over Heden i den stille Nat til Klitgaard.

Der galed Lys fra alle Ruder.

Latter lød gennem Huset.

Som hun tøvede uvis, tog Smerten atter ved. Barnet higed vredt mod Forløsning. Ad den ustængte Gavldør kom hun ind.

Og hun fødte Barnet uden Kny. Og Barnet knyede ikke, hver Bloddraabe i hende havde tryglet det til at tie.

Naar Runow blot havde set Barnet, vilde hun staa op og gaa med det til den store Flod Hendes Pande skulde røre Flodens Vand, mellem Blomster skulde Barnet flyde, gennem alle Floder, over alle Have — — —

Hun sov.

Runows Uro drev ham fra Jacob og Brigitte ind i Kamret. Strax over Tærsklen sansed han, at Kaina var der, og han saa hende og hos hende det lille Barn.

Han knæled for hende, kyssed hendes Hænder, græd — — — og jog hende med milde, forsagte Ord. For Brigitte fra Lünegaard var kommen, og intet, slet intet maatte hun vide. Men naar Brigitte sov, skulde han komme til Kaina og blive hos hende og Barnet.

Det, vidste hun, var Løgn.

Møjsomt løftede hun sig fra Lejet, og lydigt stavrede hun ud i Natten med sit Barn. Paa en Sten ved Dammen tæt ud for Klitgaard satte hun sig, raadvild. Hun rev Strimler af sit Skørt og svøbte Barnet deri, at ikke Nattekulden skulde volde det Skade.

— — — — — — — — — — —

Tolv og tolv i brede Ringe brændte Voxlysene i Runows Kammer. Han selv havde slettet hvert Spor af Kaina og ventede kun Brigitte.

Lysene brændte skævt, det dryppede fra dem og blev ved at dryppe.

„Ilde spaar Lysene, de græder hver et“ — og hun vilde slukke dem, men Runow holdt hende derfra. Han trængte til Lys for at se hende og helt vide, hun var hos ham.

Brigitte tog om den røde Silkepude og holdt den mod sin Kind. „Veg er den som kun Kvindehaar, af hvad jeg ved. Sig Runow, hvem var hun, som sømmed den for dine Drømme? Var det Pigen nede i Holland?“

Da han ikke svared, spurgte ikke heller hun mere om den Ting. Men hun gav ham sine Kærtegn og talte ind i hans Mund, saa Ordene fløj derinde som kurrende Kvidder.

De sov ind i saadan Jubel, som var denne Nat den sidste, der var dem undt til Liv og Elskov.

Kaina løfted Barnet mod den faldende Maane, mod den stigende Sol og skød det sagte langt ud i Dammen.

Skrækket op af doven Dvaskhed pylred Karperne til, gabende vidt over Vandet, snappende efter Barnets smaa, levende Fingre.

Kaina saa det godt og ræddedes, men rømte hastigt fra Stedet. Thi i Fred og ikke fulgt af Graad og Klage skulde Barnet søge sin Vej til den store Stilhed.

I Flugten forbi Klitgaard rendte hun uforvarende Næsen mod en Bjælke og hvinede op, men stoppede derfor ikke Farten.

Brigitte kaldtes vaagen og spurgte højt: „Hvem skreg dog nu?“

Runow tav, at ikke Stemmen skulde forraade ham. Igen spurgte hun og tog om hans Arm, nu svared han som langt i Søvne: „Slet intet hørte jeg!“

Saa nemt tog hun ej til Taals, men kasted

Kaaben om sin Nøgenhed og gik ud i den hvide Dæmring. I Aabningen mellem to Elme saa hun Dammens Vande røre sig. Fiskene stod i Stime om en Plet. Saa stille var Luften, at hun hørte deres slugende Galpen. Hid og did skødes Stimen.

Da Solen gav mere Lys, skelned hun et Barn. For Øjet var det, som flygted Barnet fra en Bred til en anden for de graadige Fisk.

Harme tog hende mod den, som havde kylet saa værgeløs Guds Skabning i det skimlede Vand. Hun krænged Kaaben væk, vadede godt ud, huggede med sine store Hænder Fiskene fra Barnet og bar det med, men gled tidt i Mudderet og var nær aldrig naaet paa Land.

Igen slog hun Kaaben om og gemte Liget mod sit varme Bryst. Runow stod henne ved Vinduet. Hans Underlæbe hang langt ned. Uden at ænse hans Rædsel rakte hun Barnet til ham.

„Se her, Runow, det bitte Kræ, men tag varligt! Nylig hived jeg det ud af Dammen, og meget vaad blev min Krop!“

Han klemte Hænderne om Barnet. To Gange aabned han Munden, det blev ikke til Ord. Han faldt paa sit Ansigt.

Saa veg Mand troede hun dog aldrig Runow, om end noget fejg. Hun frøs under Kaaben og

pirred til ham, den Kvindesvime blev lovlig lang, men han laa som uden Liv.

Dybt drog hun Aande, slugte Kraft i Legemet og løftede ham med Besvær ind i Sengebunden. Om Barnet holdt han endnu.

Saa gned hun Mudderet bort og klædte sig. Da hun igen saa til ham, sad han krummet i Sengens nedre Ende længst fra Barnet.

Hun kunde ej lade af at ynke ham: „Svag maa du være, naar saa jammerlig Frø af Menneske kan helt pille Kryheden af din Krop — jeg kunde snar tro, du aldrig skued Lig før her. Men se nu til at skynde dine ledige Svende ud at syne, hvem som fødte i denne Nat, at Straf kan rende tæt i Hæl paa Synd. Gerne skulde mine Hænder tage om og fange den skidden, lumpen Kvind — og det under jeg af ærligt Ønske, at hun maa faa sine Øjne stikket ud, før Livet gaar fra hende!“

Hidsig var hun og raabte selv Foged og Birkesvend af Søvne og førte dem til Runow. Hun gav en Besked og han en anden, thi han maatte samle Tankerne til Klarhed, men inden Time var omme, strøg Mænd i mange Retninger for at lede. Den gamle Karen Maja, som havde lange, fine Fingre og hjalp til, naar Barn skulde rives fra Moder, tog de med — hun skulde

se af Kvindernes Bryster, hvem som nylig havde født.

Brigitte hented et lille rødt Dejgtrug og gemte Barnet deri under et Klæde. Lidt efter kom hun slæbende med Lovbøgerne, Runow skulde sige og vise hende, hvad haard Dom der var især for den slemme Ting at dræbe en lille spæd Menneskeunge.

Det kradsede ved Døren. Arnlys' lille Pige stod ind og sagde saa blidt, som forknyttedes hun selv af sit Bud: „Hun, Kaina, ligger derude og pøser Dammen tom og skriger om, at Fiskene har sluget et lille Barn, som er kryvet af hendes Liv!"

Brigitte rejste sig rapt, tog Dejgfadet og trak Runow med. Ved Dammen sad Kaina og øste med sine Hænder.

Brigitte lod Truget falde tæt foran hende: „Kender hun sin grimme Gerning?"

Kaina greb Barnet, trak Særken tilside og lagde det lille Lig til Brystet, der var spændt af Mælk.

Hun saa op og spurgte stille: „Er det Jer, som kaldes Brigitte fra Lünegaard?" Uden at vente Svar sagde hun igen: „Men du sov paa mit Haar — hver Nat sov du paa mit Haar!"

Brigitte bøjed sig over hende og spurgte skarpt: „Hvem sov paa dit Haar?"

Kaina tav, og Runow rørte sig ikke.

Mens Brigitte løb efter Vige Læm, maatte Runow staa Vagt ved Kaina, men hun talte ikke til ham. Kun gøs det i hende, som om Kulden fra det lille gabende Lig gennem Brystet trængte hende til Marven.

Kaina blev saa ført til Fangekamret, men Barnet fik hun ikke med. Det skulde vente paa Klitgaard, til Forhørene var ovre.

Inden Brigitte gik ombord, tog hun Løfte af Runow om lange Breve og hyppige og nu og da Beretning fra Forhør og Dom. Over Rælingen rakte hun sine Hænder til ham, og han rørte dem med kolde Læber og holdt om dem og gik ud i Vandet og kunde ikke slippe.

„Al min eneste Styrke er du, Brigitte — til godt og til ondt!“

Hun lo og slap ham løs og græd.

Arnlys' Frænder og Tarbens vrede Slægt var det, som mest gik Vagt under Fangekamrets Mur. For dem var det ymtet, at Birkedommeren pønsede Middel til at fri Tøsen væk med Skipper, men det skulde blive Løgn, om al Dagens Dont og Nattens Søvn skulde ødes for det samme. De, der ellers havde svært ved at enes om sort og hvidt, blev kærligt eftergivende og delte Tid og Vagt saa mindeligt sig imellem, at der stadig traadtes Sti udenom Kamret.

Kaina havde Rummet helt til Raadighed. Hun var ikke lænket, Birkedommeren holdt derpaa, at syg Kvinde ikke maatte snæres, mindre tynges af Jern. Først stod hun og saa ud i den klare Luft, men i alle Glugger sad stingende, hvasse Øjne, som ikke slap hendes.

Siden krøb hun nede ved Jorden, hvor ingen kunde naa hende, men blot hun saa op, var hun atter spiddet af lurende Øjne. Mest sad hun med Hovedet gemt i Skødet, saa der blev mørkt

om hende og stille. Blodet suste stærkt i hendes Hoved, og det var, som sad hun ved Havet eller i den store, syngende Klokke. I Fred kunde hun drømme om det lille Barń, at det endnu sov under hendes Hjerte, eller drømme, det igen slap hende af Liv — men vaagned hun og tog efter det, greb hun i tom Luft.

Om Natten, naar Skyggerne listede ind ad én Glug, ud ad en anden, over Mur og Gulv, over hendes Ansigt og Hænder, blev hun saa angst i Sinde. Den stille Nat bar tusind Lyde til hendes lyttende Øre. — — — — Hun hørte Fiskene snappe i Dammen. Mindeligt ønskede hun kun det og intet for sig selv mere, at man vilde give hende det lille Barn igen.

Hun sad og saa i sine tomme Hænder, der før tog om Barnet. Nu var det, som hørte hun Barnet klynke i alle Kroge, hun krøb om for at fange det, famlede over Væg og Gulv, overalt. Barnet var der ikke.

Ude i den milde Sommernat laa nogen og snorkede, altid nogen, men deres Søvn var let.

Dage gik og Uger, endnu havde hun ikke været i noget Forhør, endnu stod Truget med Barnet paa Klitgaard, men i den Gavl, hvor Runow ikke kom. Vige Læm begyndte at undres. Var det Meningen, Tøsen skulde dovne Tiden

hen til Unytte og volde ham Besvær med Mad og Aarvaagenhed!

Stundesløs drev Runow om og ventede. Han skulde nok tage Kaina i Forhør, naar hans Tid kom, og spørge hende om hendes Navn, om hendes Land og om den Mand, der havde bolet hende Barnet til. Naar hans Tid kom.

Han kendte Kaina og vidste, at i Nærvær af nogen vilde hun tie, hvad Vold eller Trusel end blev brugt. Og han og hun skulde ikke blive ene.

Men da Vige Læm lod spørge, om det dog ikke var raadeligst at slaa et Par smaa Jerngreb om hendes Ben, at hun ikke skulde rende væk inden Forhør og bringe ham i Fortræd eller Embeds Fortabelse, indsaa Runow, der maatte handles.

Hver, som vilde vidne, skulde stævnes til Klitgaard, Salen kunde ryddes, om der blev Trængsel for Plads, alle Udsagn skulde troes. Og frem for alles Øjne, frem for alle onde Gab skulde Kaina staa, uden Hjælp fra nogen Strube!

Saa maatte det vel ske — siden andet ej kunde tænkes. Bagefter blev der evig Tid til Flugt.

Men saa ofte han tænkte Kaina staaende der, kom det ham for, hun var det hjælpeløse Barn i Stime af graadige Fisk. Han slog det hen.

Jacob gav ham Raad, som strax blev fulgt.

Han sendte Ilbaad til Fastlandet med Brev til Kapitelherrerne, at for Sagens store Vanskeligheds Skyld nødtes han til at kræve Sættedommer, for hurtigt at naa Retfærdigheds Overbevisning. Samme Baad havde Bud til Birkedommeren i Sæby, Dyre Funder, om han ufortøvet vilde gaa til Læsø og bistaa Øens Birkedommer, Runow Rüter, i en vigtig og uopsættelig Sag.

Dyre Funder kom villigt og snart. Den fede Stenbider, som toges nord for Øen, var hans Maves kæreste Ret, og han spiste den tre Gange i Dagen med Peberkorn og Meldyppe. Helt fornøjeligt snakkede han op med Jacob om Tübingen og det gode Øl dernede og den hvide Vin, som var svær at holde uden Surhed.

Anden Dagen først fik han Stunder at høre Rede om Pigen Kaina. Runow var noget studs og sen til Forklaring, men Ordene flød føjeligt for Jacob.

Dyre Funder hørte saaledes, at Kaina havde ligget under Klitgaards Tag i mer end tre Aar.

Men siden — — — —?

Ja, siden — — — —!

Dyre Funder forstod saavel det, at hun føg og flakked efter sin egen slemme Lyst. Saa

mange fler Vidner blev der siden paa hendes Skam.

Der blev sat Thing og Stævne til næste Morgen, og Fogedsvenden malte med Kridt paa Klitgaards Port og rendte til Vige Læm, som selv maatte stryge om og raabe til Møde, baade ved Saltpanderne og i den Bunke Hytter, der var klæget sammen nær paa Kirken.

Bønderne løfted Kæberne men ikke Skeen fra deres valne Fiskevælling, der blev Løjer imorgen den Dag!

Sættedommeren blev mer ivrig, jo mer han spurgte ud om Pigen Kaina, Præsten Glob skulde vidne paa hendes Kristentro, som vist var ringe om ikke hedensk.

Dyre Funder lod nøje afhøre alle, som havde at vidne, og meget nyt kom op. Runow havde for Vane at bide Bønderne af, naar de begyndte at spinde Blaar med Tungen, men den fremmede Dommer var mild og langsommelig, saa de tværede løs.

Dyre Funder spurgte, om Pigen var gavmild med sin Gunst. To skrumpne Kællinger, som var skrappe til Talens Brug, fortalte villigt: Jo, hun laa i Vej for mandsmodne Karle, for Oldinger, for Poge saavel, og smøg sig i sin frække Ublu ind i Hytterne, den Sidsken, i ny hver Nat — saa de maatte vare ad paa deres Mænd. Noget tilforn faldt dog de Nætter. Thi siden — — —

Thi siden?

Runow lettede sig fra Dommersædet, lod Øjnene stryge fast og langsomt over alle Ansigter, og ingen fandt mer at sige om Nætterne siden. Da han satte sig, flød Salen med grøn Skimmel, og hans Fingre lammede som syge Mus.

Og Dyre Funder spurgte, om nogen havde Tanke, Vished eller Anelse om, hvilken Mand der delte hendes Lyst ifjor, dà Barnet blev til.

En hvæsende Mumlen hvirvlede fra alle Munde, Lyd var det uden klare Ord.

Igen rejste Runow sig og spurgte med hvast Mæle men fuldt Smil, om de nu ikke havde blot Anelse. Blot Anelse.

Gamle Povl Finken var den, som fik Mod. Naar den retfærdige Dommer og høje Herre vilde vide ærlig Besked, saa var den Lede selv Far til Barnet, han og ingen anden Sjæl.

Men Præsten Glob, som svedte stille i en Krog, pint af mange Fluer, forlangte at høres og tages i Ed. Han fortalte om al den Tort, Pigen Kaina havde voldet ham, trods det han med stor sjælelig og legemlig Varme havde ivret for at fylde hende med kristen, enfoldig Tro. Men at hun tvertimod var en Spotter med tykt Blod og hedensk Besathed. Taarer havde han grædt paa Alterdugen over hendes Modvilje til at annamme Naaden.

Saa blev Kaina ført ind, blot strammet i en lille Tømme af Hampesnor, som ikke gjorde hende Fortræd, og en tung Hagl af vrede Spørgsmaal slog over hende.

Længe tiede hun helt, til Vige Læm rusked

hendes Arm i god Mening, da begyndte hun at skule ud til Siderne og nikkede til, hvad der spurgtes, eller rystede paa Hovedet, men helt i Flæng og uden Forstaaelse.

Hendes Navn og Land kendte hun ikke, saadan lod hun. Engang føg hendes Øjne i Runows, men trak sig sammen strax, som havde de set mod for skærende Lys. Runow saa roligt paa hende, saalænge hun var inde, og han ynkedes over den Magerhed, som Fangekamret havde Skyld for. Ellers var han tryg, just naar hun var i Salen. Han kendte sin Magt over hendes ømme Vilje, og saa han end, hvor Smerten skjalv langs hendes Hoved og Arme, han var tryg.

Om Barnet blev hun spurgt.

Hun tog om sine Bryster, derinde sugede det og spændte, som sled de bitte Læber efter Føde. Ak saa ondt det naged, da hun blev vàr, at Brystet randt med Mælk.

Fogedsvenden kom med det lille Trug, foran Kaina blev det sat, og Dugen reves væk.

„Kendes du ved det? Blev det Liv i dit Liv? Krøb det frem af dit Skød?“ Hun svingled frem og tilbage, tungt sukkende til alt.

„Har du med disse Hænder voldet, at det døde?“

I et lurende Spring snapped hun Fadet, knuged det, vugged det i sine Arme.

„Ja!“

Hun raabte det ud, raabte det over Salen. Men Dyre Funder holdt en Snip af sin Kappe op for Ansigtet og tøvede, inden han spurgte om noget igen.

„To var I om at avle det — hvem delte din Lyst?“

Hun vugged Barnet og gav sig gode Stunder. I en Hvisken, mild som Kærtegn, kom det: „Han sov paa mit Haar — — — hver Nat sov han paa mit Haar!“ Hun saa slet ikke til Runow, Barnet talte hun til, og hendes Øjne skinned og flakked over det. Saa sagtned deres Flakken, saa sagtned hendes Vuggen.

Thi nu saa hun.

Thi nu saa hun, hvad hun holdt i sine Arme!

Hun strakte dem i deres Længde ud fra sig og veg bagover, stift stirrende, gennem Vidnemylret, der gav Plads, over mod en Mur. Nu kunde hun ikke komme længere fra Barnet — og kunde ikke slippe det.

Alle maabede.

Runow med. Noget snærede ham om Panden som en Jernring og hindred Hovedet i at springe.

Uden at mæle et Muk stod Jacob fra Bæn-

ken, tog det lille Trug fra Kaina, og bar det ud. Dyre Funder blev ved at gabe af Forbavselse, til Jacob kom igen.

„Dyrebare Ven og gunstige Hr. Dommer — min Næse var ved at daane som en skær Jomfru, derfor tog jeg den Forlov!“ Og Latteren mudrede.

Men Jacobs Øjne blinkede uafladeligt, som naar hans Sind var stærkt rystet. Vidnerne gentog i Kainas Nærvær deres Klager og Anklager. Naar hun blev spurgt og af Dyre Funders Stemme skønnede, de ventede hendes ja, nikkede hun og saa forresten kun hen til Døren og fra Døren til Jacob.

Saavidt kom de den Dag.

Og Dyre Funder spiste med glad Samvittighed, sammen med Runow og Jacob, bævrende Stenbider, ung Urhane og spækket Faarebov. Læsøland forekom hans Mave at være en rar Ø med kloge, snaksomme Vidner.

Men anden Dagen, da Runow laa sengebundet med Grødpose for Tænderne, og Dyre Funder sad ene, medens Præsten Glob æskede Kaina og vidnede mod hende, var hun knivende tavs og skummel. Hun sank ned i Ryggen og lod Armene hænge, enten man puffed eller tumled hende. Hun sløvede kun og var skummel.

Til Held for Sættedommeren havde Fogden nylig indfanget to udenvelts Glaspustere, der skyldtes for Vold og anden Utérlighed. Runow havde ladet dem spærre i Mørkekamret paa Klitgaard Loft, der sad de og raste nogle Døgn og stamped som vilde Heste af Kedsomhed og Kvalmhed i det trange Mørke lige paa Skorstenen. Dyre Funder fik dem nu ned i kort Forhør. Vejret peb i dem af Galde.

Han tænkte da, at saa kvægende Selskab vel kunde tvinge Pigens tvære Mund paa Gled — men af Kælenhed skulde intet blive.

I sin store Nidkærhed fulgte han selv med Vige Læm til Fangekamret og var med at maale Lænker ud til Gavtyvene.

Saadan blev de saa spændt hver til sin Ring i Muren, at de kunde række Rummet over paa to Skridt nær. Dyre Funder tittede ad Gluggen for at se Lystigheden.

De to Glaspustere sprang i Lænkerne og gramsede efter Pigen, som klemte sig baglængs mod Muren. De rev det muldne Soveskind væk under hendes Fødder, hvorved hun sloges omkuld, og de fik fat i hendes Sardugs Skørt.

Men Dyre Funder lo, og de slap hende igen. Hun blev strax myg og loved at svare paa alt, og inden Nat blev Lænkerne savet et Maal kortere.

Da Runow af Dyre Funders Mund hørte, hvordan Kaina blev tæmmet, gik Tandpinen over i samme Stund, og han kunde staa op og tage Forhør. Det var bedst, de to Mikler kom væk fra Landet i Hast. Hver fik nappet et Øre af med en skarp Klipsax, og de kom ud at sejle i en flad lille Pram, som maatte bære dem, hvorhen den og Vinden lysted, kun ikke tilbage til Læsø Land.

Runow var herefter vaagen og rask under alle syv Forhør, og Kaina svarede lydigt. Da Dyre Funder spurgte, om nogen slem Aand havde Del i Barnet, svarede hun ja.

Der blev til at dømme hende Døden ti Gange paa. Men da hun kun havde et Liv, fandt Dyre Funder ud og blev enig med Runow derom, at hendes Lemmer skulde brydes og hun selv brændes.

Snarest var Sagen naaet til Bunds i for stor Hast, gerne var Dyre Funder bleven paa Øen nogle Uger endnu ved de lækre Stenbider, men Sæby Ret savnede sin duelige Mand. Dog loved han at komme til Stede, naar Pigen skulde rettes; det rare Syn vilde han nok have med ovenpaa Forhørenes Anstrengelse.

Inden han rejste, blev Kaina knuget i Lænker om Haandled og Ankler, og Vige Læm fik

strenge Paalæg om, at han for ingen Aarsags Skyld maatte løse dem, før Dommen skulde fuldbyrdes.

Den Baad, der førte Dyre Funder til Fastlandet, havde to sikre Mænd ombord, de skulde gaa lige til Viborg Kapitels Overret med den seglede Dom. Derfra skulde den efter Rimelighed til Højesteret, og det vilde tage Tid.

Vinteren brød ind, pludselig, med skorpende Is og sammenfygede Snerevler. Havet laa i knuste Skaar. Af Kuld blev Jorden som sprukken Hud. Dalfurerne tættedes til Flader.

Hvermand vared sig for Jærn, thi det sved om Næverne. De, som havde Brændsel, gottede sig og aad Varme om Ildstedet, andre krøb under Skind og Vadmel og holdt Varmen ved deres egen Sved. Mellem Læsø Land og Fastlandet skruede og skrabede Isen, knirkede og skreg Isen — Fisk var ikke at faa.

Nu var ingen Vagt nødig.

Kaina laa i Fangekamret. De ru Bøjler om Haandled og Ankler blev af Kulden glødende. Strid Bygesne føg langlænds i hendes Øjne, svidende som Salt — Hvirvelvind blæste den gennem alle Glugger.

Gulvet var en Søl af skidne Pytter, om Dagen gloed de som nidske Øjne, og frøs hver Nat.

Hver Morgen sendte Vige Læm hende et

Maal Kul i en Kobberpande. Derover tøede hun Frosten af Hænder og Fødder, saa det skar i Bøjlesaarene og Skorpen sprang itu.

Maden, Vige Læm satte, havde Smag af et, Lugt af andet, nødig rørte hun den, men havde hun hungret to Dage til Ende, gravede hun Fingrene i Madpotten og slugte lige til Bunds. Siden laa det som ulmende Tørv i hendes Mave.

Af og til kom Jacob. Først hørte hun den galrende, grimme Latter, han lo med Vige Læm, og de to førte ublu Tale, hvori hendes Navn var nævnet. Nyrøget Faarekød kom han med og et Krus varm Mælk, svøbt i Katteskind, men hun smed det paa Jorden — af ham tog hun intet. Ikke Aandedraget af hans Mund troede hun.

Dyrt, for det Guld, han elsked mer end sin Sjæl, købte Jacob Lov at komme i Fangekamret — og for galrende Latter og ublu Tale med Vige Læm. Og Vige Læm troede sit.

En Dag tingede Jacob om at faa Lænkerne knebet løs en knap Time. Jo, Vige Læm skulde gøre det og holde sine Øjne fra at glo og give dem en hel Nat i Fred. Rart skulde de faa det.

For at være meget venlig slæbte han et velstoppet Høvaar ind over Soveskindet og satte to brændende Kulpander for Hoved og Fodende.

Men det, Jacob vilde, da Lænkerne faldt, var andet.

Døv for hans Hvisken rulled Kaina sig ned i en Krog. Raadvild stod han — i Tanker strøg han Hænderne over hendes Ansigt.

Da sprang hun op, greb dem og holdt dem fast.

De to lydløse, smygende Hænder kendte hun, og deres Lugt var som af saarede Pile. Dem var det, som hver Aften bragte Mad til hende i Sandgruben under Klokken.

Kullene sendte gul Os om dem, mørkt var det i Kamret, de fandt intet at sige.

Jacob varmede en Vandkrukke over Ilden, vadskede Bøjlesaarene ud, gød dem med graa Salve og bandt dem over med Linned.

Han kæmmed hendes arme Haar og gav hende en ren Særk og et nyt Sardugs Skørt for det, Glaspusterne havde flænget helt isønder.

Hun lod sig hæge og klæde.

Siden laa hun paa det friske Høvaar, og Jacob talte til hende. Men intet nævned han om sit eget skælvende Hjerte, intet om den syge Attraa, der var faret i ham, den Stund han først saa hende.

Endnu var Runow den, som raadede over hans Vilje — og kun Runows Bud bar han til Kaina.

Og i Runows Navn fyldte han Kainas Sjæl

med kærlig Tale, i Runows Navn forraadte han Brigitte og svor, at hun ingensinde mer kom til Øen. Men for Livets Skyld maatte Kaina være rede at fly, naar, med den brydende Is, Svar og Baad kom fra Holland.

Hun pegede — var det over Havet? Ikke vilde hun over Havet, kun ikke over Havet, men gerne dø. Hun var træt inde i Hjertet, saa dybt inde, at hun ikke med Fingeren kunde føle, hvor det var. Og det vidste hun, at Brigitte fra Lünegaard, hun kom nok, hun kom nok.

Saa faldt hun i Søvn — men sovende rakte hun sine Arme ud og lagde dem fast om Jacobs Hals, og hans Læber var over hendes. Da nævned hun Runows Navn, og han listede sig fri og gik bort.

Skipperen stod paa Klitgaard med Hilsen og Brev fra Groener Pleyelt. For Brevet var et hængende Segl.

„Nu render Skib med Delfter Sten nordefter af Land. Skipperen er mer duelig end tro — med Guld kan han købes. Send kuns Pigen hertil; hvad Brød, som bliver til min Mund, skal jeg bryde i to og dele med hendes Hunger. Dog raader jeg, Runow, knyt ej dit Liv til nogen Kvinde. Tag heller Straf for dit Legems Synd og hyt din Sjæl, mens det er Tide.

Vid — saa forgav du Cornelias Blod, det reneste, at hun krænger sin Ublufærdigheds Lyst over Læberne og raaber paa dit Navn, naar hun skulde knæle for ham paa Korset. Ej mine Bønner, ej al min Pine kan drive Soten af hendes Legem.

Tomt er her. Tomt for mine Øjne, tomt for mit Hjerte. Blomsterne døde, de frøs ihjel

en Vinternat — som min Glæde frøs den Sommernat, Cornelia kom af By.

Men du kalder dig Dommer over Menneskers Liv — deres Sjæle og din til Skade! Gammel er jeg — og jeg raaber: Vé dig, Runow!"

Skipperen havde Kværn i Munden. Venteligt var det, sagde han, at Groener Pleyelt, inden flere Aar var omme, gik med Knevverpotte for Hvermands Dør, om han da ikke kom i Daarekisten. Alt Gods gav han bort, og Havens dyre Grøde lod han visne og fryse. Selv laa han helst i Kirketrinene hos de syv krøble Tiggere og græd og rev sit Bryst. Eller han lokked Stadens smaa Jomfruer om sig som Duer om en Kornskaal og skralrede dem i Øret om Synd og Blodets Forlokkelse, til de fløj fra ham i Banghed for deres bitte hvide Sjæle. Man kunde ynke ham, thi hans kønne Datter var nok rammet af en Trolddom, som ingen vred Tugt kunde tæmme af hende.

Runow rynkede sine Bryn i Uvished. Var det nu saa, eller var det saa — til Utrecht med Skipper og til Groener skulde Kaina, om hun end kom til at ligge for Kirkens Dør med ham. Skulde med Vilje, hvis ikke med Vold.

Runow tog Skipperen i Tavsheds Ed, og de gav sig til at forhandle.

Thamis af Rotterdam, som han hed, turde saa nok holde sig under Øen sex Dage til Ende og ingen Time mer.

De tre bøse Købmænd i Helsingør, som vented ham med Skibs Ladning, var ikke nemme at narre, kom de efter Forsinkelsens Aarsag, vilde han foruden Tillid miste stor Del af Fragtlønnen. Saa han maatte forud vare sit Skind og kræve høj Løn for vovelig Færd.

De enedes derom.

Men fra Thamis af Rotterdam hægtede sin Skøjte til Grunden under Vesterø, blev der sat Vagt om Kaina igen. To Mænd, eller to Kvinder med høje Brøl i Struben, gik om Fangekamret Nat og Dag. De kogte Øl over Klynen i et Sandhul og holdt dermed Vige Læm aarvaagen. Ingen var i Tvivl om Thamis' Ærind.

Han vadede om i et Par flunkende Rytterstøvler, der stod ham til Skrævet, i Vams af rudret Mokkasin og Hængekrave om den brede Hals. Han gantedes, hvor han kom frem, og Kvinderne var galne efter ham. Han dyed sig knap for Pral.

Mellem ham og Birkedommeren var den Aftale, at han skulde skabe sig Ven med Vige Læm for ved Lejlighed nemt at lokke ham fra sin Dont.

Den Aftale holdt han saadan, at han laa og slog Terning nedenfor Fangekamret med Vige Læm i Flok af ledige Øboer.

For ham og dem alle brovted han med de Syner, han fornam sydnede paa de varme Have, hvor Fugle og Fiske og bulne Kadavre brændte i Havbunden, saa Røg og rød Lue snappede efter Kølen. Og værre næsten var det i Land. De vilde Piger langs Afrikakysten aad jo Mandsfingre, som var det Rogn. Og deres Kys var mer skoldende end de blakketrøde Sugekopper, der laa og trevlede i Vandskorpen og ellers kun var det bare brændende Slim. Paa venstre Haand mangled han tre Fingre. Men kom han med Helgeners Hjælp og villig Vind til Holland igen, skulde det ikke vare Tid, inden han gik sydefter, om de saa aad hver Finger af højre Haand med.

De sløve Kvinder søbede Ordene med Velbehag, keg efter deres Fingre og hans lemlæstede Haand og slap Diebørnene ned i Lyngen.

Thamis kom til Klitgaard, helt uskyldig, at nu var den Uge leden hen, og han maatte skam fare, om han ikke vilde vente at spændes i Stokken af de gale Købmænd. Runow tingede med ham om sex ny Døgn, og Thamis' Begæring blev større.

Det var vist mer raadeligt, han holdt sig i Fred ombord og flyede Samkvem med Øboerne.

Saa gjorde han det, men laa ved Rælingen og peb i en Fløjte, og Kvinderne kom asende til Stranden. Det søde Spil fornøjede dem i Ørene. Ivrige blev de med èt til at bøde Garn, plukke Vaadsten og koge Tjære til Baadene.

Men Vagten om Kaina blev ikke forsømt.

Næste Gang skruede Thamis Prisen femdobbelt op, thi nu kunde han heller med det samme smide de kønne Delfter Bordsten og Potter til Fiskene — det blev dog for sent at naa Helsingør Junimarked, som Kontrakten lød.

For saadan Pris kunde tinges fem Skibe fra Holland uden andet Ærind eller Fragt ombord.

Der kunde nok det, mente Thamis, men Tavshed var ellers en nødig Ballast — og hans var nu ikke til ringere Køb.

Mod Aften skulde han komme og høre Birkedommerens Vilje. Og han drev ned til Vennen Vige Læm. Denne var just i Travlhed med at muge Fangekamret, som hans venlige Vane var engang om Aaret, men Thamis kunde træde ind saalænge, om hans Næse ikke var øm.

Endnu havde Thamis ikke set den Pige, der var saa stort Postyr med. Naar han før keg

ind, laa hun altid plat paa Ansigtet i sort Grams af Krushaar, der bobled fra hende som Kulrøg.

Om hun vilde lette sig i en Ruf og byde Hr. Thamis af Rotterdam god Helse og Dag. Hun stod op med begge Hænder for Ansigtet. Thamis pillede dem væk og saa hende gennem Øjenlaagene, til hun blev urolig helt ned i Fødderne. Han tog lindt om hendes Hals med venstre Haands to eneste Fingre, og det blev som krybende Myrer under Huden.

Vige Læm stangede Forken i, saa det faste Ælte rokkede løs med grim Dunst. Ikke for en Bøtting flamske Fedtsild vilde han i Lav med det gule Utosk; bidsk og rivende var hun baade med Fingre og Tæer, møj værre end Kællingen omme i Hytten, om nogen kom hende for nær. Og gul — grangivelig som dyppet i Tran og hængt i Røg.

Se, se — den klejne Tingest, den glatte Abekilling! Thamis tvang blidt hendes Kæber fra hinanden, hun var rød helt inde i Gabet. Han vilde ellers nok have hende med ombord. Men nu var Vige Læm til Ende med det Arbejde og kunde unde sig et Slag Terning.

Men samme Aften gik Thamis til Klitgaard og var mer føjelig end før.

Han loved at holde sig under Øen, til den

naadige Herre fik skaffet de slemme Penge. Han forlangte dem slet ikke forud. Da nu Ladningen dog var spildt, jaged det ikke altfor voldsk med at rende til Holland. Som sagt, han skulde vente og være rede ved Dag og ved Nat. Med sit Liv vilde han staa inde for, at Pigen kom godt ombord og blev vogtet og varet dér, som var hun hans ærlige Datter.

Men saa var igen vundet Tid. Saalænge Dommen ikke naaede Læsøland, saalænge Brigitte ikke var paa Klitgaard, saalænge var der Tid.

Kun havde Runow ikke de Penge, som Thamis forlangte. Han kunde ikke grave dem af Jorden, ikke brænde dem af Tang heller — den Snak om at sælge sin Sjæl, troede han ikke, ellers havde han pantet den væk for længst.

I Sjælen sad Samvittigheden som en ækel Midde, helst var han af med den. Tankerne kunde nok klare for sig og for Legemets Tarv foruden.

Runow holdt af at skælde sig for fejg, naar han var ene, men den Fejghed kom ikke af Legemssvaghed, men af en daarlig Sjæl. Thi Angst og al Slags Kummer var i Grunden ikke mere værd end onde Drømme. Traadte man ret paa Jorden, og sov man paa højre Side, kom hverken Angst eller Drøm. — — — — — —

Jacob kunde hjælpe, Jacob skulde hjælpe. Han traf ham ifærd med at bøde en flækket Arm hel. Varsomt listede Fingrene rundt i det dybe blødende Skaar for at fange de sprungne Sener og knytte dem. Runow maatte lukke Øjnene og holde sig til Dørkarmen. Strax havde Jacob ikke Tid at tale med ham, først maatte Armen gøres færdig.

Mildt og lemfældigt — med Ord saa kærlige som de, hvormed Runow jog Kaina, den Nat hun havde født — svared Jacob saa, at før gav han sit levende Hjerte hen til Svineføde, før han ofred de Smuler, mange Aars sur Møje havde lønnet ham med.

Men Runow aflod ikke at bede. Der var snart ikke de Ord i Verden, han ikke trevlede ud og hviskede og klynkede for Jacob. Ækel blev han for sine egne Ord og deres Afmagt, men søgte fler og fler og fler.

Det maatte vel findes, som sejred over Jacobs Nægten.

Fandtes det ikke — — — — —

Paa Ladeporten stod nu med Kridt, hvad Dag og Time Kaina skulde rettes. Der var Stimmel under Porten, alle vilde se de hvide Tegn — kun faa forstod dem.

Fint skulde Baalet tækkes med rød Lyng og grønne Grene, fint som med blommede Bolstre.

Og Gud give nu Solvejr til Dagen uden Væde!

Mild Forventning var overalt som op mod Pinsefest og Sankte Hans.

Rigets øverste Ret havde dømt enigt med Øens Dommer og Dyre Funder. Dem begge blev Dommen forkyndt, og Dyre Funder bad om tolv Dages Udsættelse, da han var forhindret nu men gerne vilde overvære Fuldbyrdelsen.

Tilmed var Stenbiderne saa behageligt skællede i Kødet i tidlig Sommer.

Runow var blank for Tanker som en Sten for Grøde. I hans Hoved drev en sagte hemmelig Susen. Til den lytted han, for deri var vel det reddende Raad — men han kunde ikke grunde

det ud. Selv talte han meget sagte i denne Tid og taalte ingen Støj, men mod hver, som saa paa ham, fòr han op i ubændig Vrede.

Der var en Stilhed paa Klitgaard, som laa der Lig i alle Kamre.

Brødrene talte ikke sammen.

Runow havde sendt Ilbud til Brigitte, at om hun var paa Lünegaard, maatte hun komme til ham strax. Noget handled han i Angst, noget i Sløvhed.

Naar Brigittes kildrende Latter sprang i alle Kroge, kunde intet bringe Gysen. Var hun først hos ham, vilde han tage fast om hendes Hænder, og den Styrke, hun havde fra Hoved til Hæl af Mod og Vilje og Elskov, den skulde rinde fra hendes Blod over i hans. Aldrig vilde han slippe.

Da nu Dagen var helt fastsat, blev han ræd for, at Brigitte ikke skulde naa Øen i Tide.

Hun kom sagtens ikke tomhændet, sagtens ikke. Naar hun for Aar og Dag brød op fra Lünegaard, var det eneste Rimelighed, at hun selv tog sine Penge i Forvaring.

Men saa svor han igen for sig selv, at om Brigitte bragte med hundredfold, hvad Thamis kræved, ingen Hvid rørte han af hendes. Det svor han.

Jacob tog ene i Baad ud paa Dybvandet. Fristelsen havde været over ham.

Han kendte Kainas Dødsens Angst, han kendte Runows Lidelse.

Men Thamis tog sig ikke andet til end drive om nede ved Fangekamret og blæse Fløjte for Kaina.

Hellere skulde hun saa brydes og brændes end gives hans vilde Lyst i Vold.

Dette var Jacobs bedrøvede Vilje.

Han slap Aarerne. Her var dybt og ingen Bund at se. Hvad her blev gemt, var godt forvaret mod alle og mod ham selv.

Han lod Guldpengene rinde gennem Fingrene, inden de skulde spildes over Bord.

For de Penge kunde han købe hendes Liv — for de Penge kunde han sælge hendes Legem til Thamis af Rotterdam.

Han bøjed sig dybt over Rælingen, ingen, ingen Bund var at se, blot skiftende blaa Vande, sorte i Dybet.

Saa vendte han hjem.

Hans Guld var ham mere kært end Øjnenes Lys.

Men i Syvøkisten var ikke god Sikkerhed mod Runow.

— — — — — — — — — — —

Baalet blev redt med mer Omhu end Læsø-

bondens Brudeleje. Hver Mand gav Skærv dertil og friede sig derved nemt mod Lynslag og Hedeslag for hele det kommende Aar.

Der bares til fra alle Kanter som ved Markedsstævne. Vaadt Træ blev tvundet ind med tørt, visne Knuder med bladtunge Grene, Tørv lagt i Ringstak under Lyng, og Kvas læmpet ind i alle Huller, saa Flammer og Røg kunde staa ligeligt derfra og Synet blive baade langt og lifligt.

Rakkerens Drenge trampede Fordybningen til midt inde, hvor Synderpælen skulde staa. Først ved Gry var dens Tid at blive rejst.

Men Øens Ungkvinder, som endnu sov ene og kaldte sig Jomfruer, rappede sammen inde under Skoven og søgte ud den Vindfælde, som tyktes dem svaj nok til at være Synderpæl.

Den hev de paa Skuldrene og slæbte den, saamange de var, Skulder tæt efter Skulder, op til Klitgaard, hvor den blev lagt tværs over Brønden og savet fri for Grene og skrællet for Bark.

I lang Trippekæde rendte de bort og sanked Pors og Gyvel, Græs og Lyng, Klittag og Husløg, og omvandt dermed Stammen, som var det en Majstang.

Hver Jomfru rev en Tjavs Haar af og

vandt den med, paa det at hun aldrig skulde brændes af Brynde eller rende vild ved Nat efter Mænd.

Tre Kohaler blev bundet i Toppen, som hvide Vimpler skulde de flyve.

Det var Øens gamle Skik saaledes.

Til Synderpælen skulde nu Kaina bindes under Brysterne, men ikke mere stramt, end at Hoved og Lemmer frit kunde stride mod Ilden.

For Retssalens Ruder blev Stangen rejst, Fogedsvenden synede, at den var forsvarlig, Pigerne løfted den atter over Skuldrene og bar den til Foden af Galgebakken.

Morgen kom, og Runow havde sovet. Men i Drømme var Gerningen fuldbyrdet ikke én men halvfjersindstyve Gange.

Der var Smag af Blod i hans Mund og Saarmærker paa Hænderne.

Han maatte knuge sig haardt til Sengestolpen for at møde Dagen og vide, det var Dag nu og ikke mere Drøm.

Blodet, Blodet — — og paa Tungen den Smag!

Nu huskede han det, nu.

Saadan hersked hans Fejghed og Vilje, at han i Drømme bed Tungen til at tie og bed sine Fingre i Ro, da de vilde gribe efter Kaina og rive hende fra Baalet.

Tankeløst begyndte han at sige Dommen forfra og til Ende, forfra og til Ende med høj Stemme, som stod Folket om ham og ventede kun det.

Hans Mund var det, og ikke Dyre Funders, som skulde læse Dommen.

Men kun Morgen, kun stille, venlig Morgen var det, med Hanegal omme i Gaarden. Endnu intet fuldbragt, endnu langmodig Tid, hvor Underet kunde ske.

Runow saa paa sine Hænder. Saadan saa de ud, de som satte Navn og Segl under Dommen, helt trinde, helt bløde.

De krymped sig under hans Blik, de kendte deres Skyld. Der sad Blodsaarene — han vilde vadske dem væk, men kom i Hu den Dag, da Kaina stod og slog Vand over sin højre Haand. Med ru Lærred gned han dem saa, holdt dem i Solen og vilde tvinge dem i Ro, men en Skælven var der stedse.

Det var, som lured de blot paa at krybe fra ham, — men Senerne var vel stærke nok til at tøjle dem! Et voldsomt Had groed i ham til de fejge Hænder. Han fik Lyst at trampe paa dem, og husked saa Smerten, da Brevet brændte til Aske i Haandfladen.

Han maalte Solhøjden. Naar den korte Bue var runden fra Tarbens øde Tomt til Klitgaards Tag, skulde alt levende tie og Træernes Blade og Vindens Flugt, tie, medens Bødlen brød hendes fine Lemmer og bandt hende til Pælen, medens Flammerne løb gennem den tørre Lyng under hendes Fodsaaler, over hendes Bryst, over

hendes mørke Kinder, medens Skrigene delte sig og spredtes over den ganske Ø med Askens utallige Funker.

Og om siden alle Verdens Vinde vilde flyve over Øen, hendes Aske vilde aldrig fly af Land, hendes Skrig aldrig døves.

Nej, nej — endnu var intet sket, endnu var der langmodig Tid. Hjernen arbejdede, den fanged Plan over Plan — den ene hvirvlede den anden ud.

Gamle Ture kaldte til Bords, Dyre Funder var kommen. Men Runow klædte sig først som til Fest. Klæderne var et naadigt Skjul at krybe i, et værnende Hylster om Legemets Banghed — men Ansigtet var dog nøgent og Hænderne, nøgne for alle Øjne.

Ingen skulde vide ham urolig.

Han satte sig og saa Dyre Funders Kæber save sammen om Maden. Selv tyggede han og sank og talte, længe, til han omsider opdagede, at han endnu ikke havde taget Bid i sin Mund.

Da spiste han, og Maden smagte ham.

Bagefter gik Dyre Funder for at sove en Stund, Dagen var saare varm.

Tid var gaaet, men Tiden skulde slet ikke rende efter egen Hu, den skulde staa. Runow

gav sig til at tælle de spildte Minutter, vred Viseren af Uret og krammede den sammen.

Tiden skulde standse, Solen skulde staa, som engang før — — over Gideon, over Gideon?

Han greb i den tomme Luft og knugede. Nu holdt han om Tiden.

Der var en ond, hvinende Lyd — — — —

Omme i Gaarden stod Ture og kløved Brænde, der redtes nok til Bagning.

Han vendte sig til den anden Side. Møgkulen skinned i Solen foran de svedende Elme som en toppende Kube omsværmet af Bier.

Rakkerens Dreng rendte forbi med en Børring rød Lyng.

Men den Lyd, den hvinede langs Næseryggen.

Det var Jacob. Omme i Porten stod Jacob ved Slibestenen og hvæssede den smalle Kniv, han brugte til Mennesker.

Runow skulede til Jacob, Jacob til Runow. Saa gik Runow, for nu vidste han Raad.

Thamis var endnu til at købe.

Han søgte gennem de tomme Kamre til Østgavlen, hvor Jacobs Kiste stod. Sikkert sluttede Laasen. Han prøvede at pille Jærnbaandene væk med en Kniv. Økse maatte til. Han hugged vildt, som mod èn, der værged for sig.

Baandene sprang, Staverne faldt. Han var færdig at brække Fingrene for at faa Kisten op.

Saa var den da aaben.

Alt rodede han ud i Dynge, Silkesager, Plumager, Kniplinger, Kaardehæng — men Sølv var der ikke, og ikke Guld.

Da mærked han, der løb Taarer fra hans Øjne, han hørte sine Læber mumle „Vater unser“ — — — halvt til Ende. Han vilde forlade Kamret og løb lige i Jacob.

Nu saa de hinanden i Øjnene.

„Vil du vide, hvor det er gemt, som du saa ivrigt søger?“ spurgte Jacob.

„Der er Vagt over det — jeg gemte det godt under Klokken, hos Liget af det Barn, hun og du tilsammen avled!“

Runow veg baglænds. Jacob blev ved. „Under Klokken, Runow — du ved det, nu. Og kuns du ved, om det er i Sikkerhed dèr!“

Jacob var klog.

Pludselig kom det Runow for, han havde glemt at læse. Han husked ingen Bogstavtøddel, og af ham skulde Dommen læses.

Han fatted om Dombrevet, men var træt og sløv med kun Lyst til at sove.

En listed under Husmuren, to sneg der forbi. Sagte Murren lød. Fler og fler. Var det alle

Øens Folk, som omringede Klitgaard for at se ham køre til Retterstedet?

Nu skured det mod Døren, ydmygt valent som visne Fingres Famlen. Ind traadte Arnlys' Ældste med Tarbens gamle Far. De kom for at melde, at Hollænderskuden just til Morgen stak i Søen. Aften tilforn havde Hr. Thamis af Rotterdam yppet Klamme ved Fangekamret med Vige Læm og flere af Folket og dèr løjet Øens højeste Øvrighed saa lumpent paa, at var Ret sket, burde han spændes i den Bøjle, der blev ledig nu til Middag. Men i Dagningen var han altsaa faret og nu forlængst ude af Sigte.

Runow vidste vel, de kom for at forske hans Aasyn, og han stirred gamle Povl Finken saa haardt i Øjnene, at han skød Nakken opover Hovedet. I Døren gisped han kælent: „Fint kommer hun af Gaarde, Kaina, og med stort Følge!"

Runow krummed sine Fødder for at holde Fæste ved Jorden. De to valked Ryg og var væk uden fler Ord.

Ak nu, ak nu — — — —

Det galped og glamred fra Bürum Klokkegalge.

Nu ingen Frist mere, nu ingen — — —

En Flue svirred om Runows Næse, den skulde

dø, den skulde dø. Liv for Liv. Hvad var dens usselig Liv mod Kainas. Ak nej, ikke det, ikke det! Men Fluen — alligevel skulde den dø. Han smældte Haandfladen mod Bjælken, og Fluen blev væk i det klæbrige Sodstøv.

Hvorfor kom Folket ikke ind for at se Fluen blive dræbt?

Han kasted sig paa sit Ansigt, bed i Gulvets Fjæl, kradsed i de sorte Fuger, trygled Jorden om at gemme ham. Ingen Magt skulde faa ham med. Tungen vilde raadne, om den skulde sige Dommen.

Han rendte avet om sig selv for at finde et Reb, slog det i tyve Løkker, snoed sig tæt og fast til Sengestokken og fyldte et Klæde i Munden.

Jacob var der og kaldte ham ud til hans Pligt. Toget holdt, paa ham kun vented de. Jacob drog Klædet af hans Mund og løste de mange Knuder, som bandt ham.

Skulde alt Folket tro ham fejg?

Runow græd med Armen om Jacobs Hals.

Nu vidste han, hvad han vilde. Han vilde læse Dommen for alt Folket, saa det runged, og saa — — ene skulde ikke Kaina staa paa Baalet.

Allerede var det, som følte han Flammerne

springe fra hendes Haar i hans og æde sig ned gennem Issen.

Kun i Fingrene var han bange.

En Stund endnu talte han sig ivrig, saa var al Frygtagtighed borte.

Han tog det haandskrevne Dombrev, slog Kappen om, trods Vejrets Varme, og gik ud til Porten.

Karossen holdt. Dyre Funder sad der, bred og søvnig i Øjnene. Roligt saa Runow over de mange Ansigter, der var vendt imod ham, satte sig ind med Jacob og gav Køresvenden Ordre.

Hænderne sov fredeligt i hans Skød, han glædede sig over den blaa Himmel.

Karossen rullede fra Klitgaard og stødte til Kærren med Kaina ud for Fangekamret.

Langsomt skred det samlede Tog ad Sandvejen til Galgebakken, som var en flad, tom Banke nær Hornfiskerønnerne med den store Saltpande.

Nærmest ved humped Germund og Idel Haand i Haand, de græd al Vejen. Efter dem, tæt om Kærren, sprang Arnlysungerne. Deres Munde stod ikke. De dænged Kaina med raadden Fisk.

Den mindste holdt varligt om et lukket Krus. Hun gned sig op mod Kaina og spurgte slegende: „Tørster du — drik da her af vor søde Moders Mundkrus!“

Kaina rørte sig ikke. Hendes Hænder var haardt bundet bag om Nakken, men hun var uden Lænker.

Da rev Barnet Krusdækket til Side for at slynge Indholdet i hendes Ansigt, men gamle Idel hug til Kruset, saa den røde Vrimmel spildtes over Tøsen selv, som stak i Hyl.

Det var Myrer.

De fede Kvinder løste Særken i Halsen, men deres Hoveder var saa ombyltede, at kun Tænder og Næser var at se.

Stoddere og Krykkemænd lirkede med, andægtige og sjælefro — efter dette vanked varm Fisk i hver Hytte.

Den lille Vej blev lang i den lumre Middagstime.

Ved Galgebakken tog Arnlysungerne hinanden i Haand — kun ikke den mindste, som hylede og skuttede sig for Myrerne. Skaren saa til, tog saa hinanden i Haand.

I tredobbelt Ring løb de om Baal og Bøddel, om Kærre og Karosse. Ikke Ørens Lyd var at fange gennem deres enige Vræl.

Rakkerens Dreng hvined paa sin Klarinet.

Et Spædbarn bed sin Moder i Brystet, saa hun skreg Der var ingen Vind, slet ingen Vind. De tre hvide Kohaler hang slappe ned om Synderpælen.

Kaina saa i Skødet. Nu og da skælved hun og vaanded sig sagte. Bødlen løste hendes Hænder. Rundtom blev Stilhed, i et Nu aandeløs Stilhed.

Et Faars Brægen langt inde i Heden syntes Støj.

Nu saa Kaina op, for første Gang. Hendes Øjne mødte Runows. Det var, som vaktes hun af tung Døs til forvirrende Glæde. Hun følte gennem sit Legem en Fryd, som tog Runow hende i Favn og værned hende mod det vrede, vilde Folk.

Hendes Smil løb rundt i Rækkerne, lysende i den lyse Sol. Hun saa paa sine Negle, de var groet som gule Klør. Hun tog sig til Haaret og redte det med Fingrene, men det bruste fra hende og spilled ud i stift Purr, sortere end Beg.

Pludselig skammed hun sig over Fangekamrets Smuds og krummed de nøgne, spinkle Ben indunder sig.

Saadan sad hun, vuggende i Overkroppen, smilende. Igen havde hendes Øjne fanget Runows.

Han tøved, som halvt i Rus af fjerne, søde Tanker. Nu var det, som store Taager steg og dansede inde i ham, som fin, prikkende Støvregn faldt bagved hans Pande.

Rakkeren tumled utaalmodigt med sit Værktøj.

Runow rejste sig. Han svinglede frem og tilbage, rystet af en voldsom Gysen — og stod saa rank.

Hans Øjne slap Kainas. Han saa ned i Papiret og læste. Langt ud over Skaren hørtes hans klare, blide Stemme. Papiret var i Uro, hans Hænder dirrede.

Kaina fulgte ham, mumlende efter hvert Ord, han læste. Langsomt døde Smilet af hendes Ansigt.

Endelig!

Igen hvined Klarinetten, og Skaren jubled. Rakkeren vendte sig til Kaina og dækked hende med sin Ryg.

I det Nu mindedes Runow, hvor fordømmende smerteligt det sved, da Brigitte kom det brændende Brev i hans Haand.

Første Gang skreg Kaina.

Runow rørte sig ikke fra Stedet, hvor han sad, og saa ikke op, før alt var forbi.

I den Tid havde Jacob moret sig med at vride sin spidse Kniv gennem Haanden.

Runow havde tæmmet sine Hænder, tæmmet dem ved at bide Fingrene, naar de ikke adlød. De skælved ikke mere, men var som kloge, afrettede Dyr, hans Vilje helt underdanig.

Han løfted dem mod Solen, lod dem springe paa Bordfladen, foldede dem i fast Knude og strøg dem varsomt i hinanden — de skælved ikke.

Men sad han saa i Retssalen og glemte en kort Stund at tage Tanker og Vilje i Vare, kunde Hænderne smyge fra ham saa slappe, at Armenes Sener ikke evned at fange dem igen, alt det han stred. Vaad blev han over hele Legemet og troede hver Pore sprængt. Ham kom det for, som flyed det levende Blod, ræd for hans dybe Elende, bort ad Aarerne, som skulde han forbløde.

Om ingen strax rakte ham en Drik koldt Vand, faldt han sammen og laa hen med huggende Kæber som en krampesyg Hund. Jacob

blev da kaldet og hældte ham over med saamange Spandfulde Vand, til han kom i Ro.

Hænderne havde han tæmmet, men Øjnene lod sig ikke ave.

Hin Middagsstund, da Ilden fra Kainas Baal stod op i Solen, havde hans Øjne slugt saa stærkt Lys, at de var blændede som af Lyn.

Morgenen efter mærked han, at de kipped og flakked som Mølvinger og taalte ikke Dagklarhed, ikke Sol og ikke Menneskers Blik.

Forgæves søgte han at spidde dem mod Spejlets Øjne, ogsaa der veg og veg de. Forgæves holdt han dem højt opspærret, de krymped sig sygt i Blikket.

Af Jacob fik han Saarsalve til at smøre Hinderne med, men lige sky var han mod Sol og rolige Øjne.

Da lod han Jacob skære en grøn Skærm af Pap og bar den altid siden.

Men hverken Skærmen og ikke den svidende Saarsalve og ikke heller Nattens varlige Mørke havde Magt over de Syner, som groede ud gennem Pupillerne.

Enten han smurte Næsen med Løg eller lugtende Vand, fornam han en sveden Stank og kunde ikke blive den kvit.

Noget efter gik han igen til Jacob og kla-

gede, at nu var hans Øren saa syge. Det værked i dem som i onde Tænder. Luften derinde maled som en knusende Kværn, noget blev ved at skure som Kniv mod Hvæssesten.

Kainas fem Skrig var det, han hørte.

Jacob hedede Olie og skoldede ham i Øregangen, saa han sprang af Pine. Bagefter fik han Ørene tættet mod Luftens Lyd med Blaar.

Han forlangte snart i hidsig Vrede, at alle skulde raabe højt, saa Stemmerne naaede ham.

Naar han troede sig uset, listed han fra Klitgaard over mod Hals Kirke. Klokken drog ham.

Men hans egen urolige Skygge var med. For den var han bange, han hørte dens Fjed. Han jog den, dænged den med Sten, bandt Marehalm over den, lokked den langt i Mosen — forgæves, forgæves, den hang ved ham som Tungen ved Svælget.

Saa nær kom han til Klokken, at han hørte Sandets fine Drys. Hans Hænder længtes mod at røre det kolde, syngende Malm.

Helt hen voved han ikke at gaa.

Rundt om Klokken gik han, saa ofte, saa længe, at der blev en Rende i Sandet, hvor han havde gaaet.

Ordene kunde krybe ham som Tørst i Struben

— han maatte gøre Vold paa sit Mæle for ikke at hviske højt om det, som trængte hans Tanker.

Han havde lovet sig, at Øfolket skulde gælde haardt for Kainas Død. Deres Hænder, deres Vilje var det, som slæbte hende til Baalet, og ikke hans.

Kærest skulde det blive at faa Ram paa Arnlysungerne, helst alle fem. De førte Dansen op paa Galgebakken.

Saa skete det saadan, at han en Dag traf den lille Tøs med en Stang Bly i Hænderne. Han skyldte hende for at have taget den fra Hals Kirke-Ruin. Hun nægtede og med hende de fire Brødre. Det til Trods lod han dem klippe som Faar i Ørene, Tøsens højre Øre blev nappet helt af. Nu kunde de rende med Tyvs Mærke, og det Mærke var ikke til at vadske væk.

For Vand fik han pludselig Afsky og kunde ikke tage det i Munden uden at mindes Dammen og Barnet i den pylrende Karpestime. Men altid plagedes han af Tørst, siden Røgen fra Kainas Baal stod ham gennem Halsen. Køernes blide lunkne Mælk blev ham til saadant Behag, at han mer end en Gang selv drev Mælken af deres spændte Yvere.

Men efter en Nats Drøm husked han, hvad halvt var gaaet i Glemme, at Asken fra Kainas

fine Legem var spredt over al Mark og grøn Jord som over al Klit og Hede — fra den Tid rørte han ikke Mælk og ikke Kød af Øens Dyr.

Kun Fisken, der droges paa dybe Vande fjernt ude i Vestenvinden, gav nu hans Legem armodig Næring.

En Baad fuld af Kister med Kaaber, Lin, Pelsværk, Hynder og Sølvtøj løb forud og meldte, at nu kom Brigitte snart og med hende en Ruse af Slægt.

Der redtes op i alle Kamre.

Hver Dag droges ny Steg paa Spid, hver Dag blev lagt fersk Fisk i sursød Lage og rullet Dejg til fede Tærter.

En Mand med solstærke Øjne stod paa Klitgaards Tag og havde kun det at bruge Tid til at spejde efter Baad og Følge. Runow stod selv dèr i Timevis og saa langt bort under Skærmen.

Ved Stranden holdt tre Vogne med optømmede Forspand, der blev skiftet, saa saare Hestene trættedes ud af at staa.

Vognfadingen, som var flettet af myge, barkskrællede Grene, laa skjult under hvide, velflaaede Oksehuder. Men den Vogn, som skulde føre Bruden til Klitgaard, var helt foret med sammensyede Edderfuglebryster.

Kom Brigitte sidst ene og helt uventet, tog nu hele Øen imod.

Og hun kom.

Med hende saamange Lindenower, at deres Latter ikke rummedes i Klitgaards lave Kamre, men skraldede langt ud gennem Murene.

Retssalen maatte tages i Brug. Derinde viede Præsten Glob Brigitte til Runow og formanede dem til Frugtbarhed og andre for Gud og Mennesker søde og velbehagelige Dyder.

Af Sol og rygende Mad blev der lummert i Salen. Gæsterne holdt sammen, to og fire i Klynge, hver snakked om sit.

Meget taltes om Brigittes forrige Brudefærd — og ikke lavmælt.

Runow og Brigitte sad Side om Side, begge tavse. Hun knejste sit Hoved højt. Det lyste i hendes lange Øjne. Det leged og jog i alle Nerver.

Hun sad som i ubrydelig, uendelig Stilhed, kun det ene fornemmende, at Runows Knæ rørte hendes gennem Kjolens Fløjl.

Korsvis holdt hun de hvide Arme skærmende over sine Bryster for at dæmpe deres Spil og dølge deres Fryd for alle Mandsøjne.

Runow vidste intet deraf.

Henne i Karmen stod et lille Dejgtrug tæt stablet med annisstænkede Smaabrød.

Han saa kun det.

Gæsterne havde aabnet Dokumentkisterne i Salens øvre Ende. Over Bordene spredte de gamle Videbreve, Lovens Udskrifter, Stævninger og Tingbud. Hver sad med sit, pegende, stavende. Da Forhørsakterne ogsaa slæbtes frem, vilde alle vide og høre, hvad Domme der i sidste Herrens Naadeaar var faldt og fældet paa det lave Land Læsø.

Mathias Lindenow, Brigittes Farbror, som sad hende nærmest, langed over efter Forhørsmappen. Langsommeligt, med kluntet og stærk Stemme, læste han Dyre Funders syv Forhør over Pigen Kaina. Brigitte skyndte paa. Nu sad hun uden at drømme, hendes Fingre løb med langs Linjerne.

Dommen var skrevet med latinske Bogstaver. Runow maatte læse den.

Noget efter rejste han sig og gik uden at ænse Brigitte, som fulgte. I Bryggerset blev en Pande draget saa rask af Ilden, at Fedt og Kød slurked ned i Gruen og gav sveden Lugt. Flammerne sprang højere.

Runow greb Vandkovsen og dræbte al Ilden

med et Kast. Længe stod han og sugede den saftige, hvide Em, der sydede op fra Asken, saa gav han Folkene Ordre til i en Studs at smide sammen til ny Varme under Panden.

Strax gjorde de efter hans Vilje.

Da Runow omsider blev ene i Kamret med Brigitte, var det for hans syge Indbildning, som Svovldunst stod af hendes Svælg, som blaa Flammer løb under hendes Hud, som var hendes Bryster brandsvedne, brune Ar.

Og nu var det Kaina. Hendes Fødder dansed og sprang mod de glødende Tørv. Fra hendes knuste Arme drypped Blodet over hans Hænder. Han troede for alt Folkets Øjne at favne hende.

Men hun skreg i hans Favn — — og det var ikke hendes Stemme, han hørte.

Brigitte sled sig fra ham, angst for Livet. Langsomt vandt han sin Forstand igen og skulede til hende under Skærmen. Stor og hvid laa hun dèr med Haaret bredt til Hvile for hans Kind.

Han greb saa efter det, svøbte sit Ansigt deri og sov ind i et eneste Nu.

Brigitte vaagede.

Det vidste hun nu, at om hendes Liv i denne Stund havde fanget nyt Liv, vilde hun døde det med sine Hænder.

Runow ralled tungt efter Vejret. Den røde Silkepude, som en eller anden havde sømmet for hans Drømme, laa halvt inde mellem Kæberne.

Varsomt læmped hun den fri, kom derved til at søndre det skøre Vaar, og al Kainas sorte Haarvælde gled over hans Ansigt og Hals.

Meget forstod Brigitte.

Hun rejste sig fra Lejet, frysende fra Hoved til Hæl. I hendes Blod var Sangen forstummet.

Inde i Retssalen laa endnu tre drukne Gæster. Vin fra væltede Kander vædede deres Klæder, klæbed deres Skæg og Haar.

I Søvne raabte de og lo.

Brigitte ledte, til hun fandt Forhørsakterne, og hun læste dem helt til Ende. Saa gik hun til Jacob og satte sig paa Sengekanten hos ham.

Jacob svarede nu paa alt.

Men Brigritte græd ikke og viste ikke Tegn paa Sorg.

Tvivlende spurgte Jacob tilsidst, om hun efter dette vilde forlade Runow.

Dertil svared hun: „Ikke om han jog mig!“ Da hun naaed tilbage, var Runow ikke i Kamret.

— — — — — — — — — — —

Under den store Klokke laa han, krummet i sanseløs Angst. Rørte hans Hoved det syngende Malm, begyndte Væggene at klage. Det var, som Kainas Dødsskrig leved derinde. Hvor Hænderne rørte, mødte de Liget af hans eget Barn.

Men ud voved han ikke at vige, thi her og kun her var han i Fred for Menneskers forskende Øjne — i Fred for Brigittes graadige Læber.

Som han laa saadan, vaagned Mindet om hans Fader og Hilleborg. Skælvende krøb han sammen.

„Vater unser — — — Vater unser!“ Han fandt ikke flere Ord.

Arnlysungerne stod sammen ude omkring Klokken. Deres brede Negle kradsede mod Malmet.

For ham derinde var det som hin Middagsstund, da Rakkeren i Utaalmod tumled sit hvæsende Værktøj.

Sagte skrued de Klokken dybere og dybere i det vigende Sand. Deres Legemer dækked for Aabningen, saa hver Lysning sluktes.

De hørte det skrabe derinde, de skrabte igen, de hørte det skrige, de skreg igen og lo til hinanden:

„Nu ryger vi Ræv“!

De skød en Børring Lyng neden ind i Aab-

ningen, satte Glød til og jog Klokken dybt i Sandet.

Fine Røgtraade pibled frem, Malmet blev hedt for Fingrene.

Men varmt var det i Luften, og Solen gik hastigt op.

Brødrene Salmonsens Forlag.

Af **Karin Michaëlis** er tidligere udkommet:

HØJT SPIL.

Pris 2 Kr 75 Øre.

Indhold: Arme Søster — 18 Breve — En lille Sjæl — Af Dværgens Dagbog.

De vilde Optrin er forbavsende kraftigt afmalede . . . Fru M. har Talent . . . Hun holder sig ganske fri af den sødladne Dameroman.
E. B. i Politiken.

Hun har baade Fantasi og Evne til at skrive.
F. B. i Nationalt.

Her er utvivlsomt digteriske Evner til Stede. *Dannebrog.*

Bogen vidner om meget Talent, uhyre Opfindsomhed og Fantasi.
Folkets Avis.

Denne Bog er baaret af en fantasifuld Energi, som stiller den langt udenfor det sædvanlige „Damelitteraturs" Begreb. *Aarhus Amtst.*

Titlen paa Bogen træffer heldigt det centrale i hver af disse Fortællinger, der hæver sig betydeligt over de fleste Bøger, som skrives af Damer. *Vejle Amts Avis.*

Baade Stil og Indhold er ret ejendommelige. „Højt Spil" adskiller sig helt igennem fra den sædvanlige kvindelige Litteratur.
Randers Dagblad.

Eksemplarer faas i alle Boglader.

Brødrene Salmonsens Forlag.

Nylig udkommet:

FATTIGE I AANDEN

af

Karin Michaëlis.

Det er et betydeligt Fremskridt, Forfatterinden har gjort, skriver Nationaltidende, siden hun udgav sit Debutarbejde „Højt Spil.“ . . .

Fælles med Fru Skram har hun Evnen til at se med medfølende Interesse paa Proletarens Pjalter og uden Sky at gaa lige til det Punkt, hvor Skillelinjen mellem det Dyriske og det Menneskelige næppe mere er til at øjne, men af Gustav Wied har hun lært, at selv i Rendestenens sorte Vand kaster Solen sine muntre Reflexstraaler, og at der er en vis poetisk Sandhed i det gamle Eventyr om „det lykkeligste Menneske paa Jorden“, der dog ikke engang havde Skjorte paa Kroppen. . . .

Der er i „Fattige i Aanden“ saa megen Friskhed og Iagttagelsesevne, saa stærk Oprindelighed og en saa uforknyt Given sig hen i Emnet, at man gerne bærer over med de enkelte Ufuldkommenheder, der endnu klæbe ved den talentfulde Forfatterindes Produktion.

(Nationaltidende).

„Fru Michaëlis hører sikkert til de Forfatterinder, med hvilke der maa regnes, og af hvem man tør vente sig noget, naar hun en Gang samler sit friske og sunde Talent om en større Opgave.“

(Dagbladet).

Eksemplarer faas i alle Boglader.

BRØDRENE SALMONSENS FORLAG

SOPHUS MICHAËLIS

ÆBELØ (1895) ..... 3 KR. « ØRE

SIRENER DIGTE (1898) ..... 1 — 50 —

DØDEDANSEN (1900).... 2 — 75 —

LIVETS FEST DIGTE (1900) 1 — 75 —